

Komp. I, Pika 1

2. Dardhë-Qebik
Per Jepun ALPES
20.03.2026

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

MINISTRIA E MJEDISIT
DREJTORIA E PËRGJITHSHME E MJEDISIT
DREJTORIA E BIODIVERSITETIT

BASHKIA FUSHË - ARRËZ
Nr. 1636 prot. Dt. 20.5.26
Rel: Përdore

Nr. 1678/2 Prot.

Datë 18.5.2026

Lënda:

Miratim i planit të mbarështimit për pyjet dhe kullotat, Ekonomia Pyjore
"Dardhë-Qebik"

Z. Hil CURRI

Kryetar

BASHKIA FUSHË-ARRËZ

Qendër, "Fushë-Arrëz"

I nderuar Z. Curri,

Në përgjigje të shkresave Bashkia Fushë-Arrëz me shkresën nr.787/1 Prot., datë 10.03.2026 (portokolluar në Ministrinë e Mjedisit me datë 10.4.2026) "Kthim përgjigje shkresës nr.148/1, datë 03.03.2026", drejtuar Ministrisë së Mjedisit, bazuar në kriteret teknike e ligjore, ju bëjmë me dije se:

Struktura e planit të mbarështimit për ekonominë pyjore "Dardhë-Qebik", me sipërfaqe të përgjithshme prej 3974.4 ha (3606 ha, pyll, 21.3 ha, kullotë, 306.2 ha, sipërfaqe me bimësi pyjore, 3.9 ha, djerrë dhe inproduktive) është e bazuar në Udhëzuesin "Për hartimin e planeve të mbarështimit të pyjeve dhe kullotave", me objektivat kryesore e specifike që orientojnë ekonominë pyjore drejt menaxhimit të duhur, duke angazhuar dhe përfshirë komunitetin për administrimin, qeverisjen dhe mbrojtjen e fondit pyjor, në pronësi të bashkisë.

Plani i mbarështimit dhe pëmbajtja e tij, vijnë në përputhje me udhëzimet teknike e ligjore të hartimit e miratimit të tij ashtu edhe me objektivin për menaxhim të qëndrueshëm. Më konkretisht, struktura e planit të hartuar është e duhura, analiza e grumbujve pyjore me treguesit dendrometrikë është e plotë, fletët (skedat) e përshkrimit të ngastrave dhe nënngastrave përputhen me shtjellimin e tyre në plan, ndërhyrjet janë konkrete, nominalisht për ngastër apo nëngastër dhe sipas urgjencës.

Gjithashtu shtrirja gjeografike dhe vendosja e sipërfaqeve prove të përhershme në të, detajohen dhe pasqyrohen mirë. Të dhënat për moshën janë të plota, sipërfaqet pasqyrohen njëllëj, jepen medotat e llogaritjes së mundësisë së shfrytëzimit, hartat e ekonomisë pyjore me rrjetin e pikave të sipërfaqeve të përhershme, tipeve të pyjeve e kullotave, funksioneve, ndërhyrjeve, rrjetit rrugor, infrastrukturës dhe zonave të degraduara, janë sipas udhëzuesit.

Sa më sipër dhe bazuar në germën (b), pika 2, neni 11, të ligjit 57/2020, dat 30.4.2020, "Për pyjet", konfirmojmë për zbatim planin 10-vjeçar të mbarështimit, për ekonominë pyjore "Dardhë-Qebik", pjesë përbërëse e fondit pyjor në pronësi të bashkisë Fushë-Arrëz.

Njëkohësisht duke vlerësuar hapat e ndërmarrë nga ju, lidhur me miradministrimin e fondit pyjor e kullosor, sidomos hartimin e planeve të mbarështimit apo realizimit të investimeve me fondet e vetë bashkisë, kërkojmë që struktura përgjegjëse për pyjet në bashki, të bëjë përditësimet përkatëse në regjistrin e fondit pyjor dhe hedhjen e të dhënave në sistemin "ALFIS".

Duke ju falënderuar për bashkëpunimin,

MINISTËR

SOFJAN JAUPAJ

PLANI I MBARESHTIMIT

EKONOMIA PYJORE DARDHE QEBIK

BASHKIA FUSHE ARREZ

PLANI I MBARËSHTIMIT PËR EKONOMINË PYJORE “DARDHE QEBIK” Periudha e vlefshmërisë: 2025-2034

Grupi i punës

Inxhinier pyjesh Hazis Porja

Inxhinier topograf Mustafa Hoxha

Teknik pyjesh Besim Pasha

HARTOI

“DEJA” shpk

ADMINISTRATORI

INXH. HAZIS PORJA

Viti 2025

PËRMBAJTJA E PLANIT TË MBARËSHIMIT TË EKONOMISË PYJORE **“DARDHE QEBIK”**

1. HYRJE

- 1.1. Qëllimi dhe objektivat e planit të mbarështimit të pyjeve dhe kullotave,
- 1.2. Ecuria e punës dhe përgjegjësitë
- 1.3. Metodologjia e punës
- 1.4. Informacioni i përdorur në hartimin e PMPK

2. PERSHKRIMI I PËRGJITHSHËM I EKONOMISË PYJORE

- 2.1. Informacion i përgjithshëm rreth ekonomisë pyjore
- 2.2. Pronësia, administrimi, organizimi
- 2.3. Vendndodhja gjeografike dhe ndarja administrative
- 2.4. Konteksti i bashkisë dhe ekonomisë pyjore
- 2.5. Historiku i mbarështimit të pyjeve dhe kullotave në ekonominë pyjore
- 2.6. Situata demografike dhe social ekonomike
- 2.7. Marketingu i produkteve pyjore drusore dhe jo drusore
- 2.8. Gjuetia dhe peshkimi
- 2.9. Fasilitetet rekreacionale dhe didaktike
- 2.10. Prania e zonave të mbrojtura, specieve dhe stacioneve

3. GJENDJA AKTUALE E PYJEVE DHE KULLOTAVE

- 3.1. Mbarështimi dhe funksionet e pyjeve dhe kullotave
 - 3.1.1. Përdorimi i territorit (aktual dhe propozimet)
 - 3.1.2. Forma e qeverisjes (aktuale dhe propozimet)
 - 3.1.3. Ndarja e ekonomisë pyjore në parcela dhe nënparcela
 - 3.1.4. Ndarja e pyjeve

4. KUSHTET STACIONALE

- 4.1. Klima
- 4.2. Topografia dhe morfologjia
- 4.3. Gjeologjia
- 4.4. Tokat
- 4.5. Rrjeti hidrologjik dhe burimet e furnizimit me ujë
- 4.6. Erozioni në shpate dhe rrjedhjet ujore
- 4.7. Rrëshqitjet

5. VEGJETACIONI DHE BIODIVERSITETI

- 5.1. Brezat bioklimatike

- 5.2. Pyjet dhe kullotat
- 5.3. Tipet e pyjeve
- 5.4. Tipet e kullotave
- 5.5. Tipet potenciale të vegjetacionit
- 5.6. Biodiversiteti
- 5.7. Prania e vlerave konservuese të larta (VKL)
- 5.8. Rreziqet për biodiversitetin dhe efektet mbi planifikimin
- 5.9. Mundësitë për aktivitetet didaktike dhe kërkim shkencor

6. ANALIZA E PYJEVE DHE KULLOTAVE

- 6.1. Analiza e të dhënave për Pyjet
 - 6.1.1. Analiza e tipeve të pyjeve
 - 6.1.2. Shpërndarja e sipërfaqes dhe volumit sipas formës së qeverisjes
 - 6.1.3. Struktura e pyjeve sipas klasave të moshës dhe klasave të prodhimit
- 6.2. Analiza e të dhënave të kullotave
 - 6.2.1. Gjendja e kullotave
 - 6.2.2. Madhësia e sipërfaqes së kullotave dhe vendodhja e tyre
 - 6.2.3. Altituda, pjerrësia, kundrejtimi, kushtet hidrologjike
 - 6.2.4. Mbrritshmëria
 - 6.2.5. Grumbullimi i të dhënave për zonat e djegura në kullota(10 vitet e fundit)

7. REZULTATET E INVENTARIZIMIT TË PYJEVE DHE KULLOTAVE

- 7.1. Rezultatet e Inventarizimit të Pyjeve
 - 7.1.1. Analiza statistikore e Inventarizimit
 - 7.2.2. Volumi dhe rritja në volum e grumbujve pyjorë
 - 7.2.3. Struktura Vertikale
 - 7.2.4. Cilësia e materialit drusor
 - 7.2.5. Biomasa dhe faktorët e ekspansionit të biomasës
 - 7.2.6. Analiza e rolit të ekonomisë pyjore në sekuestrimin e karbonit
- 7.2. Gjendja shëndetsore dhe fitosanitare
 - 7.2.1. Drurët e tharë
 - 7.2.2. Dëmtimet e tjera
- 7.3. Prerjet e paligjshme
 - 7.3.1. Prerjet e paligjshme, gjendja aktuale dhe efektet në procesin e planifikimit
 - 7.3.2. Impakti i prerjeve ilegale në planifikimin dhe mbarështimin e pyjeve
- 7.4. Rezultatet e inventarizimit të kullotave
 - 7.4.1. Tipi dhe cilësia e kullotave
 - 7.4.2. Përdoruesit e kullotave dhe koha
 - 7.4.3. Llojet e bagëtive
 - 7.4.4. Përdorimi aktual dhe kapaciteti mbajtës i kullotave
 - 7.4.5. Infrastruktura aktuale

7.4.6. Problemet mbi kullotjen dhe furnizimin e blegtorisë me baze ushqimore

7.4.7 Volumi dhe rritja në volum e grumbujve pyjorë

8. OBJEKTIVAT E MBARËSHTIMIT TË PYJEVE DHE KULLOTAVE

8.1. Objektivat e përgjithshme për planifikimin afat-gjatë

8.2. Objektivat kombëtare për zhvillimin e pyjeve dhe kullotave pajtueshmëria e PMPK me planifikimin rajonal dhe atë në nivel Bashkie

8.3. Objektivat kryesore të PMPK

8.4. Objektivat specifike të ekonomisë pyjore/NJM

8.5. Objektivat specifike mbi përdorimin e tokës, funksionin dhe formën e qeverisjes

8.5.1. Objektivat specifike mbi tipet e pyjeve

8.5.2. Objektivat specifike silvikulturale

8.5.3. Objektivat specifike për kullotat

8.5.4. Objektivat specifike mbi biodiversitetin

8.5.5. Objektivat specifike mbi gjendjen shëndetsore

8.5.6. Objektivat specifike mbi faunen

8.5.7. Objektivat specifike për pyjet me funksion prodhues

8.5.8. Objektivat specifike për pyjet me funksion mbrojtës

8.5.8. Objektivat specifike për pyjet me funksion rekreacioni

8.5.9. Objektivat specifike për pyjet me funksion konservues

9. MASAT/AKTIVITETET E PLANIFIKUARA NË KUADËR TË MBARËSHTIMIT TË PYJEVE DHE KULLOTAVE

9.1. Prerja vjetore e lejuar/mundësia vjetore e shfrytëzimit

9.2. Prerja vjetore silvikulturore

9.3. Planifikimi vjetor i masave

9.3.1. Masat në pyje

9.3.2. Masat në kullota

9.3.3. Masat në infrastrukturë, në zonat e degraduara, rekreacionale dhe didaktike

9.4. Masat afat-gjata

9.4.1. Masat silvikulturale në trungishte

9.4.2. Masat silvikulturore në cungishte

9.4.3. Masat silvikulturore në shkurre

9.4.4. Pyllëzimi, ripyllëzimi

9.4.5. Masat në kullota

9.4.6. Gjendja dhe masat në infrastrukturën e ekonomisë pyjore

9.4.7. Masat specifike për aktivitetet rekreacionale dhe didaktike

10. VLERËSIMI EKONOMIK

10.1. Vlerësimi i efekteve të masave të planifikuara në pyje dhe kullota

10.2. Planifikimi i të ardhurave/perfitimeve

10.3. Planifikimi i kostove/shpenzimeve

10.4. Analiza kosto-përfitim

11. LIDHJA MIDIS PLANIT TË MBARËSHTIMIT TË PYJEVE E KULLOTAVE DHE SISP

12. PROÇESI I VALIDIMIT TË PMPK NË SISP

13. MIRATIMI I PLANIT TË MBARËSHTIMIT TË PYJEVE DHE KULLOTAVE

14. MONITORIMI I ZBATIMIT TË PMPK

15. RISHIKIMI PERIODIK I ZBATIMIT TË PLANIT TË MBARËSHTIMIT

16. RISHIKIMI AFAT-MESËM I PLANIT TË MBARËSHTIMIT

17. RISHIKIMI FINAL I PLANIT TË MBARËSHTIMIT

18. PËRGATITJA E HARTAVE

- Hyrje.
- Harta e ekonomisë pyjore
- Harta e funksioneve
- Harta e tipeve të pyjeve dhe kullotave
- Harta e rrjetit rrugor, infrastrukturës dhe zonave të degraduara
- Harta e ndërhyrjeve

PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE

Mbarështimi i pyjeve është planifikimi afatgjatë për fondin pyjor, i cili në rastin konkret është bërë në bazë të kriterëve të caktuar për grumbullimin e informacionit për gjendjen faktike dhe përcaktimin e objektivave e masave të nevojshme, në funksion të statusit të dhënë, me synim përmbushjen e funksioneve ekologjike, ekonomike e sociale, duke zbatuar dhe harmonizuar parimet e zhvillimit të qëndrueshëm me nevojat e administruesve, te pronarëve privat dhe përdoruesve të tyre. Plani i Mbarështimit të Ekonomisë pyjore **Dardhe Qebik**, synon që të merren në konsideratë të gjithë faktorët që lidhen direkt ose indirekt ndërmjet tyre - popullata lokale, faktorët ekologjik dhe tokësore, administrimi i pyjeve dhe kullotave, ekoturizmi, interesi që ofron pylli, blegtorët etj., pa harruar shërbimet në ekosistem që pylli ofron, të tilla si; kufizimin e erozionit, mbrojtjen dhe përmirësimin e cilësisë së ujrave, ruajtjen e natyrës dhe qëndrueshmërinë e resurseve, mbrojtja e tokave bujqësore dhe infrastrukturës etj. Nga ana tjetër pylli përmbush edhe funksione të tjera si; plotësimi i nevojave me material drusor, bazë ushqimore për blegtorinë, si dhe përdorimi i prodhimeve të dyta pyjore përdorimi dhe përftimi i të cilave duhet bërë nëpërmjet një zhvillimi të qëndrueshëm të pyjeve. Mbrojtja e ekosistemeve natyrore, përmirësimi i peisazhit rural dhe mbrojtja e biodiversitetit përbën një drejtim të rëndësishëm të projektit dhe zgjerimi i këtyre zonave do të jetë në qendër të objektivave të veçantë.

Gjithashtu vend të veçantë zë harmonizimi i interesave të komunitetit dhe të pjesëmarrësve të tjerë veprues në territorin e kësaj ekonomie, në përputhje me mundësi prodhuese aktuale dhe potenciale të pyllit.

Ekonomia pyjore Dardhe Qebik shtrihet në territorin e Bashkisë Fushe Arrez, dhe popullsia që shtrihet brenda territorit të ekonomisë pyjore përbëhet nga 612 banorë, me 153 familje dhe rreth 241 krahë aktive pune.

Pyjet me funksion me funksion prodhues zënë **3606** ha ose 100 % të sipërfaqes pyjore. Grumbujt pyjorë të kësaj ekonomie qeverisen si më poshtë:

- ❖ Pyjet trungishte zënë 1845.5 ha ose 51.2 % të sipërfaqes pyjore,
- ❖ Pyjet cungishte zënë 939.9 ha ose 26.1 % të sipërfaqes pyjore,
- ❖ Pyjet trungishte e parregullt zënë 557.8 ha ose 15.5 % të sipërfaqes pyjore,
- ❖ Pyjet cungishte e perbere zene 262.8 ha ose 7.3 % të sipërfaqes pyjore,

Në aspektin e organizimit natyror kjo ekonomi paraqet një ndërthurje të mirë të elementeve ekstensiv dhe intensive të burimeve dhe resurseve pyje, kullota, fond bujqësor, ujra, florë, faune dhe mbi të gjitha faktori njeri si përfitues, përdorues i këtyre burimeve.

Gjithsesi, kërkohet një edukim i vazhdueshëm dhe menaxhim afatgjatë e i qëndrueshëm për ti vënë në funksion të përmiresimit të cilësisë së jetesës për komunitetet dhe grupet e interesit në zone.

Problematika kryesore në zone ka të bëjë me migrimin dhe emigrimin e brezit të ri, burime të kufizuara financiare për familjet, si dhe menaxhimi jo i qëndrueshëm i burimeve natyrore.

Detyrat kryesore për 10 vjeçarin e ardhshëm në zbatim të këtij Plani Mbarështimi rrjedhin nga programi strategjik i Qeverisë Shqiptare për zhvillimin e sektorit pyjeve e kullotave në harmoni të plotë me programet e Bashkisë Fushe Arrez.

1.HYRJE

1.1. Qëllimi dhe objektivat e Planit të Mbarështimit të Pyjeve dhe Kullotave

Qëllimi kryesor i hartimit të planit të mbarështimit është rishikimi dhe hartimi i një plani që të plotësojë objektivat afat-shkurtra dhe afat-gjata në përputhje me tipet e grumbujve pyjorë.

Në objektivat e këtij plani mbarështimi një vend të rëndësishëm zë qëllimi primar “*sigurimi i një mbarështimi të qëndrueshëm dhe shumë funksional i pyjeve*”. Gjithashtu, ky plan mbarështimi duhet të garantojë përdorim racional të burimeve natyrore pyjore dhe kullosore, si dhe të kontribuojë në cilësinë e jetesës në zonën rurale.

Objektivat e projektit të ri janë prezantuar tek të gjithë aktorët, duke e organizuar punën për administrimin dhe menaxhimin e qëndrueshëm të pyjeve dhe kullotave të Ekonomisë Pyjore.

Objektivat e planit të mbarështimit u hartuan në mbështetje të ligjit për zhvillimin e sektorit pyjore, ligji kuadër 57/2020 “Për pyjet” dhe në bashkëpunim me strukturat përgjegjëse për pyjet në Bashki, popullatën dhe organet e pushtetit vendor. Objektivat kryesore janë:

- Sigurimi i normalitetit në grumbujt pyjorë, që të garantojnë një zhvillim të qëndrueshëm dhe një përdorim racional duke siguruar prodhim maksimal nga grumbujt pyjor.
- Vlerësimi i pyllit si ekosistem multifunksional për ruajtjen e biodiversitetit dhe shtimit të të ardhurave në dobi të popullatës lokale.
- Intesifikimi i rritjes natyrore të grumbujve duke kryer ndërhyrjet e domosdoshme silvikulturore dhe duke vjelë në mënyrë racionale materialin drusor nga grumbujt pyjorë.

- Shtimi i sipërfaqes së mbulesës pyjore dhe sigurimi i ripërtëritjes natyrore nëpërmjet kryerjes së punimeve për sigurimin e gjeneratës së re të pyjeve në ato pjesë të territorit ku ajo mungon ose është dëmtuar.
- Përmirësimi përbërjes llojore, duke stimuluar përzierjet fletorë + halorë.
- Rritje e cilësisë së kërcellit dhe e kurorës së drurëve me synim përmirësimin e cilësisë e prodhimit të grumbujve.
- Përmirësimi i mëtejshëm i infrastrukturës rrugore dhe rritja e sipërfaqes së grumbujve pyjorë të mirëshërbyer prej saj, mirëmbajtja dhe shtrirja optimale e rrjetit rrugor.
- Përpjekja maksimale për kontrollin e erozionit dhe mbrojtjen e burimeve ujore.
- Pakësimi i ndikimit negativ në gjendjen shëndetsore të pyjeve dhe ndalimi i veprimtarive të paligjëshme në territorin pyjor dhe kullësor.
- Vlerësimi i mundësisë prodhuese të produkteve jodrusore pyjore dhe zbatimi i praktikave mirëmenaxhuese të vjeljes së tyre.
- Të krijojë mundësi për zhvillimin e turizmit natyror dhe rural në zonë dhe të evidentojë pjesët e territorit me vlera të larta peisazhiste, historike, kulturore apo me vlera të veçanta tradicionale lokale.

1.2.Ecuria e punës dhe përgjegjësitë

Fillimisht është kryer puna përgatitore për sigurimin e bazës materiale, si instrumentet e ndryshëm, dokumentacionin e nevojshëm, si planin e inventarizimit aktual, hartat topografike e ato të ndarjes parcelare, përgatitjen e formulareve për punimet e terrenit, tabletat etj.

Puna për grumbullimin e informacionit të nevojshëm në terren ka filluar në Maj 2025 dhe ka përfunduar në Gusht 2025. Periudha në vijim ka shërbyer për kryerjen e punimeve të zyrës e përpilimin e relacionit të planit të mbarështimit.

Realizimi i mbarështimit të ekonomisë pyjore “Dardhe Qebik” është mbështetur në zbatimin kritereve të përshkruara në Udhëzuesin e planeve të mbarështimit të pyjeve dhe kullotave (punimet e terrenit dhe ato të zyrës). Operacionet e punës janë kryer mbështetur në grafikun e realizimit të punimeve bashkangjitur kontratës si më poshtë:

- ✓ Përcaktimi i objektivave të planit të mbarështimit
- ✓ Rikonicioni i plotë i ekonomisë me grupin e mbarështimit, përfaqësues të organeve të pushtetit lokal e të Drejtorisë Pyjeve të Bashkisë Fushe Arrez.
- ✓ Grumbullimi i informacionit për ekonominë nga dokumentacioni ekzistues si: planet e mbarështimit të mëparshëm, regjistrat e kryerjes së punimeve pyjore, regjistri i zjarreve, sëmundjeve dhe dëmtuesve, regjistrat e shfrytëzimit të lëndës drusore, të dhëna të kadastrës pyjore për ndryshime të mundshme gjatë 30-40 viteve të shkuara, si dhe hartat respektive për këtë ekonomi pyjore etj.
- ✓ Kryerja e rëlvimeve silvikulturore e dendrometrike në terren në sipërfaqet provë të përherëshme dhe të përkohëshme si dhe marrja e informacionit të nevojshëm nga popullatat vendore dhe hedhja e tyre në skedat e përshkrimit dhe inventarizimit të parcelës ose nënparcelës të materializuar në terren.
- ✓ Ndarjen e parcelave dhe nënparcelave në hartë dhe materializimin e tyre në terren, vendosjen e numrave respektive të tyre, grumbullimi i informacionit lidhur me të dhëna për tokën, klimën dhe druret model etj.

Në vijim është vazhduar me punimet e zyrës, kompjuterizimin e të dhënave të përshkrimit parcelar si dhe të inventarizimit të sipërfaqeve provë të përhershme e të përkohëshme, matjen e sipërfaqeve të parcelave dhe n/parcelave, përgatitjen e raporteve përkatëse.

Detyra e projektimit kishte për qëllim hartimin e planit të mbarështimit të ekonomisë pyjore “Dardhe Qebik”, që do të fillonte me kryerjen e rilevimeve në teren, plotësimin e skedave përkatëse, grumbullimin e gjithë informacionit të nevojshëm, përpunimin e të dhënave në zyrë dhe përpilimin e materialit hartografik, duke zbatuar me korrektësi manualin e ri të mbarështimit të pyjeve. Kjo ka qënë detyra e projektimit dhe njëkohësisht detyrimi kontraktual për “Deja” shpk me qendër në Tiranë, që u angazhua me hartimin e planit të mbarështimit të kësaj ekonomie.

Kjo është përcaktuar në detyrën e dhënë nga MTM (Drejtoria e Politikave të Pyjeve e Kullotave) dhe Drejtorise Pyjeve bashkia Fushe Arrez për hartimin e planeve të mbarështimit të ekonomive pyjore që kanë kaluar këto afate dhe që kanë ndryshime të theksuara në strukturë dhe në bonitet.

Puna për marrjen e informacionit të nevojshëm në terren ka filluar në Maj 2025 dhe ka përfunduar në Gusht 2025. Periudha në vijim ka shërbyer për kryerjen e punimeve të zyrës në përpilimin e relacionit të planit të mbarështimit.

Në hartimin e planit të mbarështimit janë pjesëmarrës disa aktorë me përgjegjësi dhe role si më poshtë:

Bashkitë (BA): Janë pronarët legjitime dhe administratorët e pyjeve dhe kullotave brenda territorit të tyre. Administrimi i pyjeve dhe kullotave kryhet nëpërmjet strukturave përgjegjëse për pyjet në Bashki dhe menaxhimi i tyre deri tani është kryer mbështetur në planet ekzistuese të mbarështimit. Aktualisht, shumica e planeve të mbarështimit të pyjeve në pronësi të bashkive kanë tejkaluar afatet e vlefshmërisë, prandaj ka një nevojë urgjente për hartimin e planeve të reja të menaxhimit të pyjeve dhe kullotave

Roli kryesor i Bashkisë në këtë proces është:

- përcaktimi i kriterëve për përcaktimin e Ekonomisë pyjore/NJM
- përcaktimi i nevojave për përgatitjen e planit të ri të pyjeve dhe kullotave bazuar në kriterin e urgjencës
- alokimi ose aplikimi për fonde me qëllim përgatitjen e PMPK dhe drejtimi i procesit të hartimit të planit të mbarështimit që nga nënshkrimi i kontratës deri në monitorimin final.
- sigurimi i informacionit për Kadastrën Pyjore në lidhje me të dhënat e parcelave dhe nënparcelave tek SISP.
- përcaktimi me bashkitë fqinje i nevojave për rregullimin e kufijve të ekonomive pyjore nëse është e nevojshme duke respektuar kufijt sipas ndarjes së re administrative.
- organizimi dhe menaxhimi i procesit të pjesëmarrjes së aktorëve ose palëve të interesuara (pronarë, komunitet, përdorues pyjesh, shoqata të përdoruesve të pyjeve, OJF).
- transmetimi i të dhënave të monitorimit të përvitshëm të ndërhyrjeve dhe ngjarjeve tek SISP dhe tek institucionet e tjera (AKM, MTM).

Ministria e Turizmit dhe Mjedisit (MTM) : MTM është përgjegjëse për menaxhimin e të dhënave të Kadastrës Pyjore, Planeve të Mbarështimit të Pyjeve dhe SISP. Ajo menaxhon integrimin e informacionit të planeve aktuale që janë të vlefshme dhe të planeve të reja të

mbarështimit të pyjeve dhe kullotave të përgatitura për çdo Bashki në SISP. MTM bën miratimin final të PMPK, pasi bashkia ka bërë miratimin apo mbështetjen nga ana e saj.

Agjencia Kombëtare e Pyjeve (AKP). AKP është nën varësinë e MTM dhe ka përgjegjësi për menaxhimin dhe monitorimin e Inventarit Kombëtar të Pyjeve (IKP) (nëpërmjet sektorit të inventarizimit të pyjeve), të gjithë fondit pyjor dhe kullësor, biodiversitetit, të dhënat e mbulesës së tokës dhe të ndryshimit të saj (nëpërmjet sektorit të Silvikulturës dhe Biodiversitetit). Bazuar në VKM Nr 47, datë 29 Janar 2014, AKP është përgjegjëse për zhvillimin e Planeve të Mbarështimit të Pyjeve dhe Kullotave si dhe ruajtjen apo monitorimin e të dhënave të këtyre planeve.

Këta janë aktorët direkt përgjegjës në procesin e përgatitjes dhe menaxhimit të PMPK. Por ka edhe disa aktorë të tjerë të rëndësishëm të përfshirë në këtë proces të quajtur aktor kyç si:

Organizatat Jo Fitimprurëse (OJF): Shoqatat e përdoruesve të pyjeve dhe kullotave janë të organizuara në nivel lokal dhe mbrojnë interesat e përdoruesve të pyjeve dhe kullotave në zonat rurale në Shqipëri dhe bëjnë kordinimin midis përdoruesve. Ato mbështesin zbatimin e aktiviteteve të planifikuara në kuadër të planit të mbarështimit të pyjeve e kullotave në nivel Njësie Administrative. Këto shoqata janë të organizuara në nivel rajonal dhe kombëtar duke formuar Federatën Rajonale dhe Kombëtare të Përdoruesve të Pyjeve dhe Kullotave, e cila është një organizatë jofitimprurëse dhe joqeveritare që mbron dhe përfaqëson interesat e përdoruesve të pyjeve dhe kullotave në zonat rurale në Shqipëri.

Fakulteti i Shkencave Pyjore (FSHP): Fakulteti i Shkencave Pyjore është institucioni i vetëm i edukimit universitar në fushën e pyjeve. Ai ofron trajnim për specialistët e pyjeve në përgjithësi, shpërndarje të informacionit, harton manuale për zbatimin shkencor të aktiviteteve të planifikuara si dhe asistencë për hartimin e udhëzuesit të planeve të mbarështimit.

Organizata të tjera të rëndësishme në nivel lokal dhe kombëtar të përfshira në proces si aktore kyç janë: Organizatat e Grave, të mjedisit, të menaxhimit të biznesit lokal, etj.

1.3 Metodologjia e Punës.

Metoda e punës e zbatuar për hartimin e planit të mbarështimit është mbështetur në zbatimin e motivuar të manualit të ri të mbarështimit të pyjeve dhe kullotave (2019), ku përshkruhen qartë udhëzimet për përshkrimin parcellar, udhëzimet për inventarizimin me sipërfaqe provë si dhe udhëzimet për punimet e zyrës. Ky udhëzues është zbatuar me disiplinë e korektësi të lartë teknike në të gjitha fazat e punës.

Për punimet e terrenit nuk ka pasur tejkalim të limitit të sipërfaqes së parcelës, kurse për inventarizimin me sipërfaqe provë distancat e matura në teren (rezja, distanca e qendrave të sipërfaqeve provë etj) janë reduktuar në përputhje me pjerrësinë e terrenit.

Secila sipërfaqe provë përbëhet nga 3 sipërfaqe rrethore bashkëqendrore me madhësi 25 m², 200 m² dhe 400 m². Kjo formë e organizimit të sipërfaqeve provë synon që të mbulojë variacionin e diametrave në grumbullin pyjor.

- Sipërfaqja e parë rrethore me madhësi 25 m² ($r = 2.82$ m) shërben për matjen e rigjenerimit, drurëve me diametër bazimetrik (1.3 m nga toka) nga 2.0 - 7.5 cm, vlerësimin e produkteve jo-drusore dhe inventarizimin e kullotave

- Sipërfaqja e dytë rrethore me madhësi 200 m^2 ($r = 7.98 \text{ m}$) shërben për matjen e drurëve me diametër bazimetrik nga 7.51 deri 27.5 cm.
- Sipërfaqja e jashtme rrethore me madhësi 400 m^2 ($r = 11.28 \text{ m}$) shërben për të matur drurët me diametër bazimetrik $> 27.5 \text{ cm}$.

Si gjatë rlevimeve të terrenit ashtu edhe gjatë punimeve të zyrës nuk ka pasur shmangie nga metodologjia standarte e mbarështimit.

1.4 Informacioni i përdorur në hartimin e PMPK

Materiali bazë për grumbullimin e informacionit është plani i vjetër i mbarështimit të ekonomisë pyjore Dardhe Qebik, hartat topografike e tematike të kesaj zone, ortofoto (imazhe) satelitore, informacioni respektiv i mbledhur nga personeli pyjor i bashkisë, nga fshatarët e kësaj treve, tabelat e prodhimit (kubaturës), projekte e studime shkencore të kryera nga specialistë të ish D.SH.P. Fushe Arrez dhe institucione të tjera projektuese e studimore. Informacioni është grumbulluar në terren për llojet, dendësinë e grumbullit, nën-pyllin, bimesinë, nga matjet e realizuara sipas rrjetit kuadratik $200 \times 200 \text{ m}$, etj.

Gjithashtu ekspertet përgjegjës për hartimin e planit të mbarështimit grumbulluan edhe dokumentacion shtesë në lidhje me:

- Planin e Zhvillimit të Territorit të Bashkisë i ashtuquajtur "Plani i Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Fushe Arrez"
- Informacion mbi të dhënat demografike, të drejtat e përdorimit, tregjet lokale të produkteve drusore dhe jodrusore, kullosore etj.
- Informacion mbi turizmin, edukimin dhe aktivitetet rekreative

I gjithë informacioni do të shërbejë për të kryer një studim paraprak të ekonomisë pyjore që përmban:

- shtrirjen, kufijte dhe sipërfaqen e përgjithshme të ekonomisë pyjore dhe kullosore
- karakteristikat e përgjithshme të fondit pyjor (sipërfaqja e veshur me pyll dhe kullota; llojet drusore përbërës; klasat e moshës; gjendja e grumbujve pyjor; rrugët që përshkojnë ekonominë pyjore, etj.)
- të dhëna të tjera të nevojshme për ekonominë dhe hartat pyjore.

2 PËRSHKRIMI I PËRGJITHSHËM I EKONOMISË

2.1 Informacioni i përgjithshëm rreth Ekonomisë pyjore

Ekonomia pyjore Dardhe Qebik shtrihet në territorin e bashkisë Fushe Arrez dhe aktualisht administrohet nga kjo bashki, dikur administrohej nga DSHP Fushe Arrez. Planin e mbarështimit është i vlefshëm për periudhën kohore nga 2025 deri 2034. Planin e ri të mbarështimit hartohet sepse nuk ka patur plan të mirefillte mbarështimi, gjithashtu planin e vjetër të mbarështimit është hartuar në vitin 1987 dhe ka qënë i vlefshëm deri 1997. Një tjetër arsye është se bashkia Fushe Arrez ka siguruar mbështetje financiare për hartimin e planeve të menaxhimit të pyjeve dhe kullotave në territorin e saj.

Ekonomia pyjore është me të njëjtin emër dhe ka patur një sipërfaqe totale prej **3898.45** ha, ndërsa me planin e ri dhe ndarjen e re territoriale kjo sipërfaqe arrin në **4308.3** ha.

Përshkrimi i përgjithshëm i ekonomisë ka për qëllim njohjen dhe evidentimin e problemeve teknike dhe sociale të mprehta të zonës ku do të kryhet mbarështimi, në mënyrë që të gjejnë pasqyrim në objektivat e mbarështimit për të ardhmen.

Mbarështimi i grumbujve pyjor të ekonomisë pyjore Dardhe Qebik ka synuar dhe synon që nëpërmjet zbatimit të një silvikulture natyralistike të garantojë strukturën shumëmoshare të grumbujve, të ruaj biodiversitetin në përputhje me karakteristikat ekologjike stacionale, të sigurojë vijueshmërinë e prodhimeve të pyllit dhe veçanërisht ripërtëritjen natyrore dhe shumëfunksione të grumbujve pyjorë.

2.2. Pronësia, administrimi dhe organizimi

Referuar të dhënave të grumbulluara gjatë takimeve nëpër njësitë administrative, rezulton se deri në vitin 1944 pyjet dhe kullotat, që shtrihen në territorin e kësaj ekonomie, kanë qënë pronë shtetërore, ndërsa të drejtën e përdorimit e kishin vetë fshatarët, për marrjen e materialit drusor, për nevojat e tyre, nga pylli i përbashkët i fshatit ose nga pylli që kishte në përdorim një familje ose fisi.

Pas këtij viti, të gjithë pyjet dhe kullotat u shtetëzuan. Për plotësimin e nevojave të tyre me dru zjarri, lëndë ndërtimi dhe gjeth për blegtorinë, banorët e fshatrave duhej të mernin lejen e organeve shtetërore.

Pyjet dhe kullotat e ekonomisë pyjore Dardhe Qebik, gjatë periudhës 1944-1990 janë administruar nga shteti, nëpërmjet strukturave të tij. Po gjatë kësaj periudhe pyjet janë shfrytëzuar nga vetë shteti dhe nga banorët e fshatrave në afersi të tyre.

Nga sa më sipër rezulton se e drejta e përdorimit të pyjeve dhe kullotave ka evoluar sipas etapave të ndryshme.

Në vitin 1995, me vendim Qeverie, në kuadrin e decentralizimit të pronësisë shtetërore një pjesë e kullotave kaluan në administrim të pushtetit vendor, ndërsa procesi i kalimit të pyjeve në përdorim të Njësisë të qeverisjes vendore, filloi në vitin 1997, së bashku me kullotat e përfshira brenda fondit pyjor.

Së fundmi, me Vendimin e Këshillit të Ministrave nr. 134 datë 03.03.2021, Komuna që bën pjesë në ekonominë pyjore Dardhe Qebik kanë marrë në pronësi pyje dhe kullota brenda territorit të saj.

Me reformën administrative dhe ndarjen e re territoriale në vendin tonë pasuritë pyjore dhe kullosore kaluan në pronësi dhe administrim të bashkive, konkretisht të bashkisë Fushe Arrez me VKM. Nr 134 datë 03.03.2021. Pra, me këtë veprim, e drejta e pronësisë është transferuar nga qeverisja qendrore në atë vendore, e cila do t'u japë ato në përdorim banorëve të fshatrave të saj. Nga dhënia e pyjeve në përdorim të komuniteteve, do të garantohet ruajtja dhe zhvillimi i pyjeve dhe kullotave. Kështu që roli kryesor për menaxhimin e pyjeve dhe kullotave do t'u kalojë banorëve vendas, ndërsa personeli pyjor do të ketë rolin këshillimor dhe kontrollues.

Ekonomia pyjore Dardhe Qebik, Fushe Arrez është në pronësi publike. Ajo administrohet nga Bashkia Fushe Arrez dhe shtrihet brenda kufijve natyrorë të kësaj bashkie. Dikur kjo ekonomi pyjore ka qënë administruar si pronë shtetërore nga ish-DSHP Fushe Arrez.

Ekonomia pyjore Dardhe Qebik shtrihet në 1 Njësi Administrative, ajo Blerim ku përfshihen fshatrat: Mezi, Dardhe, Trun dhe Qebik.

Njësia administrative, ndodhet në një distancë prej 30 km larg nga qyteti i Fushe Arrezit. Një pjesë e rrjetit rrugor përshkon një pjesë të parcelave pyjore. Vjelja e lëndës drusore ka kosto shumë të lartë, kushtet e punës janë shumë të vështira si dhe mungojnë punëtorët e kualifikuar në profesionin e shfrytëzimit të pyjeve.

Përveç prodhimeve drusore, gjethit dhe barit, nga pyjet dhe kullotat, grumbullohen bimë të ndryshme mjeksore. Nga viti në vit sasi të grumbulluara kanë ardhur në rënie. Megjithatë ato përbëjnë një burim të vogël të ardhurash për banorët e fshatrave të kësaj zone.

Çmimet e liberalizuara në treg për 1m³ lëndë e rrumbullakët (trup) variojnë nga 8000-10000 lek, kurse 1m³ lëndë e sharruar (dërrasë) kushton 18-20 mijë lek. Për 1m³ dru zjarri të forta çmimi në pikat e shitjes me shumicë varion nga 3500 - 5000 lek.

Në ekonomi ekzistojnë të drejtat e përdorimit si më poshtë:

- ✓ E drejta e përdorimit për kullotje.
- ✓ E drejta e përdorimit për grumbullim bazë ushqimore për blegtorinë, për dimër.
- ✓ E drejta e përdorimit për të prodhuar dru zjarri dhe lëndë drusore për ndërtim.

Në të gjitha rastet këto të drejta përdorimi u përkasin banorëve të kësaj krahine. Përsa i takon problemeve të pronësisë si për kullotat ashtu edhe për pyllin nuk ekzistojnë konflikte ndërmjet banorëve vendas, ka një ndarje pak a shumë të stabilizuar midis pronësive publike dhe asaj private. Sipërfaqja e pyjeve për prodhim gjethi është ndarë në bazë fisesh (familjesh) edhe pse kjo nuk ka bazë ligjore dhe nuk është bërë nga shërbimi pyjor.

2.3 Vendodhja gjeografike dhe ndarja administrative

Ekonomia pyjore Dardhe Qebik shtrihet në Veri të Bashkisë Fushe Arrez, ajo përfshihet në pellgun ujëmbledhës të lumit Drin në Liqenin e Fierzes që derdhet me tej Koman, Vau i Dejes dhe detin Adriatik. Ky pellg përbëhet nga bazenet ujëmbledhëse të faqeve të Dardhes dhe të Qebikut.

Në **Veri**: Liqeni I Fierzes.

Në **Lindje**: Maja e Shalcit 533 m, kullotat 608m, 649m, kodra e Sakatit 815 m, Maja e Shenjave 1277m, Qafa e Klyzeve 1207 m.

Në **Jug**: Qafa e Klyzit, Maja e Malit 1668 m, shpati i Kunores 1580m, Maja e Kunore Dardhe 1584 m,

Në **Perëndim**: Maja e Laknishtes 1393 m, kuota 1127 m, Qafa e Ujit 1060 m, Boka e Dardhes 813 m, fshati Mezi, liqeni i Fierzes

Ekonomia përfshihet në hartën me shkallë 1: 25000 me nomenklaturë:

K-34-65-C-a; K-34-65-A-d; K-34-65-C-b

Perimetri i ekonomisë pyjore “Dardhe Qebik” kufizohet nga këto ekonomi pyjore në:

Veri.: Liqeni i Fierzes

Lindje: Ekonomia Pyjore Sakat Lak Hithi

Jug: Ekonomia Pyjore Sakat Lak Hithi

Perëndim: Ekonomia pyjore Kryezi dhe Iballe Mezi

2.4 Konteksi i Bashkisë dhe Ekonomisë Pyjore

Në territorin e Bashkisë Fushe Arrez, pyjet dhe kullotat, menaxhohen nëpërmjet ekonomive pyjore, si njësi bazë pyjore në terren, për të cilat, janë hartuar Planet e Mbarështimit.

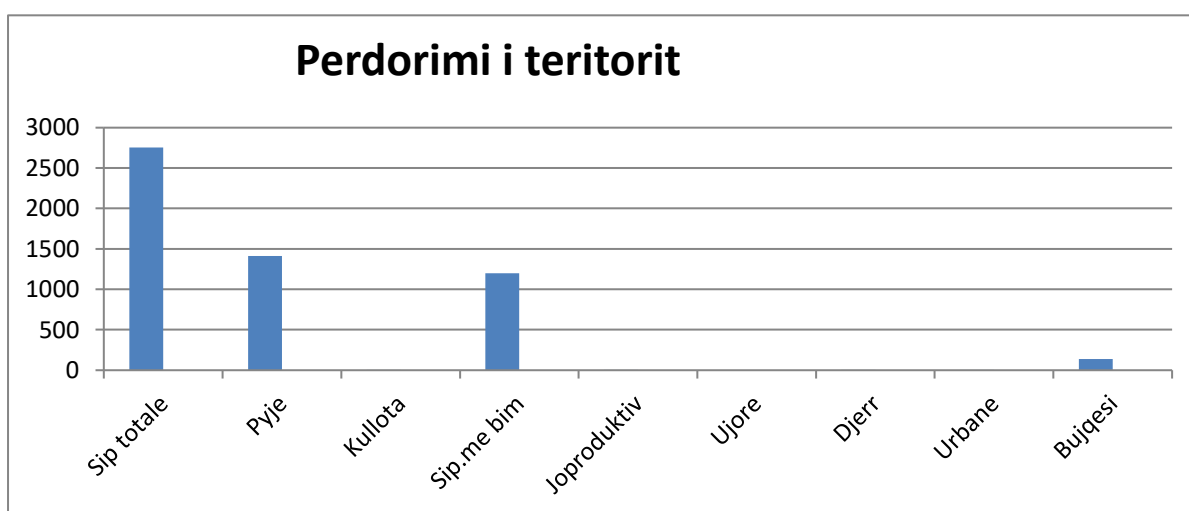
Sipas pozicionit Gjeografik të Ekonomisë në studim, brenda sipërfaqes totale ndodhet vetëm një Njësi Administrative ajo Blerim konkretisht fshatrat Mezi, Dardhe, Trun dhe Qebik.

Plani i Mbarështimit nga përpunimi i të dhënave të marra në terren jep një tablo të qartë të gjendjes dhe konsistencës së pyjeve përmes sipërfaqes, tipit të grumbujve pyjore dhe të përdorimit të territorit dhe veçanërisht të strukturës së pronësisë. Grupet e punës gjate gjithë kohës ishin në kontakt me komunitetin që banon dhe kryen veprimtarinë e tij lidhur me pyllin dhe mjedisin pyjor, duke i përfshirë ata në diskutim dhe planifikim dhe vendimarrje, për të realizuar menaxhimin me pjesënarrje të komunitetit.

Ekonomia pyjore ka një sipërfaqe të përgjithshme prej **4308.3** ha dhe sipas përdorimit të territorit ka këtë strukturë :

Tab.2.4.1

Nr	Emërtimi	Sipërfaqja ha viti 2025
1	Pyje gjithsej	3606
2	Kullota livadh	21.3
3	Sipërfaqe me bimësi pyjore	306.2
4	Djerr	3
5	Jo produktive	0.9
6	Urbane	4.4
8	Bujqësi	366.6
	Shuma	4308.3

Pyjet me funksion prodhues zënë 3606 ha ose 100 % të sipërfaqes.

Grumbujt pyjore të kësaj ekonomie qeverisen si më poshtë:

- ❖ Pyjet trungishte zënë 1845.5 ha ose 51.2 % të sipërfaqes pyjore,
- ❖ Pyjet cungishte zënë 939.9 ha ose 26.1 % të sipërfaqes pyjore,
- ❖ Pyjet trungishte e parreg. zënë 557.8 ha ose 15.5 % të sipërfaqes pyjore,
- ❖ Pyjet cungishte e perbere zënë 262.8 ha ose 7.3 % të sipërfaqes pyjore.
- ❖ Kullotat zene nje siperfaqe prej 21.3 ha

Nisur nga te dhenat e mbuleses se tokes ne ekonomine pyjore Dardhe Qebik, kemi edhe teritore te tjera qe rezultojne te kene nje siperfaqe te pergjitheshme prej **681 ha**.

Te dhena me te hollesishme jepen ne tab.2.5.1

Nisur nga të dhënat e tabelës 2.4.1 rezulton se ekonomia pyjore Dardhe Qebik, ka një sipërfaqe totale prej **4308.3 ha**

Për përmiresimin e vazhdueshëm të gjendjes së pyjeve jane propozuar masa konkrete në drejtim të rritjes së prodhimit të grumbujve pyjore, përdorimit optimal të stacionit, sigurimit të gjeneratës së re në rrugë natyrore dhe artificiale, ruajtjes të biodiversitetit të florës e faunës, mbrojtjes të pyjeve nga zjarret dhe prerjet e paligjshme, rehabilitimit të infrastrukturës rrugore, krijimit të tregut të punës dhe më kryesorja përfshirja e popullatës lokale në vendimmarrjet kryesore për mbarështim të qëndrueshëm të ekonomisë pyjore.

Mbarështimi i ekonomisë pyjore Dardhe Qebik, nga stafi i projektit në përgjithësi është realizuar në kushte relativisht të përshtatshme pune si për rëlevimet e terrenit ashtu edhe ato të zyrës.

Punimet e terrenit filluan në përputhje me grafikun e hartuar për këtë qëllim dhe për përfundimin në kohë të tyre u angazhua grupi punës në përbërjen e të cilit merrnin pjesë 3 inxhinier pyjesh.. Për të garantuar përfundimin e punimeve brenda afateve të kontratës është punuar në terren me orar të zgjatur, që i kalonte 8 orët në ditë. Fale mbështetjes logjistike në dispozicion lëvizja e stafit për në ekonomi edhe brenda saj në shumicën e rasteve është bërë me mjete të kompanisë dhe në këmbë.

Studimi i biodiversitetit të florës dhe faunës së ekonomisë është bërë nga një grup i specialistëve të përbërë prej botanistësh e zoologësh, të cilët punojnë në institucionet shkencore të Tiranës.

Pajisjet e përdorura nga grupi i punës në teren për kryerjen e rëlevimeve të mbarështimit janë modeste; GPS, vërtex, tablet, hipsometër Blume-leiss, busulla, tryela Pressler, diametra matës, metër shirit, rrjeti i sip. provë me koordinatat përkatëse dhe harta të printuara në format A3, etj.

2.5 Historiku i Mbarështimit të Pyjeve dhe Kullotave në Ekonominë Pyjore

Mbarështimi i vitit 1987 është kryer, me inisiativën e specialistëve të ish ndërmarrjes së pyjeve të rrethit dhe me asistencën teknike të Stacionit të Pyjeve e Kulturave Eterovajore. Ndërsa mbarështimi i pjesëve të vecanta të kësaj ekonomie është bërë gjatë viteve 2000-2010 me mbështetje financiare të Projekti i Zhvillimit të Burimeve Natyrore, në kuadër të projekteve komunale. Mbarështimi i fundit i ekonomisë pyjore Dardhe Qebik është realizuar në vitin 2025 me financimin e bashkisë Fushe Arrez.

Të dhënat paraqiten në tab.2.5.1

Tab.2.5.1 Përdorimi i Territorit (krahasimi 1987 me 2025 pa përfshirë shtesat në sipërfaqe.)

Nr	Përdorimi	Viti 1987		Viti 2025			
		ha	%	Shtesat e pakësimit		Totali	
				ha	%	ha	%
1	Pyje total	3551.25	91.1	+54.75	+14.08	3606	83.7
2	Kullota-Livadhe	9.7	0.2	+11.6	+2.83	21.3	0.49
3	Sip. me bimësi pyjore	337.5	8.66	-31.3	-7.63	306.2	7.12
4	Djerr (eroduar)	0		+3	+0.73	3	0.07
5	Joproductive	0		+0.9	+0.22	0.9	0.02
6	Urbane	0		+4.4	+1.07	4.4	0.1
8	Tokë bujqësore - Urbane	0		+366.6	+89.4	366.6	8.51
	Totali	3898.45	100	+409.95	100	4308.3	100

Ndryshimet në rritje të sipërfaqes së ekonomisë kanë ardhur për këto arsye.

1. Pakesimimi i sipërfaqes pyjore ka rezultuar nga zjarret dhe prerjet abuzive mbas vitit 1997 ku një pjesë e mirë e pyjeve aktualisht kanë përfunduar në sipërfaqe me bimësi pyjore, një shtesë e konsiderueshme rezulton nga përfshirja e parcelave të ekonomisë bujqësore në këtë ekonomi pyjore dhe shtimi i sipërfaqes pyjore nga pyllëzimet. Njëkohsisht në këtë ekonomi nuk kanë qenë përfshirë të gjitha tokat e bukës dhe trojet dhe as sipërfaqet ujore.

Për shkaqet e sipërcituara shtesat rezultojnë si më poshtë:

- Pyje +54.75 ha
- Kullota +11.6 ha
- Sip.b. pyjore -31.3 ha
- Djerr +3 ha
- Joproductive +0.9 ha
- Urbane +4.4 ha
- Bujqësi + 366.6 ha
- Ne total + **409.95** ha

a-Më konkretisht shtesa prej 54.75 ha pyje rezulton nga shtimi i sipërfaqeve pyjore nga sipërfaqet me bimësi pyjore dhe në anë të masiveve.

b- Shtesa prej 11.6 ha kullota rezulton nga evidentimi me i sakte i tyre.

c- Pakesimi prej 31.3 ha sipërfaqe me bimësi pyjore rezulton nga kalimi i sipërfaqes me bimësi pyjore në pyje dhe kullota.

d-Shtesa prej 3 ha djerr, 0.9 ha inproductive, 4.4 ha urbane dhe 366.6 ha bujqësi rezulton nga mos evidentimi korrekt i këtyre sipërfaqeve në vitin 1987 dhe evidentimi me korrekt aktualisht.

2. Brenda territorit të ekonomisë janë pasqyruar në këtë sipërfaqe dhe sipërfaqet aktuale që përdoren për toka buke dhe troje (urbane), etj.
3. Nga rezultatet e matjeve sipas GIS që mendojmë se sot kryhet me metoda më të sofistikuar e të sakta pothuajse në të gjithë ngastrat e ekonomisë rezultati del më i madh se sipërfaqet e mëparëshme.
4. Sipas kalkulimeve në GIS rezulton që shtesa totale në sipërfaqe prej **409.95** ha rrjedh nga këto arsye që përmendëm më lart.

Sqarojmë se përvec shtimit në sipërfaqe fondi pyjor i kësaj ekonomie ka ndryshime të theksuara qoftë në strukturën e grumbujve dhe në volum. Kjo ka ardhur për arsye të një ndryshimi tepër të madh nga pakesimi i sipërfaqes pyjore nga zjarret dhe prerjet abuzive, të ripërtëritjes së masiveve të shfrytëzuara para viteve 90, instalimi i pyjeve në sipërfaqet kullosore dhe të xhveshura etj.

Mbështetur në Inventarizimin e vitit 1987 krahasuar me mbarështimin e vitit 2025, rezulton të kemi një sipërfaqe pyjore të shtuar prej 54.75 ha

Ndërsa përsa i përket formës së qeverisjes pyjet trungishte janë 1845.5 ha, cungishte 939.9 ha, trungishte e parregullt 557.8 ha dhe cungishte e perbere 262.8 ha.

Vlen të theksohet se kjo ekonomi është shfrytëzuar mbi mundësinë vjetore duke prodhuar një sasi të konsiderueshme lëndë drusore, dru zjarri për nevojat e popullatës, pasi ka qënë me rrjet rrugore dhe afër qendrave të banuara. Ndikim negativ në këtë aspekt ka patur edhe periudha e tranzicionit, gjatë së cilës është prerë sidomos lënda e punimit, që ndodhej afër rrugëve auto. Në mbarështimin aktual është përcaktuar qartë që funksioni kryesor i ekonomisë të jetë ai prodhues.

Ekonomia pyjore ka një sipërfaqe totale prej 4308.3 ha nga e cila 3606 ha ose 83.7 % janë pyje dhe 21.3 ha ose 0.49 % janë kullota.

Pyjet me funksion prodhues zënë një sipërfaqe prej 3606.2 ha ose 100 % të sipërfaqes pyjore. Në të ardhmen propozohet që pyjet prodhues të zënë 3606.2 ha ose 100 % të sip.pyjore.

Periudha e vlefshmërisë së planit të mëparshëm të mbarështimit kishte përfunduar qysh në vitin 1995 dhe duhet të theksojmë se janë kryer fare pak ndërhyrje silvikulturale të planifikuara për mungesë financimi. Ndërsa nga banorët e zonës është shfrytëzuar lëndë drusore për prodhimin e druve të zjarrit.

2.6. Situata demografike dhe social-ekonomike

Popullsia vendore në këtë ekonomi është në një gjendje social - ekonomike jo të kënaqëshme edhe pse kanë aq afër pyje e kullota të shumta. Pylli aktualisht është një burim jetese për popullsinë që jeton në brendësi dhe në afërsi të ekonomisë. Dëmtime të ndjeshme kanë pësuar pyjet e kësaj ekonomie sidomos në periudhën e zgjatur të tranzicionit. Sasia e lëndës drusore, që është prerë nga vendasit është shitur në kushtet e ekonomisë së tregut. Ajo e ka përmirësuar gjër në një farë mase aspektin social-ekonomik të banorëve vendas por nuk e ka zgjidhur problemin e varfërisë. Të ardhurat e siguruar në këtë linjë janë thithur nga ajo pjesë e familjeve që janë zhvendosur për në zonat urbane. Pra si konkluzion mund të themi se të ardhurat e banorëve, që aktualisht banojnë në këto fshatra mbeten në nivele të ulta - deri mesatare. Shtimi i të ardhurave të tyre mund të bëhet vetëm me investime të mundëshme në përpunimin e produkteve bujqësore dhe blegtorale si edhe në sektorin e pyjeve dhe turizmit.

Të dhëna për fshatrat dhe popullsinë;

Popullsia e këtyre fshatrave dikur (10 vjet më parë) përbëhej nga 153 familje me rreth 612 banorë dhe 241 krahë pune, po e njëjta gjë reflektohet edhe aktualisht. Nga këto fshatra ka akoma lëvizje të popullatës për tu vendosur në qendra të mëdha urbane. Lëvizjet e vrejtura janë ato të emigracionit, që është në shkallë mjaft të lartë dhe rinia përbën pjesën më të madhe të të larguarve, jo vetëm në fshatrat e zonës por edhe në gjithë bashkinë. Mungesa e një pune të qëndrueshme dhe afat-gjatë përbën një nga shkaqet e këtij largimit. Burrat merren

kryesisht me punët e rënda të bujqësisë dhe ruajtjen e blegtorisë së imët (veçanërisht dele e dhi), ndërsa gratë merren me shumë me punimin e kopshteve për prodhimin e perimeve dhe mbareshtimin e gjedhit (lopes), si dhe punët në shtëpi. Me mbjelljen dhe krasitjen e pemëve frutore si dhe me tregtimin e prodhimeve merren më shumë burrat, kurse grate me pak. Një pjesë e mirë e banoreve të zonës arrijnë të shesin prodhimet bujqësore dhe blegtorale si mishi, gjalpi, djath etj. Drutë e zjarrit prodhohen apo sigurohen si nga gratë ashtu edhe nga burrat, por nuk mungojnë rastet që këto punë bëhen dhe nga fëmijet.

Në ekonominë Dardhe Qebik ushtrojnë aktivitet disa biznese private si lokale, dyqane e bujtina.

Aktualisht numuri i familjeve është 153 me 612 banorë rezident. Të dhëna më të hollësishme demografike jepen në pasqyrën në vijim:

Të dhëna demografike dhe tokës bujqësore Pasqyra nr.2.6.1.

Nr	NJ/A	Familje	Banorë			Krah pune	Tokë bujqësore (ha) për :		
			Gjithsej	Femra	Meshkuj		Gjithsej	Familje	Banorë
	Totali	153	612	306	306	241	219	153	612

Numri i femrave dhe meshkujve është respektivisht 306 dhe 306, ndërsa raporti ndërmjet tyre është 50 % me 50 %. Nga numri total i popullsisë, 612 banorë, ose 39 % e numrit total, janë të aftë për punë.

Nga numri total i familjeve prej 153 trajtohen me ndihmë ekonomike 14% e tyre .

Referuar të dhënave të pasqyrës së mësipërme dhe konkretisht numrit të familjeve dhe të banorëve, sipërfaqja e tokës bujqësore, për familje dhe për banor, rezulton respektivisht 1.43 ha dhe 0.36 ha.

Të dhëna mbi blegtorinë

Në fshatrat e ekonomisë pyjore Dardhe Qebik, banorët mbarështojnë gjithsej 460 krerë, nga të cilat 220 krerë dhi, 80 krerë dhen, 110 krerë lopë dhe 50 njëthundrake.

Tab. 2.6.2

Nr.	NJ/A	Të dhëna për blegtorinë					Prodhimi (Ton)	
		Dhen	Dhi	Gjedhe	Një thundrak	Bletë	Qumesht	Mish
	Totali	80	220	110	50	440	16	2

Prodhimi i qumështit në vit është 16 ton dhe për frymë është 26.1 kg në vit ose 0.07 në dit, ndërsa i mishit 2 ton ose 3.26 kg në vit ose 0.009 kg në dit. Duhet patur në konsideratë se jo e gjithë sasia e qumështit përdoret për konsum ditor, pasi një pjesë e tij përdoret për prodhimin e nënprodukteve të tij si djath, gjizë etj.

Nga të dhënat e Tab. 2.6.2 rezulton se në këto fshatra mbarështohen një numër i konsiderueshem krerë bagëti që bazën ushqimore e kanë dhe në ekonominë pyjore Dardhe Qebik, kullotat përdoren nga blegtorët gjatë gjithë vitit, po ashtu ata përdorin edhe pyjet me

shkurre rreth fashatrave për kullotë. Kjo mënyre mbarshtimi e blegtorisë nuk është vetëm për motive të traditës, por detyrohet edhe nga mungesa e tokës bujqësore për kultivimin e foragjereve. Produktet blegtorale tregtohen kryesisht në Fushe Arres dhe zonat me aktivitet të zhvilluar turistik të qarkut.

Përdorimi i tokës bujqësore

Të dhënat për bujqësinë jepen në *pasqyrën nr. 2.6.3* dhe siç shihet kulturat bujqësore që zënë sipërfaqen më të madhe të kultivuar janë drithrat, të ndjekur nga pemtaria dhe në fund vjen vreshtaria.

Pasqyra 2.6.3 . Përdorimi i tokës bujqësore.

Nr.	NJ/A	Sipërfaqja e tokës bujqësore dhe përdorimi i saj (ha)						
		Gjithsej	Truall	Arë	Pemtore	Vreshta	Ullishta	Aband.
	Totali	366	146	180	30	10	-	-

Problem mbetet vaditja e kulturave bujqësore e foragjere pasi kërkon investime në kanalet vaditës.

Tokat e abandonuara

Nga konsultimet me banorët e fshatrave, u arrit në perfundimin se ato mund të përdoren përsëri. Konkretisht është kërkuar që këto sipërfaqe të pyllëzohen. Ne mendojmë, se do të qe me vlerë, që të kryhet një studim i mirëfilltë për mbjelljen e drufrutorëve dhe atje ku këto kultura nuk shkojnë për ndonjë arsye, të shikohet mundësia për mbjelljen e llojeve pyjorë dhe kryesisht arrore .

Prodhimet pyjore që përdoren zakonisht

Ndër prodhimet pyjore që përdoren në mënyrë të përditëshme nga banorët e fshatrave të kësaj zone janë drutë e zjarrit. Prodhime të tjera janë lënda e ndërtimit dhe gjethi për blegtorinë, përdorimi i të cilave nuk është gjithëvjeter.

Për të krahasuar nevojat e banorëve për prodhime pyjore, dru zjarri dhe lëndë ndërtimi, është llogaritur mundësia vjetore e shfrytëzimit, për të gjithë sipërfaqen e pyjeve. Në total nga ndërhyrjet silvikulturore mundësohet vjelja e 5265 m³ në vit. Me këtë sasi materiali plotësohen nevojat e popullatës së zonës me dru zjarri, ndërsa lëndën e punimit duhet ti sigurojnë nga tregu.

Drutë e zjarrit përdoren kryesisht për gatim, ngrohje dhe larje. Ato sigurohen nga pyjet. Nevojat mesatare për një familje llogariten minimalisht 5 m³/vit ose rreth 8.35 mst/vit.(7 muaj).

Pyjet prodhues zënë 100 % të sipërfaqes pyjore dhe 100 % të volumit të përgjithshëm, nga këto pyje do të sigurohen drutë e zjarrit.

Duke patur parasysh se pyjet trungishte dhe cungishte janë në pjesën më të madhe pyje halor dhe fletorë ku haloret nuk mund të shfrytëzohen për këtë qëllim, kështu që sasitë më të mëdha të nevojave për dru zjarri do të sigurohen nga dushqet cungishte dhe prerjet silvikulturore ne fletorë kurse druret e zjarrit dhe levorja qe rezultojnë nga ndërhyrjet në halore mund te përdoren në nevojat industriale.

Tab.2.6.5 Konsumi vjetor për drutë e zjarrit dhe burimet e tjera të energjisë

Njësia	Nr. familjeve	Dru zjarri (m3)		Burime të tjera		
		Për familje	Total	Qymyr (kv)	Energji elektrike (kw/ore)	Gaz (litra)
Ek. Pyjore	153	5	765	0	496800	1704

Lënda e ndërtimit përdoret për ndërtimin dhe riparimin e shtëpive, stallave etj. Mesatarisht janë llogaritur rreth 0.1 m³ lëndë ndërtimi për çdo familje në vit, që do të thotë afërsisht nga 15 m³ në vit. Nevojat për këtë produkt plotsohen nga pyjet e kësaj ekonomie pyjore..

Baza ushqimore për blegtorinë sigurohet pjesërisht nga kullotat dhe pyjet bashkiake, këto të fundit kryesisht dhe masivisht për dhinë, nga kullotja në terren, por pjesa më e madhe e saj sigurohet nga foragjeret, prodhimet bujqësore dhe hamullore.

Ekonomia pyjore Dardhe Qebik shtrihet në 1 njësi administrative ajo Blerim dhe përbëhen nga 4 fshatra sic thamë edhe më sipër, duke qënë se kjo njësi është pothuajse afër Fushe Arrezit në cdo fshat të saj ka shkollën fillore dhe ambulancë si dy shërbimet bazë për banorët e saj, por ka edhe shkolla 9-vjecare për cdo njësi administrative.

Në këtë ekonomi operojnë një sasi e konsiderueshme biznesesh si lokale, dyqane, bujtina, ato janë të vendosura në të gjithë teritorin e ekonomisë por kryesisht në rrugën auto Fushe Arrez- Fierëz. Këto biznese punësojnë një pjesë të konsiderueshme të banorëve të zonës.

2.7.Marketingu i produkteve pyjore drusore dhe jodrusore

Nga të dhënat dhe informacionet e grumbulluara në teren rezulton që sasia e materialit drusor në treg e krahasuar me vitet e mëparshme ka pësuar ulje të konsiderueshme për shkak të uljes së kapaciteteve prodhuese të lëndës drusore, që vjen nga mungesa e interesit dhe mundësive të subjekteve private që operojnë në fushën e pyjeve.

Në treg megjithëse në nivelet më të ulta sic përmendet më sipër, tregtohen materiale drusore dhe produktet jodrusore të siguruar nga pyjet.

Çmimet e liberalizuara në treg për 1m³ lëndë e rumbullaket (trup) variojnë nga 8000-10000 lek, kurse 1m³ lëndë e sharruar (dërrase) kushton 18-20 mijë lek. Për 1m³ dru zjarri të forta çmimi varion nga 4500 - 6000 lek.Tendencat e këtyre çmimeve janë në rritje.

Përveç prodhimeve drusore, gjethit dhe barit, nga pyjet dhe kullotat, grumbullohen bimë të ndryshme mjeksore. Nga viti në vit sasi të grumbulluara kanë ardhur në rënie. Megjithatë, ato përbëjnë një burim të vogël të ardhurash për banorët e fshatrave të kësaj zone. Llojet kryesore jepen në tab.2.7.1

Nxitja e grumbullimit dhe kultivimit të bimëve mjekësore si dhe gjetja e tregut sigurisht do të mund të ndihmonin në shtimin e të ardhura më të mira.

Nga kompanitë grumbulluese të prodhimeve jo drusore pyjore duhet të investohet në drejtim të trajnimit të punëtorëve grumbullues për mënyrën dhe teknikën e vjeljes së produkteve pyjore jo drusore, pasi një investim i tillë është në të mirën e menaxhimit të qëndrueshëm të mjedisit dhe vazhdimësisë së prodhimit.

Tab.2.7.1. Të dhënat mbi bimët e ndryshme që grumbullohen

Nr	Llojet	Sasia që prodhohet (kg)	Sasia që grumbullohet (kg)	Çmimi (lek/ kg)	Shuma (lek)
1	Geshtenja	18000	10000	150	1 500 000
3	Trëndafili egër	100	50	120	6 000

4	Barblete	100	50	120	6 000
5	Dëllinjë e kuqe	4000	2000	200	400 000
6	Manaferra	200	100	70	7 000
7	Trumëz	500	400	80	32 000
8	Zhumrice(Lister)	500	300	120	36 000
9	Luleshtrydhe	100	50	1000	50 000
10	Boronice	1000	600	1000	6 000 000
11	Mjeder	200	100	1000	10 000
TOTALI		24700			8 047 000

2.8. Gjuetia dhe peshkimi

Pergjithësisht fauna ka pësuar dëme të konsiderueshme, për shkak të prishjes së habitateve dhe ushtrimit të gjuetisë pa kriter. Po ashtu gjatë një periudhe mbi 25 vjeçare nuk janë kryer shërbime në dobi të shtimit të faunës së egër.

Nga informacionet e grumbulluara, nëpërmjet intervistave të ndryshme dhe disa vëzhgimeve, konstatohet se në territoret e pyjeve dhe kullotave të ekonomisë pyjore Dardhe Qebik, gjenden lloje të ndryshëm kafshësh dhe shpendësh të egër. Ndër llojet më të rëndësishëm janë: ujku, ariu i murmë, derri i egër, kaprolli, dhelpra, lepuri i egër, vjedulla, ketri, thëllëza e malit, pëllumbi i egër, sorrat, korbat, laraska, mëllenja, grifsha, qukapiku dhe zogj te tjere.. Aktualisht situata me pyjet ka filluar të përmiresohet, e për pasojë edhe fauna e egër nuk është shumë e kërcënuar. Një ndihmesë të padiskutueshme në shtimin dhe përmirësimin e situatës së faunës së egër ka moratoriumi i gjuetisë. Megjithatë është e nevojshme të merren masa, për një kontroll gjithnjë e më të rreptë të aktivitetit të gjuetisë ilegale me mjete çfarosëse të faunës së egër.

Natyra dhe pejzazhet e bukur e me vlera të spikatura, që ka zona e kombinuar kjo edhe florën e faunën e pasur e bëjnë ekonominë pyjore një zonë që në të ardhmen mund të zhvillohet krahas turizmit edhe gjuetia e organizuar turistike e cila mund të shndrohet në një burim të ardhurash të mira për popullsinë lokale.

2.9. Fasilitetet rekreacionale dhe didaktike

Në territorin e ekonomisë pyjore Dardhe Qebik kanë filluar të formohen kushtet për zhvillimin e turizmit. Ka mundësi për të zhvilluar guida turistike për ecjet në terrene malore. Akoma nuk ka infrastrukture për këtë qëllim por ne të ardhmen duhet punuar dhe promovuar një mundësi e tillë sepse i ka kushtet dhe do të jete me rezultate të mira ekonomike për zonën dhe me gjere. Në këtë zonë mund të krijohen shumë mirë mundësite për zhvillimin e turizmit natyror duke shtuar shtëpitë e pritjes për turistët vendas dhe të huaj.

Zhvillimi i turizmit natyror në pyjet dhe fshatrat e zonës është një mundësi punësimi për banorët e zonës si dhe përdorimi i vlerave të burimeve natyrore.

Deri tani nuk ka të dhëna për numrin e turistëve as për të punësuarit në këtë fushë të aktivitetit njerzor, por nga vërtetimet tona del se ka filluar të ndjehet zhvillimi i turizmit ditor.

Në të ardhmen ky aktivitet duhet promovuar në mënyrë që të marrë një zhvillim sa më të madh. Në Dardhe Qebik ekziston një bujtine e nivelit të kohës, dhe disa lokale që frekuentohen nga turistë të ndryshëm, kryesisht dominojnë ato të Europës veriore

2.10. Prania e zonave të mbrojtura, specieve dhe stacioneve

Në pyjet e ekonomisë pyjore Dardhe Qebik, nuk ka zona tipike të mbrojtura, por ka një numër të konsiderueshëm parcelash dhe terrene të ndryshme që mund të shfrytëzohen si të tilla për konservimin e biodiversitetit dhe habitateve të vecanta.

Nga biotopet do të veçojmë: Shoqërimet pyjore gjysëm natyrore (PN) që dominojnë në këtë ekonomi në 100 % të sipërfaqes pyjore, nënparcelat me pyje natyrore të ekonomisë dhe shoqërimet pyjore artificiale ku në shumicën e rasteve janë të ndërthurura me ato natyrore kryesisht pisha e zeze, ah, bredhi i bardhë, geshtenja, pisha e zeze me dushqë por edhe dushqet e thjeshta e me geshtenje. Shoqërime pyjore të rralla mund të përmendin ato të tokave aluvionale buzë lumit Dardhe Qebik dhe projevë kryesor.

Gjithashtu kufizime në ndërhyrje do të ketë në brezin e pyjeve që janë në kreshta dhe në brigjet e përrënjeve dhe lumenjeve.

Sipas natyraliteti ndahen si më poshtë:

-Gjysëm natyral 3606 ha

2. GJENDJA AKTUALE E PYJEVE DHE KULLOTAVE

3.1 Mbarështimi dhe funksionet e pyjeve dhe kullotave

Ekonomia pyjore Dardhe Qebik regjistron një mbarështim (inventarizim) të mirëfilltë, atë të vitit 1987 dhe më i fundit mbarështimi i vitit 2025.

- Kufijt e ekonomisë pyjore në të dy rastet e para janë pothuajse të njëjlojtë me përjashtim të ndonjë ndryshimi të detyruar duke saktësuar kufijt nëpër kurrize dhe projevë. Ky territor administrohet nga bashkia Fushe Arrez.
- Mbarështimi dhe inventarizimi janë realizuar nga stafe të specializuara në këto punime, kanë ruajtur pothuajse të njëjtat konture të ekonomisë dhe të parcelave të cilat janë të qarta dhe natyrore.

3.1.1. Përdorimi i territorit (aktual & propozimet).

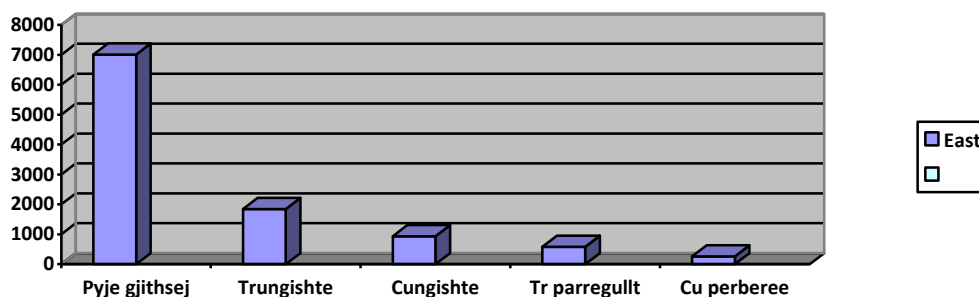
Sipërfaqja e ekonomisë sipas përdorimit të territorit (tokës) jepet në tabelën 3.1.1.1. Ndryshimet e sipërfaqes sipas destinacionit nga mbarështimi aktual me atë të propozuar komentohen si më poshtë:

Përdorimi i teritorit	Aktual	I propozuar
Pyje	3606	3606
Sipërfaqe me bimësi pyjore	306.2	306.2
Bujqësi	366.6	366.6
Kullota livadhe	21.3	21.3
Urbane	4.4	4.4
Djerr	3	3
Jo produktive	0.9	0.9
Totali	4308.3	4308.3

3.1.2. Format e qeverisjes aktuale (aktuale dhe propozimet)

Sipas formës së qeverisjes fondi i kësaj ekonomie rezulton si më poshtë;

Forma e menaxhimit	Aktual	I propozuar
Pyje gjithsej	3606	3606
Trungishte	1845.5	1845.5
Trungishte e parregullt	557.8	557.8
Cungishte	939.9	939.9
Cungishte e perbere	262.8	262.8

Përdorimi aktual dhe i propozuar i territorit

Tab.3.1.1.1

Nr	Përdorimi	Aktuale		E Propozuar	
		ha	%	ha	%
1	Pyje	3606	83.7	3606	83.7
2	Kullota-Livadhe	21.3	0.49	21.3	0.49
3	Sip.me bimësi pyjore	306.2	7.12	306.2	7.12
4	Djerr	3	0.07	3	0.07
5	Joproductive	0.9	0.02	0.9	0.02
6	Urbane	4.4	0.1	4.4	0.1
8	Toke bujqësore	366.6	8.51	366.6	8.51
	Totali	4308.3	100.0	4308.3	100.0

3.1.2. Forma e qeverisjes (aktuale dhe propozimet)

Forma e qeverisjes në të cilën futen grumbujt pyjor të ekonomisë Dardhe Qebik, sipas mbarështimit aktual dhe të propozuar jepet nga tabela si më poshtë:

- Forma e qeverimit sipas mbarështimit aktual dhe të propozuar

Tab. 3.1.2.1

Nr	Forma e Qeverisjes	Aktual		I Propozuar	
		ha	%	ha	%
1	Trungishte	1845.5	42.83	1845.5	42.83
2	Trungishte e parregullt	557.8	15.5	557.8	15.5
3	Cungishte	939.9	21.81	939.8	21.81
4	Cungishte e perbere	262.8	6.1	262.8	6.1
5	Kullota-Livadhe	21.3	0.49	21.3	0.49

6	Sip. me bimësi pyjore	306.2	7.12	282.1	7.12
7	Djerrë	3	0.07	3	0.07
8	Joproductive	0.9	0.02	0.9	0.02
9	Urbane	4.4	0.1	4.4	0.1
10	Toke bujqësore	366.6	8.51	366.6	8.51
	Totali	4308.3	100	4308.3	100

Sikurse shihet në përgjithësi nuk kemi ndryshime të formës së qeverisjes së grumbujve pyjor të mbarështimit aktual me atë të propozuar.

Planet e hereshme të mbarështimit të ekonomisë pyjore Dardhe Qebik sipas funksionit pyjet i kishin planifikuar me funksion prodhues dhe në planin e ri të mbarështimit janë pyje me funksion prodhimi (prodhues).

Pjesa më e madhe e pyjeve të ekonomisë pyjore Dardhe Qebik, janë trungishte dhe janë trajtuar si të tilla, një pjesë si trungishte të parregullta, cungishte e përbere, cungishte

Destinacioni kryesor i tyre ka qënë sigurimi i druve të zjarrit, lëndës së punimit, gjethit për blegtorinë, pa përjashtuar bandierat dhe hunjtë. Në këtë mbarështim është propozuar që pyjet e kësaj ekonomie të jenë me funksion prodhues.

Studimi i propozuar i grumbujve të ekonomisë Dardhe Qebik, i cili respekton ruajtjen e ekuilibrit mjedisor dhe social-ekonomike të zonës diferencon në 1 funksion kryesor:

- Funksion prodhues

Për të dhënat sipas funksioneve kryesore referoju tabelës Nr. 3.1.2.2

Tab. 3.1.2.2 Funksionet e grumbujve pyjor sipas mbarështimit aktual dhe të propozuar

Nr	Funksionet kryesore	Aktual		I Propozuar	
		ha	%	ha	%
1	Prodhuës	3606	100	3606	100
	Totali	3606	100	3606	100

3.1.3 Ndarja e ekonomisë pyjore në parcela dhe/ ose në /parcela

Për ndarjen në parcela të teritorit të ekonomisë janë mbajtur parasysh format e relievit dhe regjimi i trajtimit duke shfrytëzuar për këtë qëllim kufij natyrore të dallueshëm qartë në teren. Në përgjithësi është ruajtur ndarja, emërtimi dhe numërimi i mbarështimit të mëparshëm. Madhësitë e parcelave pyjore për trungishtet dhe cungishtet ndryshojnë sipas formës së terrenit. Më poshtë po japim disa të dhëna për madhësinë e parcelave pyjore:

- ✓ zona fushore deri 20 ha
- ✓ zona kodrinore deri 30 ha
- ✓ zona malore deri 50 ha

Parcelat janë njësi pyjore homogjene, të cilat janë diferencuar mbështetur në:

- kriteret stacionale (prodhimtaria- me diferencë minimum një klase prodhimi)
- kriteret silvikulturore (origjina, forma e qeverimit, trajtimi etj.)
- veçorit e grumbujve pyjor: tipi i grumbullit, përbërja llojore, klasa e moshës (diferenca 1 klasë moshe e më tepër), kurorëndësia (ndryshimi mbi 0.2), struktura, cilësia e origjina e grumbullit.

Në planin e mëparshëm është përdorur harta me shkallë 1:25 000 edhe në mbarëshkrimin aktual është përdorur harta e shkallës 1:25 000.

Format e parcelave dhe n/parcelave të ekonomisë janë në përgjithësi të rregullta në varësi të formave të terrenit dhe shkallës së homogjenitetit të grumbujve.

Materializimi i kufinjve të njësive së prodhimit si dhe i parcelave dhe n/parcelave në terren është bërë duke shfrytëzuar mundësitë që ka ofruar terreni si shkëmbinj, gurë, shtylla elektrike dhe duke prodhuar e vendosur shtylla artificiale druri. Kufiri ndarës i ekonomisë është shënuar me dy vija vertikale me boje vaji të kuqe; kufiri ndarës i parcelave me një vijë vertikale, kurse ai i n/parcelave me një vijë horizontale në të dy anët me dimensione. Për identifikim e shpejtë dhe të lehtë të parcelave dhe n/parcelave në gurë apo shkëmbinj janë vendosur shenja të dubluara.

Në ekonominë pyjore Dardhe Qebik janë ruajtur kufijt e vjetër të ekonomisë dhe të parcelave pyjore duke bërë ndonjë korigjim të nevojshëm tek saktësimi i vijës ndarëse sipas kurrizeve, prroskave, rrugëve auto ose objekteve të tjera sipas kritereve të mbarëshitimit por pa ndryshuar në thelb kufirin e tyre. Përsa i përket ndarjes së n/parcelave ne i jemi përmbajtur kritereve të mbarëshitimit dhe meqenese struktura e grumbujve ka ndryshime të theksuara në krahasim me vitin 1987 si rezultat dhe n/parcelat në shumicën e tyre nuk kanë ruajtur kufijt e vjetër por janë vendosur kufij të rinj sipas kritereve të mbarëshitimit.

Gjithsej kjo ekonomi rezulton e ndarë në 149 parcela dhe 339 n/parcela sipas tabelës së mëposhtme.

Ekonomia e vjetër ka patur 149 parcela dhe ekonomia e re ka 149 të tilla, kjo ka ardhur si rezultat i kadastrimit në parcela i gjithë sipërfaqes të përgjithshme brenda kufijve natyral të kësaj ekonomie që përfshijnë fondin pyjor, kullosor, ujqor, djerr, joproduktiv, sipërfaqe me bimësi pyjore, sipërfaqet bujqësore dhe të banuara.

**PËRDORIMI I TERITORIT DHE QEVERISJA E PYJEVE NË EKONOMINË PYJORE
DARDHE QEBIK**

Kodi kadastral	Parcelat	Vendodhja	Sip.Ha	Pronesia	Perd. Teritorit	Funksioni
SH20 00 001a	1a	Negli	24.35	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 001b	1b	Negli	7.17	Private	bujqesi	
SH20 00 001c	1c	Negli	2.8	Private	bujqesi	
SH20 00 001d	1d	Negli	0.83	Private	bujqesi	
SH20 00 001e	1e	Negli	0.7	Bashkiake	sbp	
SH20 00 002a	2a	Shurthi	17.94	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 003a	3a	Shurthi	35.24	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 003b	3b	Shurthi	1.1	Private	bujqesi	
SH20 00 004a	4a	Maja e Shalcit	42.12	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 004b	4b	Maja e Shalcit	6.1	Private	bujqesi	
SH20 00 005a	5a	Shurthi	39.79	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 005b	5b	Shurthi	3.58	Bashkiake	sbp	
SH20 00 006a	6a	Rrihnat e Trunit	36.78	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 006b	6b	Rrihnat e Trunit	3.53	Private	bujqesi	
SH20 00 006c	6c	Rrihnat e Trunit	0.11	Private	djerr	
SH20 00 007a	7a	Guri I Neglit	36.31	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 007b	7b	Guri I Neglit	4.29	Bashkiake	sbp	
SH20 00 007c	7c	Guri I Neglit	2.68	Private	bujqesi	
SH20 00 008a	8a	Shurthi	30.99	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 008b	8b	Shurthi	1.48	Bashkiake	sbp	
SH20 00 008c	8c	Shurthi	2.34	Private	bujqesi	
SH20 00 009a	9a	Shurthi	40.85	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 009b	9b	Shurthi	4.25	Bashkiake	sbp	
SH20 00 009c	9c	Shurthi	0.59	Bashkiake	sbp	
SH20 00 010a	10a	Shpati I Trunit	22.2	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 011a	11a	Qafa e Trunit	43.24	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 011b	11b	Qafa e Trunit	2.72	Private	bujqesi	
SH20 00 012a	12a	Truni	33.18	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 012b	12b	Truni	7.66	Private	bujqesi	
SH20 00 012c	12c	Truni	0.71	Private	bujqesi	
SH20 00 012d	12d	Truni	6.47	Private	bujqesi	
SH20 00 013a	13a	Firaja e Trunit	25.91	Bashkiake	pyll	
SH20 00 013b	13b	Firaja e Trunit	15.42	Private	bujqesi	
SH20 00 013c	13c	Firaja e Trunit	0.67	Private	djerr	
SH20 00 013d	13d	Firaja e Trunit	0.53	Private	djerr	
SH20 00 014a	14a	Kisha e Trunit	41.47	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 014b	14b	Kisha e Trunit	1.5	Private	bujqesi	
SH20 00 014c	14c	Kisha e Trunit	2.1	Private	bujqesi	

SH20 00 014d	14d	Kisha e Trunit	0.23	Private	bujqesi	
SH20 00 015a	15a	Firaja e Trunit	14.4	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 015b	15b	Firaja e Trunit	11.82	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 016a	16a	Lumi I Trunit	22.36	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 016b	16b	Lumi I Trunit	5.91	Bashkiake	sbp	
SH20 00 016c	16c	Lumi I Trunit	6.06	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 017a	17a	Lumi I Trunit	31.36	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 018a	18a	Shpati I Madh	22.59	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 018b	18b	Shpati I Madh	2.26	Bashkiake	sbp	
SH20 00 019a	19a	Kodra e Sakatit	30.44	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 020a	20a	Rrafshinat e Sakatit	24.36	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 021a	21a	Shpati I Madh	19.16	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 022a	22a	Shpati I Madh	25.96	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 023a	23a	Rrafshinat e Sakatit	5.56	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 023b	23b	Rrafshinat e Sakatit	14.55	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 024a	24a	Shpati I Madh	18.41	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 025a	25a	Shpati I Madh	41.57	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 026a	26a	Shpati I Madh	16.38	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 027a	27a	Rrafshinat e Sakatit	15.27	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 027b	27b	Rrafshinat e Sakatit	3.78	Bashkiake	sbp	
SH20 00 027c	27c	Rrafshinat e Sakatit	1.65	Bashkiake	sbp	
SH20 00 028a	28a	Shpati I Madh	9.75	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 028b	28b	Shpati I Madh	10.38	Bashkiake	sbp	
SH20 00 028c	28c	Shpati I Madh	2.33	Bashkiake	sbp	
SH20 00 029a	29a	Qafa e Klyzit	4.43	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 029b	29b	Qafa e Klyzit	5.09	Bashkiake	sbp	
SH20 00 030a	30a	Shpati I Madh	10.58	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 031a	31a	Qafa e Klyzit	7.08	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 031b	31b	Qafa e Klyzit	14.27	Bashkiake	sbp	
SH20 00 032a	32a	Maja e Malit	21.79	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 032b	32b	Maja e Malit	7.74	Bashkiake	sbp	
SH20 00 032c	32c	Maja e Malit	0.92	Bashkiake	sbp	
SH20 00 033a	33a	Maja e Malit	40.09	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 033b	33b	Maja e Malit	8.61	Bashkiake	sbp	
SH20 00 034a	34a	Maja e Malit	28.56	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 035a	35a	Gryka e Qafes Klyzit	15.89	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 035b	35b	Gryka e Qafes Klyzit	8.59	Bashkiake	sbp	
SH20 00 036a	36a	Gryka e Brrakes Trunit	15.8	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 036b	36b	Gryka e Brrakes Trunit	2.42	Bashkiake	sbp	
SH20 00 037a	37a	Boka e Trunit	13.95	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 037b	37b	Boka e Trunit	4.12	Bashkiake	sbp	
SH20 00 037c	37c	Boka e Trunit	2.67	Bashkiake	sbp	
SH20 00 038a	38a	Boka e Trunit	11.82	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 038b	38b	Boka e Trunit	2.83	Bashkiake	sbp	

SH20 00 038c	38c	Boka e Trunit	1.29	Bashkiake	sbp	
SH20 00 039a	39a	Boka e Trunit	12.95	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 039b	39b	Boka e Trunit	12.82	Bashkiake	sbp	
SH20 00 040a	40a	Boka e Trunit	8.1	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 040b	40b	Boka e Trunit	1.38	Bashkiake	sbp	
SH20 00 040c	40c	Boka e Trunit	1.9	Bashkiake	sbp	
SH20 00 041a	41a	Boka e Trunit	12.01	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 041b	41b	Boka e Trunit	10.05	Bashkiake	sbp	
SH20 00 042a	42a	Boka e Trunit	13.14	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 043a	43a	Boka e Trunit	19.27	Bashkiake	pyll	
SH20 00 043b	43b	Boka e Trunit	2.64	Bashkiake	sbp	
SH20 00 043c	43c	Boka e Trunit	2.96	Bashkiake	sbp	
SH20 00 044a	44a	Boka e Trunit	11.14	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 045a	45a	Sektori Qibik	27.99	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 046a	46a	Kroni Shtarove	17.72	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 047a	47a	Boka e Trunit	23.47	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 047b	47b	Boka e Trunit	0.68	Bashkiake	sbp	
SH20 00 047c	47c	Boka e Trunit	1.18	Bashkiake	sbp	
SH20 00 048a	48a	Boka e Trunit	28.97	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 049a	49a	Boka e Trunit	9.04	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 049b	49b	Boka e Trunit	1.46	Bashkiake	sbp	
SH20 00 050a	50a	Boka e Trunit	26.29	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 050b	50b	Boka e Trunit	2.02	Bashkiake	sbp	
SH20 00 051a	51a	Boka e Trunit	13.77	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 052a	52a	Pika e Qibikut	9.78	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 052b	52b	Pika e Qibikut	0.57	Private	urbane	
SH20 00 053a	53a	Pika e Qibikut	17.53	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 053b	53b	Pika e Qibikut	0.23	Private	urbane	
SH20 00 053c	53c	Pika e Qibikut	0.22	Private	urbane	
SH20 00 054a	54a	Gryka e Qafes Shkamit	25.23	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 054b	54b	Gryka e Qafes Shkamit	0.63	Private	urbane	
SH20 00 055a	55a	Gryka e Qafes Shkamit	16.97	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 056a	56a	Gryka e Qafes Shkamit	27.98	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 057a	57a	Qafa e Shkamit	1.24	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 057b	57b	Qafa e Shkamit	3.99	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 057c	57c	Qafa e Shkamit	6.74	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 058a	58a	Qafa e Shkamit	21.11	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 059a	59a	Qafa e Shkamit	18.51	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 060a	60a	Shkami I Dardhes	16.9	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 061a	61a	Theknore	21.21	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 062a	62a	Theknore	46.13	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 063a	63a	Gryka e Cetes	43.1	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 064a	64a	Gryka e Cetes	31.2	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 065a	65a	Gryka e Cetes	17.36	Bashkiake	pyll	Prodhues

SH20 00 066a	66a	Brraka e Shkamit	13.62	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 067a	67a	Brraka e Shkamit	22.08	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 067b	67b	Brraka e Shkamit	2.71	Bashkiake	sbp	
SH20 00 067c	67c	Brraka e Shkamit	2.15	Bashkiake	sbp	
SH20 00 068a	68a	Laku I Shtrazices	33.39	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 069a	69a	Maja e Malit	61.22	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 070a	70a	Maja e Malit	21.72	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 070b	70b	Maja e Malit	6.22	Bashkiake	sbp	
SH20 00 071a	71a	Maja e Malit	12.85	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 071b	71b	Maja e Malit	8.57	Bashkiake	sbp	
SH20 00 072a	72a	Maja e Malit	14.13	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 072b	72b	Maja e Malit	3.03	Bashkiake	sbp	
SH20 00 073a	73a	Brinjat e Shtrazices	39.68	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 073b	73b	Brinjat e Shtrazices	1.79	Bashkiake	sbp	
SH20 00 074a	74a	Brinjat e Kunores	35.32	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 074b	74b	Brinjat e Kunores	1.74	Bashkiake	sbp	
SH20 00 075a	75a	Brinjat e Kunores	33.12	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 075b	75b	Brinjat e Kunores	16.24	Bashkiake	sbp	
SH20 00 076a	76a	Brinjat e Kunores	26.01	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 076b	76b	Brinjat e Kunores	3.14	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 076c	76c	Brinjat e Kunores	2.27	Bashkiake	sbp	
SH20 00 077a	77a	Brinjat e Kunores	14.51	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 077b	77b	Brinjat e Kunores	18.34	Bashkiake	sbp	
SH20 00 078a	78a	Brinjat e Kunores	12.17	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 078b	78b	Brinjat e Kunores	9.43	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 078c	78c	Brinjat e Kunores	7.11	Bashkiake	kullote	
SH20 00 078d	78d	Brinjat e Kunores	1.26	Bashkiake	kullote	
SH20 00 078e	78e	Brinjat e Kunores	0.97	Bashkiake	sbp	
SH20 00 078f	78f	Brinjat e Kunores	0.68	Bashkiake	sbp	
SH20 00 079a	79a	Brinjat e Kunores	38.14	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 079b	79b	Brinjat e Kunores	6.78	Bashkiake	kullote	
SH20 00 079c	79c	Brinjat e Kunores	6.14	Bashkiake	kullote	
SH20 00 080a	80a	Brinjat e Shtrazices	25.21	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 081a	81a	Brinjat e Shtrazices	57.71	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 081b	81b	Brinjat e Shtrazices	1.01	Bashkiake	sbp	
SH20 00 082a	82a	Kroni I Shkaut	31.81	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 083a	83a	Kroni I Lerthit	18.72	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 083b	83b	Kroni I Lerthit	0.6	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 084a	84a	Mrizi I Trunit	12	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 085a	85a	Puqili I Shtrazices	11.84	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 086a	86a	Podi I Shtrazices	47.62	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 087a	87a	Podi I Shtrazices	60.25	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 088a	88a	Theknore	47.46	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 089a	89a	Gryka e Lumit te Dardhes	38.31	Bashkiake	pyll	Prodhues

SH20 00 090a	90a	Gryka e Lumit te Dardhes	34.89	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 091a	91a	Mrizi I Trunit	18.64	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 092a	92a	Maja e Laknishtes	17.87	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 092b	92b	Maja e Laknishtes	7.44	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 092c	92c	Maja e Laknishtes	10.01	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 092d	92d	Maja e Laknishtes	6.66	Bashkiake	sbp	
SH20 00 092e	92e	Maja e Laknishtes	0.42	Private	bujqesi	
SH20 00 093a	93a	Qafa e Siperme e Ujit	26.24	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 093b	93b	Qafa e Siperme e Ujit	2.28	Bashkiake	sbp	
SH20 00 093c	93c	Qafa e Siperme e Ujit	1.18	Bashkiake	sbp	
SH20 00 094a	94a	Qafa e Poshteme e Ujit	37.06	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 095a	95a	Hija e Bletes	29.57	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 096a	96a	Hija e Bletes	15.12	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 096b	96b	Hija e Bletes	24.08	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 097a	97a	Boka e Dardhes	24.3	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 097b	97b	Boka e Dardhes	9	Bashkiake	sbp	
SH20 00 098a	98a	Boka e Dardhes	5.3	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 098b	98b	Boka e Dardhes	17.9	Bashkiake	sbp	
SH20 00 098c	98c	Boka e Dardhes	0.86	Bashkiake	joproductive	
SH20 00 099a	99a	Boka e Dardhes	32.76	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 099b	99b	Boka e Dardhes	1.71	Private	bujqesi	
SH20 00 099c	99c	Boka e Dardhes	0.46	Private	bujqesi	
SH20 00 099d	99d	Boka e Dardhes	0.5	Bashkiake	sbp	
SH20 00 100a	100a	Ara e Pales	37.2	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 100b	100b	Ara e Pales	0.85	Private	bujqesi	
SH20 00 100c	100c	Ara e Pales	1.36	Bashkiake	sbp	
SH20 00 101a	101a	Kodra e Madhe	30.99	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 102a	102a	Rrahu I Mziut	20.1	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 102b	102b	Rrahu I Mziut	1.79	Private	urbane	
SH20 00 103a	103a	Prroi I Mziut	27.69	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 104a	104a	Prroi I Mziut	20.08	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 105a	105a	Prroi I Mziut	35.79	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 106a	106a	Mezi	13.72	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 106b	106b	Mezi	7.38	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 106c	106c	Mezi	0.8	Bashkiake	sbp	
SH20 00 106d	106d	Mezi	21.94	Private	bujqesi	
SH20 00 106e	106e	Mezi	3.07	Private	bujqesi	
SH20 00 107a	107a	Mezi	7.87	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 107b	107b	Mezi	32.33	Private	bujqesi	
SH20 00 108a	108a	Mezi	12.82	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 108b	108b	Mezi	27.88	Private	bujqesi	
SH20 00 109a	109a	Kodra e Mziut	31.99	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 109b	109b	Kodra e Mziut	1.33	Bashkiake	sbp	
SH20 00 109c	109c	Kodra e Mziut	1.71	Bashkiake	sbp	

SH20 00 110a	110a	Kodra e Madhe	47.29	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 111a	111a	Kodra e Pepajve	29.95	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 112a	112a	Kodra poshte Shtylles	48.71	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 112b	112b	Kodra poshte Shtylles	1.09	Private	djerr	
SH20 00 112c	112c	Kodra poshte Shtylles	0.64	Private	djerr	
SH20 00 113a	113a	Kodra e Pepajve	23.85	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 113b	113b	Kodra e Pepajve	1.46	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 113c	113c	Kodra e Pepajve	1.52	Private	bujqesi	
SH20 00 113d	113d	Kodra e Pepajve	11.68	Private	bujqesi	
SH20 00 114a	114a	Pepaj	15.48	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 114b	114b	Pepaj	12.22	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 114c	114c	Pepaj	1.05	Private	bujqesi	
SH20 00 114d	114d	Pepaj	0.83	Private	bujqesi	
SH20 00 114e	114e	Pepaj	0.25	Private	bujqesi	
SH20 00 115a	115a	Kodra e Palajve	0.5	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 115b	115b	Kodra e Palajve	0.69	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 115c	115c	Kodra e Palajve	0.84	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 115d	115d	Kodra e Palajve	0.44	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 115e	115e	Kodra e Palajve	10.08	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 115f	115f	Kodra e Palajve	9.82	Private	bujqesi	
SH20 00 116a	116a	Kodra e Madhe	12.69	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 117a	117a	Kodra e Gjebes	16.31	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 117b	117b	Kodra e Gjebes	0.94	Private	urbane	
SH20 00 118a	118a	Kodra e Gjebes	17	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 118b	118b	Kodra e Gjebes	1.7	Private	bujqesi	
SH20 00 118c	118c	Kodra e Gjebes	0.15	Private	bujqesi	
SH20 00 118d	118d	Kodra e Gjebes	0.43	Private	bujqesi	
SH20 00 119a	119a	Koder Qelakaj	4.59	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 119b	119b	Koder Qelakaj	7.34	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 119c	119c	Koder Qelakaj	2.86	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 119d	119d	Koder Qelakaj	1.46	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 119e	119e	Koder Qelakaj	27.44	Private	bujqesi	
SH20 00 120a	120a	Kolgjokaj	17.32	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 120b	120b	Kolgjokaj	3.19	Bashkiake	sbp	
SH20 00 120c	120c	Kolgjokaj	1.39	Bashkiake	sbp	
SH20 00 120d	120d	Kolgjokaj	2.86	Private	bujqesi	
SH20 00 121a	121a	Hija e Dardhes	18.31	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 121b	121b	Hija e Dardhes	0.85	Bashkiake	sbp	
SH20 00 121c	121c	Hija e Dardhes	1.58	Bashkiake	sbp	
SH20 00 122a	122a	Hija e Flashtogut	21.84	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 122b	122b	Hija e Flashtogut	14.52	Private	bujqesi	
SH20 00 123a	123a	Marqel	2.64	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 123b	123b	Marqel	18.92	Private	bujqesi	
SH20 00 124a	124a	Marqel	7.14	Bashkiake	pyll	Prodhues

SH20 00 124b	124b	Marqel	5.61	Private	bujqesi	
SH20 00 125a	125a	Kroni I Mark Hiles	2.12	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 125b	125b	Kroni I Mark Hiles	1.17	Bashkiake	sbp	
SH20 00 125c	125c	Kroni I Mark Hiles	6.93	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 125d	125d	Kroni I Mark Hiles	8.87	Private	bujqesi	
SH20 00 126a	126a	Shkalla e Uke Koles	24.31	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 126b	126b	Shkalla e Uke Koles	7.83	Bashkiake	sbp	
SH20 00 126c	126c	Shkalla e Uke Koles	0.39	Private	bujqesi	
SH20 00 126d	126d	Shkalla e Uke Koles	4.1	Private	bujqesi	
SH20 00 126e	126e	Shkalla e Uke Koles	0.69	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 127a	127a	Shpati I Qelakeve	2.35	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 127b	127b	Shpati I Qelakeve	16.96	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 127c	127c	Shpati I Qelakeve	4.44	Bashkiake	sbp	
SH20 00 127d	127d	Shpati I Qelakeve	18.99	Private	bujqesi	
SH20 00 128a	128a	Kodra e Lkejzeve	32.23	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 128b	128b	Kodra e Lkejzeve	1.35	Bashkiake	sbp	
SH20 00 128c	128c	Kodra e Lkejzeve	4.01	Private	bujqesi	
SH20 00 128d	128d	Kodra e Lkejzeve	2.77	Private	bujqesi	
SH20 00 129a	129a	Lkejzet	9.61	Bashkiake	sbp	
SH20 00 129b	129b	Lkejzet	10.72	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 129c	129c	Lkejzet	7.25	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 130a	130a	Hija e Bletes	10.85	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 130b	130b	Hija e Bletes	1.21	Bashkiake	sbp	
SH20 00 130c	130c	Hija e Bletes	1.66	Bashkiake	sbp	
SH20 00 131a	131a	Hija e Bletes	11.26	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 131b	131b	Hija e Bletes	6.01	Private	bujqesi	
SH20 00 132a	132a	Thepi I Dhive te Egra	26.38	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 133a	133a	Shkami I Keq	24.08	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 134a	134a	Hamalla e Binajes	33.99	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 134b	134b	Hamalla e Binajes	1.53	Private	bujqesi	
SH20 00 135a	135a	Grykat e Pirracit	41.2	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 135b	135b	Grykat e Pirracit	7.33	Private	bujqesi	
SH20 00 135c	135c	Grykat e Pirracit	0.18	Private	bujqesi	
SH20 00 136a	136a	Pirraci	23.34	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 136b	136b	Pirraci	1.71	Private	bujqesi	
SH20 00 136c	136c	Pirraci	1.41	Private	bujqesi	
SH20 00 136d	136d	Pirraci	1.91	Private	bujqesi	
SH20 00 136e	136e	Pirraci	0.72	Private	bujqesi	
SH20 00 136f	136f	Pirraci	0.86	Private	bujqesi	
SH20 00 137a	137a	Molla e Kuqe	32.16	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 137b	137b	Molla e Kuqe	2.25	Private	bujqesi	
SH20 00 137c	137c	Molla e Kuqe	2.81	Private	bujqesi	
SH20 00 137d	137d	Molla e Kuqe	0.17	Private	bujqesi	
SH20 00 138a	138a	Qibiku I Siper	29.74	Bashkiake	pyll	Prodhues

SH20 00 138b	138b	Qibiku I Siperm	1.06	Private	bujqesi	
SH20 00 138c	138c	Qibiku I Siperm	3.64	Private	bujqesi	
SH20 00 138d	138d	Qibiku I Siperm	0.16	Private	bujqesi	
SH20 00 139a	139a	Lkeni I Qibikut	14.61	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 139b	139b	Lkeni I Qibikut	3.84	Private	bujqesi	
SH20 00 139c	139c	Lkeni I Qibikut	0.65	Private	bujqesi	
SH20 00 139d	139d	Lkeni I Qibikut	1.78	Bashkiake	sbp	
SH20 00 140a	140a	Qibiku I Poshtem	12.24	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 140b	140b	Qibiku I Poshtem	13.14	Private	bujqesi	
SH20 00 140c	140c	Qibiku I Poshtem	0.76	Private	bujqesi	
SH20 00 140d	140d	Qibiku I Poshtem	0.23	Private	bujqesi	
SH20 00 140e	140e	Qibiku I Poshtem	0.14	Private	bujqesi	
SH20 00 140f	140f	Qibiku I Poshtem	0.78	Private	bujqesi	
SH20 00 140g	140g	Qibiku I Poshtem	0.91	Bashkiake	sbp	
SH20 00 140h	140h	Qibiku I Poshtem	1.14	Bashkiake	sbp	
SH20 00 140i	140i	Qibiku I Poshtem	0.82	Bashkiake	sbp	
SH20 00 141a	141a	Ndershala	10.36	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 141b	141b	Ndershala	1.57	Bashkiake	sbp	
SH20 00 141c	141c	Ndershala	3.01	Bashkiake	sbp	
SH20 00 142a	142a	Ndershala	8.12	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 142b	142b	Ndershala	3.7	Private	bujqesi	
SH20 00 143a	143a	Ndershala	17.8	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 143b	143b	Ndershala	3.31	Bashkiake	sbp	
SH20 00 144a	144a	Qibiku I Poshtem	8.19	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 144b	144b	Qibiku I Poshtem	7.81	Private	bujqesi	
SH20 00 144c	144c	Qibiku I Poshtem	1.95	Bashkiake	sbp	
SH20 00 145a	145a	Qibiku I Siperm	7.36	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 145b	145b	Qibiku I Siperm	1.86	Private	bujqesi	
SH20 00 146a	146a	Kroni I Thacit	15.78	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 146b	146b	Kroni I Thacit	4.59	Private	bujqesi	
SH20 00 146c	146c	Kroni I Thacit	3.36	Private	bujqesi	
SH20 00 147a	147a	Hija e Qibikut	16.37	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 147b	147b	Hija e Qibikut	1.88	Private	bujqesi	
SH20 00 148a	148a	Hija e Qibikut	36.75	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 148b	148b	Hija e Qibikut	3.78	Private	bujqesi	
SH20 00 149a	149a	Hija e Qibikut	10.13	Bashkiake	pyll	Prodhues
SH20 00 149b	149b	Hija e Qibikut	0.35	Private	bujqesi	
Shuma	4308.3					

4.KUSHTET STACIONALE

4.1 Klima

Nisur nga pozicioni gjeografik, territori i ekonomisë pyjore Dardhe Qebik bën pjesë në Zonën Mesdhetare malore lindore, nënzona e ftohte, në Zonën Malore.

Parametrat klimatike të zonës.Stacioni meteorologjik Fushe Arrez

Nr	Emërtimi	Rezultatet e matura
1	Temperaturat mesatare vjetore në, gradë celsius	15
2	Temperatura mesatare më e lartë në Verë, gradë celsius	23.4
3	Temperatura më e lartë absolute, gradë celsius	31.2
4	Temperatura mesatare më e ulët në dimër, gradë celsius	6.7
5	Temperatura më e ulët absolute, gradë celsius	-18
6	Reshjet mesatare vjetore në mm	1050
7	Reshjet maksimale vjetore në mm	1254
8	Reshjet minimale vjetore në mm	850
9	Reshjet me te medha 24 oreshe ne mm	150
10	Numuri i ditëve me diell, mesatarja vjetore	333
11	Numuri i ditëve me re, mesatarja vjetore	31
12	Zgjatja faktike e diellëzimit në orë	2461
13	Drejtimi mbizotërues i erës vjetore	JL
14	Mbizotrimi i drejtimit të erës në verë	VL
15	Mbizotrimi i drejtimit të erës në dimër	JL
16	Shpejtësia mesatare e erës në m/sek	1.6
17	Presioni bazë i erës në kg/m ²	0.281
18	Thellsia maksimale e borës në cm	80
19	Thellsia e ngrirjes së tokës në cm	10
20	Lagështia relative mesatare në %	70
21	Numuri mesatar i ditëve me rreshje > se 0.1 mm	121
22	Numuri mesatar i ditëve me reshje > se 1.0 mm	103
23	Numuri mesatar i ditëve me reshje > se 5.0 mm	69
24	Numuri mesatar i ditëve me reshje > se 10.0 mm	47
25	Numuri mesatar i ditëve me breshër	7
26	Numuri mesatar i ditëve me stuhi	26
27	Numuri mesatar i ditëve me mjegull	29
28	Intensiteti i termeteve	5-6

Rastisja shumevjecare e shpejtësise së erës sipas drejtimeve.Stacioni metereologjik Fushe Arrez.

Drejtimi Erës	Shpejtësia mes. erës m/sek	Rastësia
V	2.3	4.4
VL	1.7	4.0
L	1.5	8.5
JL	2.4	14.2
J	2.3	3.1
JP	2.5	3.2
P	2.4	4.3
VP	2.3	13.6

Erërat fryjnë kryesisht në drejtimet veri-lindje dhe jug-perëndim. Ato nuk paraqesin rreziqe për sa u përket pyjeve dhe këtë e dëshmojnë pyllëzimet e bëra vite më parë.

Nga studimi i faktorëve klimatik rezulton se ato janë të favorëshme për rritjen dhe zhvillimin normal të grumbujve pyjor.

Ato nuk bëhen pengesë për kryerjen e operacioneve të ndryshme të shfrytëzimit të pyjeve si dhe për ndërhyrjet silvikulturore brenda në pyll, përfshirë këtu edhe instalimin e gjenerates së re të pyjeve në rrugë natyrore.

Përjashtim bëjnë këtu temperaturat maksimale të muajit Korrik e Gusht në zonën e ulët të ekonomisë pasi krijojnë mundësi për rënien e zjarreve si dhe ngricat e herëshme të muajve Nëntor e Dhjetor të cilat paraqesin rrezik serioz për filizërinë e instaluar rishtaz dhe të pa ambjentuar mirë ndaj dukurive të tilla.

4.2 Topografia dhe morfologjia

Territori ku ndodhet ekonomia pyjore Dardhe Qebik, shtrihet në bazenin e lumit të Drinit derdhet ne Liqenin e Fierzes.

Ky është një fakt që e paraqet terrenin të copëzuar dhe me kundrejtime të ndryshme.

Ekonomia Dardhe Qebik shtrihet nga lartësia 300 m mbi nivelin e detit, pika me e ulët në Liqenin e Fierzes dhe deri në lartësinë 1685 m mbi nivelin e detit në Maja e Malit me një lartësi mesatare arithmetike 984 m, por lartësia dominuese e ekonomisë është rreth 850 m mbi nivelin e detit. Sipërfaqja sipas lartësisë mbi nivelin e detit.

Funksioni	201-400	401-600	601-800	801-1000	1001-1200	1201-1400	1401-1600
Prodhues	210.61	810.07	551.06	529.04	575	560.78	369.45

Kundrejtimit kryesore të ekonomisë është VL, ndersa ne detaje janë JL, L, P por në detaje ka dhe kundrejtime dominuese si JL, VP dhe VL.

Sipërfaqja totale sipas kundrejtimeve:

Kundrejtimi	Sipërfaqja ha	%
VL	441.05	12.2
L	918.44	25.5
JL	788.16	21.9
J	277.83	7.7
JP	355.35	9.9
P	386.03	10.63
VP	437.37	12.1
V	1.78	0.00

Morfologjia dominuese e ekonomisë janë shpatet, në disa raste me pjerrësi të madhe. Një pjesë e mirë e shpateve janë të kombinuara me pjesë të vogla deri mesatare dhe me sipërfaqe të rrafshta e fusha kullosore që i japin bukuri dhe kalueshmëri teritorit

Pasqyra 4.2.1. Të dhëna mbi pjerrësitë e terrenit

Pjerrësia	Sipërfaqja ha	%
0-10%	0	0
11-40%	752.84	20.9
41-70%	2712.44	75.2
71-100%	140.73	3.9

4.3 Gjeologjia

Ekonomia pyjore Dardhe Qebik shtrihet ne brezin ofialetik te zones tektonike Mirdita. Ky brez ne periudhen Jurasike perfaqesonte nje degezim te oqeanit te gjere Tetis. Formacionet karakteristike ne kete ekonomi jane magmatiket si te serise vullkanogjene (efuzive) dhe te serise plutogjene (intruziv). Perberja mineralogjike e perfafert me ate te gabrove, por ndryshon ne sasine e kuarcit (SiO₂),. Shkeminjte bazik qe zoterojne rajonin jane ultrabziket dhe plagjioklazet te nderthurura me njera tjetren ne forme shtresash, shume pak kemi shkembinj gelqerorembi shkembinj magmatike (Diorite kuarcore te vendosura mbi malet e zonave te ulta deri ne ato te zonave te larta, teresisht mbi shkembinj ultrabazik jo shume te copetuar por qe ne rreth 40 % te territorit dalin ne sipërfaqe ne blloqe te vogla e mesatare. Mbi keto formacione jane vendosur tokat e kafejta deri ne lartesine 850 dhe mbi kete lartesi vendosen tokat e murme pyjore

Shpërndarja jepet më poshtë:

Lloji i shkëmbit	Sipërfaqja ha	%
Te tjera	3606	100

4.4 Toka

Ekonomia pyjore Dardhe Qebik shtrihet kryesisht mbi tokat e Murme pyjore në grumbujt me pishe te zeze dhe ah e pjeserisht me bredh te bardhe, qe fillojne ne lartesine mbi 850 m deri 1685 m dhe ne Tokat e Kafejta nga 300 deri ne 850 m mbi nivelin e detit ku dominojne dushqet, pisha e zeze, geshtenja , bredhi, uleza, frasheri i bardhe, boshtra dhe me te rralla, melleza dhe panja.

Thellësia e tyre eshte mesatare, jane toka të freskëta dhe shumë pak të thata, me reaksion dominues neutral dhe të pasura me lëndë ushqyese.

Tokat e Murme pyjore në këtë ekonomi shkojnë nga 850 deri në 1668 m mbi nivelin e detit, kanë thellësi nga 35-60 cm, kanë sasi te konsiderueshme humusi. Jane toka te pyjeve te pishes se zeze, ahut dhe bredhit me profil Ao-A-B-C, me reaksion neutral.

Tokat e kafejta ne kete ekonomi shkojne nga 300-850 m mbi nivelin e detit, kane thellesi 25-60 cm, jane mesatarisht te pasura me humus, jane toka te pyjeve te dushqeve, geshtenjes dhe pjeserisht te pishes se zeze me profil A-AB-BC ose A-AC-C, me reaksion neutral nganjehere me shenja aciditeti.

Toka te Murme pyjore 2120.49 ha ose 58.8 %

Toka e kafejta 1485.52 ha ose 41.2 %

Përsa i përket pranisë së gurëve në sipërfaqe tabloja e kësaj ekonomie paraqitet si më poshtë:

0-10% 12.2 ha

11.25% 1236.47 ha

26-50 % 2357.32 ha

Ekonomia pyjore Dardhe Qebik përbëhet nga një pjesë ekonomike. E gjithë ekonomia shtrihet mbi tipin e Tokave te Kafejta, të Murme Pyjore, të vendosura mbi formacione te tjera. Për sa i përket thellësisë, jane toka mesatarisht të thella me pH neutral nga 6.6-7.5, përgjithsisht janë toka të freskëta. Legusha dhe humusi në tokat e kësaj ekonomie janë

kryesisht 1-2 cm dhe pjesërisht 3-5 cm, janë toka me strukturë dhe përmbajtje argjilore të lehta (SAL) dhe subargjilore te mesme (SAM)

4.5 Rrjeti hidrologjik dhe burimet e furnizimit me ujë

Territori i njësisë i ekonomisë pyjore Dardhe Qebik përbëhet nga disa mikrobasene, me rrjete të dendur hidrike.

Kjo ekonomi mund të klasifikohet si e pasur nga ana hidrologjike. Shtrihet në bazenin e lumit Drin dhe përshkohet nga disa përrenj dhe afluentët e tyre të ndarë në 2 mikrobazene ujëmlledhëse atë të fshatit Dardhe, te Trunit, Prroit te Cetes dhe te Qebikut. Projet kryesore janë lumi i Dardhes, lumi i Trunit, Prroi i Cetes dhe prroi i Qebikut. Projet kryesore rrjedhin nga Jugperendimi ne drejtim te Lindjes dhe Verilindjes, kurse afluentet rrjedhin nga kryesisht Veriperendimi ne drejtim te Juglindjes. Këto prroska furnizohen me ujë nga burime të shterrëshme dhe të pashterrëshme dhe nga reshjet atmosferike. Kjo ekonomi ka burime të konsiderueshme ujore.

4.6 Erozioni në shpate dhe rrjedhiet ujore

Kjo ekonomi nuk ka probleme shumë të theksuara të erozionit. Këto 20 vitet e fundit problemet me erozionin kanë ardhur gjithnjë duke u paksuar, por duhet thënë se kjo ekonomi ka 282.1 ha sipërfaqe me bimesi pyjore, ku kjo shifer e konsiderueshme rezulton nga sipërfaqja e pyjeve qe janë demtuar nga zjarret dhe prerjet abuzive pas vitit 1997. Arsyeja me efikase e uljes së masës së erozionit ka qënë instalimi natyror i bimësisë në sipërfaqet me bimësi të rrallë pyjore, në vendet e xhveshura e të eroduara, pyllëzimet e viteve 70-80, ripërtëritja e kënaqëshme e masiveve të shfrytëzuar para viteve 90, etj.

Per shkak te largesise nga qendrat e banuara, te mungeses se fuqise punetore dhe kostos se larte te pyllëzimeve, sipërfaqet me bimesi pyjore do te mbrohen dhe do te ndihmohet ripërtëritja e tyre me gervishtje te territorit ne vite farore dhe duke hedhur dhe fare pishe te zeze, bredhi te bardhe e ahu ne sipërfaqe

4.7 Rrëshqitjet

Shkarje dhe rrëshqitjet në këtë ekonomi pothuajse nuk janë shqetsuese, por në pjesë të veçanta vërehen edhe rrëshqitje ne vatra shume te vogla.

Gjithesesi gjatë zbatimit të planit duhen mbajtur parasysh rregullat teknike të sugjeruara për hapjen e rrugëve auto, shfrytëzimin e pyjeve, kryerjen e prerjeve kulturore, transportin e brëndshëm të materialit drusor etj. në mënyrë që të mos i hapet rrugë dukurive të erozionit dhe fenomenit të rrëshqitjes.

5. VEGJETACIONI DHE BIODIVERSITETI

5.1. Brezat bioklimatike

Brezi i pyjeve dhe shkurreve fletore termofile	Pisha e zeze (Pinus nigra), dellinja e kuqe (Juniperus oxycedrus), Krekez (Acer campestre), panja fletegjere (Acer obtusatum), Uleza (Acer tartaricum), qarri (Quercus cerri), shpardhi (Quercus frainetto), bungebute (Quercus pubescens), bulger (Quercus trojana), akacia (Robinia)
--	--

	pseudoacacia), bliri fletegjere (Tilia platyphyllos), shkoza e bardhe (Carpinus betulus), shkoza e zeze (Carpinus orientalis), fshikekartha (Colutea arborens), thane (Cornus mas), lajthia (Corylus avellana) Lajthia e eger (Corylus colurna), cermedelli (Cotinus coggygria), murrizi njeberthamesh (Crataegus monogyna). Murrizi pese berthamesh (Crataegus pentagyna), grathateli (Erica carnea), boshtrra (Forsythia europea), frasheri i bardhe (Fraxinus ornus), urthi (Heder helix), melleza (Ostrya carpinifolia), kulumbria (Prunus spinosa),gorica (Pyrus amygdaniformis), dardha e eger (Pyrus communis), trendafil i eger (Rosa canina), mjedrra (Rubus idaeus)
Brezi i pyjeve dhe shkurreve fletore mezofile	Bersheni (Juniperus foetidissima), pisha e zeze (Pinus nigra), dellinja e zeze (Juniperus communis), tisi (Taxus bacata), bredhi i bardhe (Abies alba), panja e malit (Acer pseudoplatanus), geshtenja (Castanea sativa), ahu (Fagus silvatica), plepi i eger (Populus tremula), bunga (Quercus petraea), shelgu i eger (Salix caprea), bliri si zemer (Tilia cordata),bliri i argjente (Tilia tormentosa), ashja (Ilex aquifolium), frasheri i zi (Fraxinus excelsior), fshikakuqi (Euonymus verrucose) dorezonja druforte (Lonicera xylosteum), shtogu i zi (Sambucus nigra), vodheza (Sorbus aucuparia) Vadhevicja (Sorbus aria), veshtulla (Viscum album)

Shtrirja vertikale e ekonomisë pyjore “Dardhe Qebik” nga kuota 300 m e deri në 850 m mbi nivelin e detit, tregon se ato bëjnë pjesë në zonën fitoklimatike të dushqeve (Castanetum), ndersa nga 851-1668 ne ate te ahut (Fagetum). Kjo ka favorizuar instalimin e një shumëllojshmërie të madhe bimësh dhe llojesh, të ndërthurura shpesh herë midis tyre dhe me kalime graduale të shoqerimeve, ku ruhet biodiversiteti dhe natyraliteti i llojeve.

Konkretisht takohen llojet kryesore te ketyre zonave fitoklimatike si pisha e zeze, ahu, bredhi i bardhe, geshtenja natyrale dhe artificiale, dushqet si qarri, bungebuta, me rralle shpardi; frashëri i bardhë, panja, mëllezë, dëllinja e kuqe, murrizat, gorica, fshikartha, thana, boshtra. Zotërues nga drurët jane llojet si, pisha e zeze, dushqet, ahu, bredhi i bardhe, geshtenja dhe në sasi më të pakta gjenden, frashëri i bardhe, mëllezë, panja, uleza, boshtra qe eshte nje lloj dominues dhe ne shtim te konsiderueshem. Nga shkurret llojet kryesore janë dellinja e kuqe, boshtra dhe rralle ndonje trendafil i eger, murriz, dardhe e eger dhe lajthi etj,.

Brezi i dushqeve (Castanetum).

Ky brez gjendet nga 300 - 850 m lartësi mbi nivelin e detit. Pjesën më të madhe të tij e zënë dushqet dhe geshtenja me tendence shtimi ne mes te pyjeve te lisit dhe te pishes deri ne 900 m mbi nivelin e detit, ne kete brez jane kultivuar ne menyre artificiale dhe pisha e zeze dhe pjeserisht akacia. Ne brezin e dushqeve ndodhen dhe shkurret ku dominon dellinja, uleza dhe boshtra dhe me te rralla frasheri, melleza, panja.

Brezi i pyjeve te ahut (Fagetum).

Ky brez gjendet nga 850 – 1685 m lartësi. Dominohet nga pyjet e pishes se zeze ne pjesen e sipërme i thjeshte dhe i perzier bredh te bardhe, ah, ne zonen e poshteme te ketij brezi verehet dhe pjesmarrje e dushqeve si qarr, bungebute dhe geshtenje.

5.2. Pyjet dhe kullotat

Bazuar në informacionin e përshkrimit parcellar shpërndarja e pyjeve dhe kullotave në ekonominë pyjore të marrë në studim jepet si më poshtë:

Tab.5.2.1

Nr	Emërtimi	Sipërfaqja ha
I	Sipërfaqja totale e ekonomisë pyjore	4308.3
1	Sipërfaqja e mbuluar nga trungishte e cungishte (ha)	3606
	Sipërfaqja e mbuluar nga trungishte e cungishte (%)	83.7
2	Sipërfaqja e mbuluar nga shkurret (ha)	0
	Sipërfaqja e mbuluar nga shkurret (%)	0
3	Sipërfaqja e mbuluar nga kullotat (ha)	21.3
	Sipërfaqja e mbuluar nga kullotat (%)	0.49
4	Sipërfaqe me bimësi pyjore (ha)	306.2
	Sipërfaqja me bimësi pyjore (%)	7.12
5	Sipërfaqe djerrë (ha)	3
	Sipërfaqe djerrë (%)	0.06
6	Sipërfaqe Joproductive (ha)	0.9
	Sipërfaqe Joproductive (%)	0.02
7	Sipërfaqe urbane (ha)	4.4
	Sipërfaqe ujore (%)	0.1
9	Tokë bujqësore-Troje-Urbane (ha)	366.6
	Tokë bujqësore-Troje-Urbane (%)	8.51

Tab.5.2.2

Sip totale (ha)	Pyje (ha)	Pyje (%)	Shkurre (ha)	Shkurre (%)	Kullota (ha)	Kullota (%)	Të tjera (ha)	Të tjera (%)
4308.3	3606	83.7	0	0	21.3	0.049	681	15.8

5.3. Tipet e pyjeve

Për ekonominë Dardhe Qebik shpërndarja e sipërfaqes së pyjeve sipas tipit të pyjeve është si më poshtë: Tab. 5.3.1

Nr	Tipi i Pyjeve	Sip.(ha)	% ndaj sipërfaqes pyjore	% ndaj sip. totale te ek.
1	Pyje me ah	31.8	0.9	0.74
2	Pyje me bredh te bardhe	65.28	1.8	1.51
3	Pyje bredh te bardhe me ah	38.64	1.1	0.9
4	Pyje ahu me bredh te bardhe	1032.9	28.6	23.97
5	Pyje ahu me pishe te zeze	280.48	7.8	6.51
6	Pyje me pishe e zeze	77.76	2.2	1.8
7	Pyje pishe e zeze me bredh te bardhe	206.24	5.7	4.79
8	Pyje pishe e zeze me ah	194.54	5.4	4.51
9	Pyje pishe e zeze me dushqe	433.54	12	10.06
10	Pyje me geshtenje	0.69	0.02	0.01
11	Pyje geshtenje me dushqe	41.47	1.2	0.96
12	Pyje bunge me pishe te zeze	197.41	5.5	4.58
13	Pyje me bunge	1005.3	27.9	23.33
	Totali	3606	100	100

5.4. Tipet e kullotave

Ekonomia në teritorin e saj ka sipërfaqe prej **21.3** ha me kullota natyrore që futen në tipin e kullotave verore. Ato gjenden pothuajse të shpërndara në gjithë ekonominë por dominante janë në JP, VP, P te ekonomise në lartësi nga niveli i detit që fillon nga 800 m gjer në 1685 m.

Këto kullota përdoren kryesisht për bagëtitë e imta por dhe nga gjedhet e njëthundrakët gjatë veres dhe pjesërisht gjatë gjithë vitit. Banorët vendas në fakt përdorin në këtë periudhë për kullotë edhe pyjet e dushkut e te pishes. Nuk zbatohen sisteme të shfrytëzimit racional e teknik të kullotave (si në kullotat natyrore ashtu edhe në pyje) dhe të bërjes së gjethit për bagëtinë. Ashtu sikurse pyjet edhe kullotat janë në përdorim të përbashkët, sipas fshatrave. Periudha e përdorimit të tyre shtrihet gjatë gjithë vitit. Gjendja e tyre mund të konsiderohet jo e mirë, për arsyt e përmendura më sipër. Më tepër përdoren për kullotë pyjet e dushkut që janë më afër qendrave të banuara dhe shkurret.

Tab. 5.4.1

Nr	Tipi i kullotës	Sipërfaqja (ha)	% ndaj sipërfaqes totale të kullotave	% ndaj sip. totale te ekonomise
1	Kullota Verore	21.3	100	0.49
	Totali	21.3	100	0.49

5.5. Tipet potenciale të vegjetacionit

Vetë shkalla verikale e shtrirjes së ekonomisë ka favorizuar zhvillimin dhe ndërthurjen e llojeve të ndryshëm të drurëve dhe shkurreve.

Në këtë ekonomi takohen pyje trungishte 1845.5 ha ose 51.2 % të sipërfaqes totale të pyjeve, pyje trungishte të parregullta 557.8 ha ose 15.5 % e sipërfaqes pyjore; pyjet cungishte që përbëjnë rreth 939.9 ha ose 26.1 % të sipërfaqes së pyjeve, pyje cungishte e perbere 262.8 ha ose 7.3 % të sipërfaqes pyjore .

Nga sipërfaqja e përgjithshme e pyjeve prej 3606 ha, ose 100 % e tyre janë me funksion prodhues.

Tipet e vegjetacionit potencial sipas funksioneve/përqindja ndaj totalit të sipërfaqes pyjore sipas mbarështimit në studim jepen në tabelën e mëposhtme me nr.5.5.1

Tab.5.5.1

Ekonomia Pyjore: Dardhe Qebik								
Formacionet	Mbrojtës		Prodhues		Rekreativ		Totali	
	Sip ha	%	Sip ha	%	Sip ha	%	Sip.ha	%
1.Formacione ahu-bredhi i bardhe			1175.3	32.6			1175.3	32.6
2.Formacion ahishtesh			106.1	2.9			106.1	2.9
3.Formacion pyjor bredhi i bardhe			165.14	4.6			165.14	4.6
4.Formacion pyjor geshtenje			42.16	1.2			42.16	1.2
5.Formacione pyjor te Pinus nigra Arnold, subssp .Pallasiana			914.64	25.4			914.64	25.4
6.Formacione Quercus petraea			6.74	0.2			6.74	0.2
7.Formacion dushkajash Q.pubescens, U.minor Miller			1196	33.2			1196	33.2
Totali			3606	100			3606	100

Nga të dhënat e tabelës 5.5.1 rezulton se në ekonominë pyjore Dardhe Qebik sipas funksioneve në përqindje ndaj totalit të sipërfaqes pyjore kemi një fond pyjor total pyje prodhues 100 % të sipërfaqes pyjore.

5.6 Biodiversiteti

Grumbujt e ekonomisë pyjore Dardhe Qebik janë grumbuj pyjor pothuajse 100% gjysem natyrorë që i përkasin kodit (PN), në një sipërfaqe prej 3606 ha, quhen afërsisht natyror (1/2 natyror) sepse janë pyje ku në të gjithë këtë sipërfaqe ka ndërhyrje dora e njeriut, pra në këtë ekonomi nuk kemi pyje tipik natyror.

Gjithashtu në këtë ekonomi kemi dhe një sipërfaqe prej 233.49 ha me pyllëzime artificiale të pishes se zeze, geshtenjes dhe akacies të quajtura trungishte pjesërisht aktualisht të thjeshta, por shumica të perziara me dushqe, ulez, boshter, cermedell e tjera. Sqarojmë këtu se si trungishte të parregullt kemi kategorizuar teknikisht pyjet me me pishë të zeze dhe dushqe e geshtenje dhe si cungishte e perbere pyjet e dushqeve me pishë të zeze e geshtenje.

-Pisha e zeze; Pisha e zeze (*Pinus nigra*) është lloj natyror autokton në këtë ekonomi por kemi dhe raste kur etur në këtë ekonomi në mënyrë artificiale në vitet 70-80 duke i mbjellur me fidanë, dominon pisha e zeze (*Pinus nigra*) po ka pjesëmarrje intime dhe në grupe të geshtenjes. Pisha është lloje i përherë gjelbërt, kanë ndikim të konsiderueshëm në mbrojtje nga erozioni dhe kanë filluar adaptimin me stacionin nganjëherë të shoqëruar me ah, geshtenje dhe dushqe etj.

Pisha e zeze

-Ahu (*Fagus silvatica*)

Shtrihet nga 850-1685 m mbi nivelin e detit, me gjendje mesatare kryesisht pyjet e rinj kurse druret e vjetër të mbetura në mënyrë sporadike ose në grumbuj të konsiderueshëm janë me gjendje vegjetative të dobët deri mesatare, kryesisht për dru zjarri. Gjenerata e re e ahut është mesatare deri e mirë. Është kryesisht i thjeshtë por ka dhe perziri me pishë të zeze, e bardhë të bardhë.

Pyje ah

-Bredhi i bardhë (*Abies alba*) shtrihet nga 800 deri në 1400 mbi nivelin e detit ndodhet teresisht i perzier në grupe të vogla, të mëdha dhe intime me pishën e zeze, kryesisht me ahun por në pjesën e poshtme dhe me dushqet

-Geshtenja (*Castanea sativa*)

Shtrihet nga 500 deri në 800 m mbi nivelin e detit është lloj kryesisht natyral por dhe artificiale, e perzier kryesisht me dushqe por dhe me pishë të zeze. Është në gjendje mesatare deri të mirë vegjetative por gjendja fitosanitare e saj rrezikohet nga kanceri I geshtenjes me infeksion 30-40 % të druveve në 40-70% të sipërfaqes.

-Qarri (*Quercus cerris*)

Takohet pothuajse rralle grumbujt e ekonomisë duke formuar cungishte me dushqet e tjerë . Është lloj i kundrejtmeve jugore me verë të gjatë e dimër të butë. Ka kërkesa të pakta ndaj tokës. Preferon toka të shkrufta. Tek ne takohet deri në lartësinë 900 m mbi nivelin e detit, rrallë herë dhe më lart. Areali i tij është në Ballkan dhe Itali.

-Bungebuta: (*Quercus petraea*) dhe **bunga** (*Quercus pubescens*) janë lloje gjethe rënës, përdoret për lëndë punimi dhe dru zjarri, kullotet nga blektoria kryesisht dhitë, gjendet e përhapur pothuajse në pjesën dërmuese të ekonomisë shumë pak e thjeshtë si cungishte por dhe si pjesëmarrës në grumbujt e pishës së zeze të kësaj ekonomie dhe me llojet e tjera si geshtenja, është në shtim këto dekadat e fundit.

- Akacia (*Robinia pseudoacacia*)

Shtrihet nga 617 – 850 m mbi nivelin e detit është kultivuar në mënyrë artificiale në këtë ekonomi, ka qene e demtuar por vërehet rigjenerimi i saj.

-Frashëri i bardhë (*Fraxinus ornus*). Është lloj gjethe rënës, me vlera për dru dhe për kullotje, nuk formon grumbuj të thjeshtë por gjendet në pjesën dërmuese të grumbujve pyjor si pjesëmarrës, vërehet shtimi i tij në grumbuj dhe me vegetacion të mirë.

-Mëlleza (*Ostrya carpinifolia*). Është lloj gjetherënës, përdoret për dru zjarri dhe lëndë e hollë, kullotet, është pjesëmarrës në grupe dhe intim në pjesë të ndryshme të ekonomisë, me vegjetacion të mirë.

-Panja (*Acer spp.*) Ndodhet shumë e rrallë në këtë ekonomi, është takuar rrallë në pjesën lindore të ekonomisë dhe në zona të tjera në një moshë të re.

-Dëllinjat (*Juniperus spp.*) Janë lloje të përherë gjelbërt, kanë rol të konsiderueshëm anti eroziv, në disa terrene gjenden dhe si bime pioniere dhe të thjeshta sidomos në teritore të eroduara dhe të varfëra. Dominon dëllinja e kuqe (*Juniperus oxycedrus*), por është takuar në mënyrë intime dhe sporadike dhe dëllinja e zezë qoftë në pjesën lindore, jugore dhe jugperëndimore të ekonomisë.

-Boshtra (*Forsythia europea*) që ndodhet kryesisht në pjesën Juglindore dhe Jugperëndimore të ekonomisë të ekonomisë pyjore, intime dhe në grupe, me gjendje vegjetative të mira, është lloj endemik shqiptar që duhet të ketë një mbrojtje strikte.

✚ Habitatet pyjore dhe shkorretore si dhe

✚ Habitatet ligatinore.

Habitatet pyjore dhe shkurretare

Përshkrimi i këtyre habitateve është bërë në pikat e mësipërme. Ato përmbledhin habitatet e pyllit me shkurre mesdhetare, habitate të pyllit të pishës mesdhetare si dhe habitate të pyllit të dushqeve.

Reptilët

Reptilët e habitateve pyjore të Ekonomisë Pyjore “Dardhe Qebik”

Nr	Emri Latin	Emri Shqip
1	<i>Testudo hermani</i>	Breshka e zakonshme
2	<i>Lacerta viridis</i>	Zhapiu i gjelbër
3	<i>Podarcis muralis</i>	Hardhuca e mureve
4	<i>Podarcis taurica</i>	Hardhuca e barit
5	<i>Elaphe longissima</i>	Bolla e shtëpisë
6	<i>Vipera ammodytes</i>	Nëperka

Shpendët

Grupi i shpendëve është më i gjithëpranishëm në zonat pyjore në çfardo lloj periudhe të vitit.

Llojet e shpendëve të vrojtuar dhe të pritshëm në habitatet pyjore të ekonomisë pyjore Dardhe Qebik:

Nr	Emri Latin	Emri Shqip	Statusi	Përhapja
1	<i>Buteo buteo</i>	Huta	V	Gjithë teritorin
2	<i>Falco peregrinus</i>	Krahëthati	-	Gjithë teritorin
3	<i>Accipiter gentiles</i>	Gjeraqina	V	Gjithë teritorin
4	<i>Columba palumbus</i>	Gugashi	-	Gjithë teritorin
5	<i>Galeria cristata</i>	Dervishi	-	Toka të hapura

6	<i>Sylvia cantillans</i>	Bilbilthi gushëkuq	R	Gjithë teritorin
7	<i>Oenanthe oenanthe</i>	Bishtebardha e gurit	-	Në zona shkëmbore
8	<i>Turdus merula</i>	Mëllenja	-	kudo
9	<i>Parus lugubris</i>	Trishtili murmë	-	Në dushkaja

Llojet e tjera jepen në tabelën e mëposhtëme :

Nr	Emri Latin	Emri Shqip	Perhapja
1	<i>Lepus capensis</i>	Lepuri i murmë	Në gjithë teritorin
2	<i>Erinaceus concolor</i>	Iriqi	Në gjithë teritorin
3	<i>Canis lupus</i>	Ujku	Larg qendrave të banuara
4	<i>Vulpes vulpes</i>	Dhelpra	Në gjithë teritorin
5	<i>Ursus arctos</i>	Ariu	Ne gjithe teritorin
6	<i>Sus scrofa</i>	Derri I eger	Ne gjithe teritorin
7	Kaprolli	Capreolus capreolus	Pothuajse ne 60% te teritorit

Habitatet ligatinore

Habitatet e ligatinave përfshijnë ato të shtratit të lumit të Dardhe Qebikut dhe te prrojeve te tjere. Këto janë të dominuar nga lloje të gjinisë së shelgjeve (*Salix alba*), *Verriu* (*Alnus glutinosa*), *Plep* (*Salix spp*), etj.

Habitatet ujore janë jetike për tërësinë e kafshëve të ekonomisë pyjore sepse secila prej tyre e ka të domosdoshme përdorimin e përhershëm apo të përkohshëm të rezervave ujore. Pra një përshkrim i gjërë i llojeve që vizitojnë mjediset ujore do të njehësohej me përshkrimin e llojeve të gjithë ekonomisë.

Megjithatë varësia nga një tip habitati ndryshon në funksion të llojit. Disa prej tyre shihen në këto mjedise dhe cilësohen si të lidhur ngushtësisht me mjediset ujore. Ndër më të zakonshmit janë amfibet që nuk jetojnë dot larg mjediseve ujore. Grupet e tjera si reptilët, shpendët apo dhe gjitarët përbëjnë një tjetër komunitet të pranishëm por gjithsesi më të rrallë. Ne kete habitat eshte takaur lundra.

5.7 Prania e vlerave konservuese të larta (VKL)

Prania e Vlerave Konservuese të Larta (VKL) për ekonominë e marrë ne studim dhe identifikimi i tyre janë si më poshtë;

- VKL1: Diversiteti i specieve ku përfshihen shpendët
- Lakuriqi i natës veshgjati i zakonshëm (*Plecotus Austriacus*)
- Bufi (*Bubo Bubo*)
- Thëllëza e (*Perdix perdix*)
- Qyqja (*Cuclus canorus*)

Bimët e kërcënuara janë:

- Boshtra (*Forsythia europea*)
- Mëlleza (*Ostrya Carpinifolia*)
- Mënishte Shqiptare (*Cystus Albanicus*)

Bimët mjeksore eterovajore e tanifere (BMET)

Bimët mjeksore janë një burim i rëndësishëm të ardhurash për popullsinë e zonës. Më së shumti grumbullohen një grup i caktuar bimësh që paraqesin edhe leverdi më të mirë ekonomike si; thundër mushka (*Tussilago farfara*), lule lajthia (*Primula acaulis*), dredhëza (*Fragaria vesca*), Salepi (orchis), listra (*Tymus serpyllum*), bargjaku (*Teucrium chamaedrus*), bari majasëllit (*Teucrium polium*), sherbela (*Salvia officinalis*), trumza (*Satureja montana*), gjuhëusja (*Ononis spinosa*), dëllinjat (*Juniperus spp.*), geshtenja (*Castanea sativa*), trendafil i egër (*Rosa canina*) murrizi (*Crataegus spp*), kulumbria (*Prunus spinosa*), lule njëmijëfletëshi (*Achillea millefolium*), molla e egër (*Malus sylvestris*). Grumbullimi i tyre bëhet pa respektuar rregullat e mbledhjes. Kjo mënyrë grumbullimi është e dëmshme dhe nuk jep mundësi për një shfrytëzim të qëndrueshëm të kësaj pasurie e cila është një burim i rëndësishëm për shumë ekonomi familjare të zonës.

Nga vrojtimet gjatë punimeve të terrenit dhe nga informacionet e marra në rrugë të ndryshme vërehet se në këtë ekonomi që ka një numër të konsiderueshëm të llojeve me vlera medicinale qoftë në larmishmëri por dhe në prodhimtari kemi dalë në konkluzion që interesi për të grumbulluar këto bimë medicinale është shumë i vogël. Arsyet për këtë themi që në radhë të parë komuniteti i kësaj zone nuk ka një ndërgjegjësim për leverdinë ekonomike dhe të ardhurat e konsiderueshme që do të përfitohen nga grumbullimi i tyre, në radhë të dytë nuk ka forca pune të afta për këtë veprimtari dhe e treta nuk ka pika grumbullimi dhe specialistë që të aktivizojnë, vleresojnë dhe ndërgjegjësojnë komunitetin për këtë proces.

Tabela e llojeve të prodhimeve të dyta, organet që grumbullohen, sasia dhe përdorimi

Nr	Emri shqip	Emri latinisht	Organet që nevojiten	Përdorimi
1	Dardha e egër	<i>Pyrus comunis</i>	Frutat	E ngrënëshme dhe për uthull
2	Gorrica	<i>Pyrus amigdaniformis</i>	Frutat	Të ngrënëshme në vjeshtë e vonë
3	Thana	<i>Cornus mass</i>	Frutat	Të ngrënëshme, shurup, uthull, raki
4	Murrizat	<i>Crataegus spp</i>	Lulet Frutat	Medicinale Medicinale
5	Trëndafil i egër	<i>Rosa canina</i>	Frutat	Medicinale, caj
6	Kulumbria	<i>Prunus spinosa</i>	Frutat	Medicinale
7	Dëllinja e zeze	<i>Juniperus</i>	Frutat	Medicinale, raki
8	Dëllinja e kuqe	<i>Juniperus</i>	Frutat	Medicinale, raki
9	Arra	<i>Juglans regia</i>	Frutat gjethet	Të ngrënëshme, Medicinale
10	Bliri	<i>Tilia spp</i>	Lulet	Medicinale, caj
11	Ferrmana	<i>Rubus fruticosus</i>	Frutat, gjethet	Medicinale, shurup, raki
12	Gështenja	<i>Castanea sativa</i>	Frutat gjethet	Te ngreneshem, medicinale
13	Molla e egër	<i>Malus silvestris</i>	Frutat	Medicinale, të ngrënëshme
14	Frashëri	<i>Fraxinus spp</i>	Gjethet Levorja	Medicinale Ngjyrosje
15	Shtogu	<i>Sambucus spp</i>	Lulet	Medicinale
16	Vjezhdulla	<i>Viscum album</i>	Herbat	Medicinale
17	Hithra	<i>Urtica dioica</i>	Rrenjet, Gjeth	Medicinale, gatim
18	Lëpjeta	<i>Rumex spp.</i>	Fletet	Medicinale, gatim

19	Agulicja	Primula acaulis	Lulet	Medicinale,dekoracion
20	Lule shqerra	Bellis perenis	Lulet	Medicinale
21	Kokoceli	Centaurea cianus	Herbat	Medicinale
22	Mëllaga	Malva silvestris	Lulet	Medicinale
23	Njemijefletshi	Achillea milefolium	Herbat	Medicinale
24	Lulkuqja	Papaver rhoeas	Lulet	Medicinale
25	Terfili i kuq	Trifolium	Herbat	Medicinale
26	Netulla	Verbascum phomoloides	Lule,Gjethet	Medicinale,fshesë
27	Bari i bletës	Melisa officinalis	Herbat	Medicinale
28	Lule basani	Hypericum perforatum	Herbat	Medicinale
29	Lajthia	Corylus avellana	Frutat	
30	Kulumbria	Prunus spinosa	Frutat	
31	Shpatorja	Iridum paladios	Rrenjet	Medicinale,dekoracion
32	Bari i shpretkës	Verbena officinalis	Herbat	Medicinale
33	Rigoni i bardhë	Origanum vulgare	Herbat	Medicinale,caj
34	Listra	Tymus serpyllum	Herbat	Medicinale
35	Komomili	Matricaria chamomila	Herbat	Medicinale,caj
36	Trumza	Saturea montana	Herbat	Medicinale
37	Manushaqja	Viola odoratum	Lulet	Medicinale,dekoracion
38	Gjethe delli	Plantago spp	Gjethet	Medicinale
39	Menta	Menta spp	Herbat	Medicinale
40	Bari i majasëllit	Teucrium polium	Herbat	Medicinale
41	Makthi mjeksor	Meliolotus officinalis	Herbat	Medicinale,Aromatike
42	Bar gjaku	Teucrium chamaedrus	Herbat	Medicinale
43	Luleshtrydhja	Fragaria vesca	Frutat	Të ngrëshme, medicinale
44	Rrodhja	Arctium lapa	Rrenjet	Medicinale
45	Thundërmushka	Tusilago farfara	Gjethet,Lulet	Medicinale
46	Shpendra	Helleborus odoratus	Rrenjet	Medicinale
47	Shtrapëri	Capsella bursa pastoris	Herbat	Medicinale
48	Urthi	Hedera helix	Gjethet	Medicinale, dekoracion
49	Myshqet-Likenet			Medicinale
50	Cikorja	Cichorium intybus	Rrenjet	Medicinale,si kafe
51	Luleshurdha	Taraxacum officinale	Herbat	Medicinale
52	Bishtkali	Ecuisetum arvense	Herbat	Medicinale
53	Bari i patës	Poliganum aviculare	Herbat	Medicinale
54	Agrimonia	Agrimonia eupatoria	Herbat	Medicinale
55	Veronika	Veronica officinalis	Herbat	Medicinale
56	Lule lajthia	Primula acaulis	Lulet	Medicinale, dekoracion
57	Bar gjarpëri	Ceterax officinarium	Gjethet	Medicinale
58	Kerpudhat			Të ngrëshme
59	Gjembi i gomarit	Silyba marianum	Lulet	Medicinale
60	Gramza	Cynodon dactylon	Rizomat	Medicinale
61	Qingëla	Sambucus eubulus	Rrenjet	Medicinale
62	Misri	Zea mays	Mustaqet	Medicinale
63	Akacia	Robinia pseudoacacia	Lulet	Medicinale
64	Fik ujku	Aristolochia clematits	Herbat	Medicinale
65	Fomi mjeksor	Fumaria officinalis	Herbat	Medicinale
66	Gjuhnusja	Ononis spinosa	Lulet	Medicinale
67	Boronica	Vacinum myrtylis	Frutat	Medicinale
68	Vjezhdulla	Viscum album	Herba	Medicinale

5.8. Rreziqet për biodiversitetin dhe efektet mbi planifikimin

Biodiversiteti i kësaj ekonomie është nën presion për përdorim bujqësor e blegtoral, për prodhim të lëndës drusore, dru zjarri etj. Një rrezik i vazhdueshëm për këtë ekonomi mbeten edhe zjarret aksidentale por shpesh edhe të qëllimshme për motive të paqarta përftimi.

Një fenomen mjaft i përhapur është kthyer edhe hapja e tokave të reja për ti kthyer ato në pemetore nga ana e banorëve të zonës, fenomen ky që vërehet në të gjithë fshatrat e kësaj ekonomie pyjore.

Rreziqet kryesore për pyjet e ekonomisë pyjore Dardhe Qebik, përveç prerjeve dhe zjarreve janë edhe kullotja pa kriter, si dhe dëmtuesit dhe sëmundjet e ndryshme.

Gjatë periudhës së hartimit të planit të mbarështimit viti 2025 në këtë ekonomi ne nuk kemi konstatuar sëmundje dhe dëmtues të ndryshëm të pyjeve, kemi konstatuar vetëm disa vatra zjarri të para disa viteve në pyjet e pishës së zeze. Kullotje pothuajse pa kriter kemi parë vetëm në zonën perëndimore dhe veriore të ekonomisë dhe në kullota në pjesë të izoluar, prej abuzive për lende punimi e dru zjarri kemi hasur rralle në pjese të vogla.

Menaxhimi dhe ulja e tyre do të jetë i mundur nëpërmjet zbatimit të masave të parashikuara nga plani i mbarështimit. Për sa u përket prerjeve dhe mbrotjes nga mbikullotja do të bëhet ndalimi i kullotjes për periudha të caktuara, pas kryerjes së punimeve ripërtëritëse ose pyllzimeve artificiale, etj. Ndërsa dëmtuesit dhe sëmundjet do të luftohen në funksion të situatave konkrete.

Faktori kryesor për uljen e rreziqeve dhe menaxhimin sa më të mirë të tyre do të jetë bashkëpunimi midis strukturës përgjegjëse për pyjet në Bashki si dhe këshilluesve të komuniteteve dhe shoqatës së përdoruesve të pyjeve dhe kullotave.

5.9 Mundësitë për aktivitetet didaktike dhe kërkimit shkencor

Përgjithësisht ekonomia e marrë në studim është e mbrirshme me rrugë auto shtrihet në brendësi dhe periferi të zonave të banuara, që ofron mundësi në mbrirjen e të gjithë parcelave pyjore. Këtu mund të zhvillohen aktivitete didaktiko-shkencore sepse kemi larmi të madhe të specieve bimore dhe shtazore, me vegjetacion të mirë, lloje të vecanta me vlera universale, kemi stadi të ndryshme të zhvillimit të pyjeve ku mund të aplikojmë ndërhyrje të mirëfillta tekniko-silvikulturore dhe të kryejmë vëzhgime shkencore.

6. ANALIZA E PYJEVE DHE KULLOTAVE

6.1 Analiza e të dhënave për Pyjet

Të dhënat e grumbulluara në terren për pyjet dhe kullotat janë përpunuar dhe me to janë përpiluar tabelat. Analiza e të dhënave është kryer duke u bazuar në treguesit që rezultojnë nga përpunimi. Tabelat japin të dhëna të ndryshme për grumbullin dhe orientojnë mbarështuesin në përcaktimin e objektivave dhe ndërhyrjeve në grumbujt pyjor, për 10 vitet e vlefshmërisë së këtij plani mbarështimi.

Në çështjet në vazhdim do të trajtohen dhe analizohen pikërisht këta tregues të grumbujve pyjor më në hollësi. Do të analizohen tipet e grumbujve pyjor, përqindja që ata zënë kundëjt totalit të sipërfaqes pyjore dhe sipërfaqes së përgjithëshme të ekonomisë pyjore, forma e

qeverisjes si dhe grupimi i grumbujve pyjor sipas klasave të moshës. Volumi lëndor për çdo parcelë e n/parcelë ka rëndësi në këtë analizë.

6.1.1 Analiza e tipeve të pyjeve

Në ekonominë pyjore Dardhe Qebik, tipet e pyjeve brenda zonës pyjore të ndara sipas kategorive po i rendisim në tabelën 6.1.1.1 si më poshtë vijon:

Tipet e grumbujve pyjor aktual dhe përqindja ndaj totalit të sipërfaqes Tab. 6.1.1.1

Nr	Tipi i Pyjeve	Sip.(ha)	% ndaj sipërfaqes pyjore
1	Pyje me ah	31.8	0.9
2	Pyje me bredh të bardhë	65.28	1.8
3	Pyje bredh të bardhë me ah	38.64	1.1
4	Pyje ah me bredh të bardhë	1032.9	28.6
5	Pyje ah me pishë të zeze	280.48	7.8
6	Pyje me pishë të zeze	77.76	2.2
7	Pyje pishë të zeze me bredh të bardhë	206.24	5.7
8	Pyje pishë të zeze me ah	194.54	5.4
9	Pyje pishë të zeze me dushqë	433.54	12
10	Pyje me geshtenje	0.69	0.0
11	Pyje geshtenje me dushqë	41.47	1.2
12	Pyje bunge me pishë të zeze	197.41	5.5
13	Pyje me bunge	1005.3	27.9
	Totali	3606	100

Në vijim në tabelën 22/6 të rezultateve, jepet analiza e tipeve të pyjeve, për secilën nënparcelë ku përfshihen sipërfaqja, forma e qeverisjes, volumi në m³/ha dhe volumë total në m³

PËR EKONOMINË DARDHE QEBIK

Parcelat pyje Tabela 6.1.1.

Parcelat	Sip.ha	Tipi i pyllit	Kl. Moshes	Forma e qeverisjes	Vol. m3/ha	Vol. total m3
1a	24.35	GQR	2	cungishte	14	338
2a	17.94	GQR	2	cungishte	44	785
3a	35.24	GQR	2	cungishte	18	648
4a	42.12	GQR	2	cungishte	44	1850
5a	39.79	GQR	2	cungishte	16	623
6a	36.78	GQR	2	cungishte	24	900
7a	36.31	GQR	2	cungishte	31	1127
8a	30.99	GQR	3	cungishte	44	1364
9a	40.85	GQR	3	cungishte	22	895
10a	22.2	GQR	3	cung perbere	54	1191
11a	43.24	GQR	3	cungishte	22	933
12a	33.18	GQR	2	cungishte	15	498
13a	25.91	GQR	3	cungishte	53	1380

14a	41.47	GCSQ	2	Trung parregullt	44	1805
15a	14.4	GQR	3	cungishte	47	683
15b	11.82	APN	2	Trungishte	110	1303
16a	22.36	APN	2	Trungishte	62	1384
16c	6.06	APN	2	Trungishte	51	310
17a	31.36	APN	2	Trungishte	62	1952
18a	22.59	GQR	3	cungishte	24	550
19a	30.44	APNA	2	Trungishte	64	1944
20a	24.36	APNF	2	Trungishte	56	1354
21a	19.16	APNA	2	Trungishte	80	1535
22a	25.96	APNA	2	Trungishte	76	1978
23a	5.56	APN	2	Trungishte	47	263
23b	14.55	AFSA	2	Trungishte	70	1060
24a	18.41	APNA	2	Trungishte	37	681
25a	41.57	APNA	2	Trungishte	54	2247
26a	16.38	APNA	2	Trungishte	14	222
27a	15.27	AFSP	2	Trungishte	70	1073
28a	9.75	AFSP	2	Trungishte	102	993
29a	4.43	AFSA	2	Trungishte	56	248
30a	10.58	APNA	2	Trungishte	29	302
31a	7.08	AFSP	2	Trungishte	58	414
32a	21.79	AFS	2	Trungishte	56	1216
33a	40.09	AFSA	2	Trungishte	41	1659
34a	28.56	APNF	2	Trungishte	28	797
35a	15.89	AFSP	2	Trungishte	128	2038
36a	15.8	AFSA	2	Trungishte	97	1527
37a	13.95	AFSA	2	Trungishte	89	1235
38a	11.82	AFSP	2	Trungishte	71	837
39a	12.95	AFSP	2	Trungishte	155	2004
40a	8.1	APNF	2	Trungishte	72	582
41a	12.01	APNF	2	Trungishte	52	620
42a	13.14	AFSP	2	Trungishte	209	2750
43a	19.27	APNF	2	Trungishte	53	1017
44a	11.14	AFSA	2	Trungishte	133	1477
45a	27.99	AFSP	2	Trungishte	84	2346
46a	17.72	AFSP	2	Trungishte	114	2013
47a	23.47	APNF	2	Trungishte	180	4225
48a	28.97	APNQ	2	Trung parregullt	52	1508
49a	9.04	APNQ	2	Trung parregullt	50	449
50a	26.29	APNF	2	Trungishte	88	2302
51a	13.77	APNQ	2	Trung parregullt	64	876
52a	9.78	APNQ	2	Trung parregullt	55	534
53a	17.53	AAAF	2	Trung parregullt	73	1286
54a	25.23	APNA	2	Trungishte	70	1773

55a	16.97	APNF	2	Trungishte	56	953
56a	27.98	AFSA	2	Trungishte	80	2249
57a	1.24	AFSA	2	Trungishte	66	82
57b	3.99	APNF	2	Trungishte	55	218
57c	6.74	GQPP	3	cung perbere	66	441
58a	21.11	AAAF	2	Trungishte	102	2154
59a	18.51	APNA	2	Trungishte	88	1637
60a	16.9	AFSP	2	Trungishte	99	1666
61a	21.21	AFSP	2	Trungishte	68	1438
62a	46.13	AFSA	2	Trungishte	106	4905
63a	43.1	AFSA	2	Trungishte	139	5978
64a	31.2	AFSA	2	Trungishte	89	2787
65a	17.36	AFSA	2	Trungishte	113	1963
66a	13.62	AFSA	2	Trungishte	131	1781
67a	22.08	AFSA	2	Trungishte	139	3077
68a	33.39	AFSA	2	Trungishte	108	3662
69a	61.22	AFSA	2	Trungishte	98	5993
70a	21.72	AFSA	3	Trungishte	91	1978
71a	12.85	AFSA	2	Trungishte	109	1397
72a	14.13	AFSA	2	Trungishte	80	1126
73a	39.68	AFSA	2	Trungishte	115	4554
74a	35.32	AFSA	2	Trungishte	110	3885
75a	33.12	AFSA	3	Trungishte	96	3187
76a	26.01	AFSA	3	Trungishte	106	2763
76b	3.14	AFS	3	Trungishte	93	293
77a	14.51	AFSA	3	Trungishte	162	2353
78a	12.17	AFSA	3	Trungishte	136	1649
78b	9.43	AFSA	3	Trungishte	88	831
79a	38.14	AFSA	3	Trungishte	94	3578
80a	25.21	AFSA	3	Trungishte	119	2997
81a	57.71	AFSA	3	Trungishte	99	5707
82a	31.81	AFSA	2	Trungishte	108	3448
83a	18.72	AFSA	2	Trungishte	106	1985
83b	0.6	APN	2	Trungishte	50	30
84a	12	AFSA	2	Trungishte	87	1046
85a	11.84	AFSA	2	Trungishte	131	1550
86a	47.62	AFSA	2	Trungishte	202	9631
87a	60.25	AFSA	2	Trungishte	172	10381
88a	47.46	AFSA	2	Trungishte	161	7654
89a	38.31	AFSA	2	Trungishte	141	5384
90a	34.89	AFSA	2	Trungishte	188	6565
91a	18.64	AFSA	2	Trungishte	72	1346
92a	17.87	AFSA	2	Trungishte	164	2939
92b	7.44	APNF	2	Trungishte	128	954

92c	10.01	AFS	2	Trungishte	58	585
93a	26.24	AFSP	2	Trungishte	132	3461
94a	37.06	AFSP	2	Trungishte	62	2284
95a	29.57	GQPP	2	cung perbere	100	2967
96a	15.12	APNQ	2	Trung parregullt	91	1381
96b	24.08	APNF	2	Trungishte	82	1966
97a	24.3	APNQ	2	Trung parregullt	95	2309
98a	5.3	APNQ	2	Trung parregullt	65	346
99a	32.76	APNQ	2	Trung parregullt	74	2411
100a	37.2	APNQ	2	Trung parregullt	86	3201
101a	30.99	APNQ	2	Trung parregullt	88	2750
102a	20.16	GQR	2	cungishte	25	513
103a	27.69	GQR	3	cungishte	11	291
104a	20.08	GQR	3	cungishte	22	436
105a	35.79	GQR	3	cungishte	15	596
106a	13.72	GQR	2	cungishte	17	233
106b	7.38	GQR	2	cungishte	16	121
107a	7.87	GQR	2	cungishte	13	104
108a	12.82	GQR	2	cung perbere	37	472
109a	31.99	GQR	2	cungishte	9	293
110a	47.29	GQR	2	cungishte	19	899
111a	29.95	GQR	2	cungishte	19	578
112a	48.71	GQR	2	cungishte	18	854
113a	23.85	GQR	2	cungishte	14	327
113b	1.46	GQR	2	cungishte	19	28
114a	15.48	APNQ	2	Trung parregullt	25	386
114b	12.22	GQR	2	cungishte	14	168
115a	0.5	GQR	2	cungishte	13	6
115b	0.69	GQR	2	cungishte	18	12
115c	0.84	GQR	2	cungishte	18	15
115d	0.44	GQR	2	cungishte	23	10
115e	10.08	APNQ	2	Trung parregullt	28	287
116a	12.69	APNQ	2	Trung parregullt	46	577
117a	16.31	APNQ	2	Trung parregullt	38	626
118a	17	APNQ	2	Trung parregullt	71	1214
119a	4.59	APNQ	2	Trung parregullt	83	380
119b	7.34	APNQ	2	Trung parregullt	68	497
119c	2.86	APNQ	2	Trung parregullt	46	131
119d	1.46	APNQ	2	Trung parregullt	50	73
120a	17.32	APNQ	2	Trung parregullt	50	864
121a	18.31	APNQ	2	Trung parregullt	41	748
122a	21.84	GQPP	3	cung perbere	56	1226
123a	2.64	GQPP	2	cung perbere	35	91
124a	7.14	GQPP	2	cung perbere	44	316

125a	2.12	APNQ	2	Trung parregullt	46	97
125c	6.93	APNQ	2	Trung parregullt	41	282
126a	24.31	GQPP	2	cung perbere	27	661
126e	0.69	GCS	1	Trungishte	4	2
127a	2.35	APNQ	2	Trung parregullt	69	162
127b	16.96	GQR	2	cungishte	31	527
128a	32.23	APNQ	2	Trung parregullt	77	2490
129b	10.72	APNQ	2	Trung parregullt	54	574
129c	7.25	GQPP	2	cung perbere	34	246
130a	10.85	GQPP	3	cungishte	85	922
131a	11.26	GQR	3	cungishte	63	705
132a	26.38	GQR	3	cungishte	58	1540
133a	24.08	AAA	2	Trung parregullt	58	1386
134a	33.99	GQPP	3	cung perbere	47	1606
135a	41.2	AAA	2	Trung parregullt	108	4466
136a	23.34	GQPP	3	cung perbere	49	1143
137a	32.16	GQR	3	cungishte	47	1523
138a	29.74	GQPP	3	cung perbere	78	2329
139a	14.61	GQR	3	cung perbere	52	755
140a	12.24	APNQ	2	Trung parregullt	50	614
141a	10.36	APNQ	2	Trung parregullt	43	443
142a	8.12	APNQ	2	Trung parregullt	42	341
143a	17.8	APNQ	2	Trung parregullt	42	744
144a	8.19	GQR	2	cungishte	15	124
145a	7.36	GQR	2	cungishte	14	100
146a	15.78	GQR	3	cung perbere	103	1632
147a	16.37	GQR	2	cungishte	25	405
148a	36.75	GQR	2	cungishte	15	553
149a	10.13	GQR	2	cungishte	14	143
	Shuma	3606				263647

Tabela 6.1.2. Trungishte

Parcelat	Sip.ha	Tipi i pyllit	Kl. Moshes	Vol. m3/ha	Vol. total m3
15b	11.82	APN	2	110	1303
16a	22.36	APN	2	62	1384
16c	6.06	APN	2	51	310
17a	31.36	APN	2	62	1952
19a	30.44	APNA	2	64	1944
20a	24.36	APNF	2	56	1354
21a	19.16	APNA	2	80	1535
22a	25.96	APNA	2	76	1978
23a	5.56	APN	2	47	263
23b	14.55	AFSA	2	70	1060

24a	18.41	APNA	2	37	681
25a	41.57	APNA	2	54	2247
26a	16.38	APNA	2	14	222
27a	15.27	AFSP	2	70	1073
28a	9.75	AFSP	2	102	993
29a	4.43	AFSA	2	56	248
30a	10.58	APNA	2	29	302
31a	7.08	AFSP	2	58	414
32a	21.79	AFS	2	56	1216
33a	40.09	AFSA	2	41	1659
34a	28.56	APNF	2	28	797
35a	15.89	AFSP	2	128	2038
36a	15.8	AFSA	2	97	1527
37a	13.95	AFSA	2	89	1235
38a	11.82	AFSP	2	71	837
39a	12.95	AFSP	2	155	2004
40a	8.1	APNF	2	72	582
41a	12.01	APNF	2	52	620
42a	13.14	AFSP	2	209	2750
43a	19.27	APNF	2	53	1017
44a	11.14	AFSA	2	133	1477
45a	27.99	AFSP	2	84	2346
46a	17.72	AFSP	2	114	2013
47a	23.47	APNF	2	180	4225
50a	26.29	APNF	2	88	2302
54a	25.23	APNA	2	70	1773
55a	16.97	APNF	2	56	953
56a	27.98	AFSA	2	80	2249
57a	1.24	AFSA	2	66	82
57b	3.99	APNF	2	55	218
58a	21.11	AAAF	2	102	2154
59a	18.51	APNA	2	88	1637
60a	16.9	AFSP	2	99	1666
61a	21.21	AFSP	2	68	1438
62a	46.13	AFSA	2	106	4905
63a	43.1	AFSA	2	139	5978
64a	31.2	AFSA	2	89	2787
65a	17.36	AFSA	2	113	1963
66a	13.62	AFSA	2	131	1781
67a	22.08	AFSA	2	139	3077
68a	33.89	AFSA	2	108	3662
69a	61.22	AFSA	2	98	5993
70a	21.72	AFSA	3	91	1978
71a	12.85	AFSA	2	109	1397

72a	14.13	AFSA	2	80	1126
73a	39.68	AFSA	2	115	4554
74a	35.32	AFSA	2	110	3885
75a	33.12	AFSA	3	96	3187
76a	26.01	AFSA	3	106	2763
76b	3.14	AFS	3	93	293
77a	14.51	AFSA	3	162	2353
78a	12.17	AFSA	3	136	1649
78b	9.43	AFSA	3	88	831
79a	38.14	AFSA	3	94	3578
80a	25.21	AFSA	3	119	2997
81a	57.71	AFSA	3	99	5707
82a	31.81	AFSA	2	108	3448
83a	18.72	AFSA	2	106	1985
83b	0.6	APN	2	50	30
84a	12	AFSA	2	87	1046
85a	11.84	AFSA	2	131	1550
86a	47.62	AFSA	2	202	9631
87a	60.25	AFSA	2	172	10381
88a	47.46	AFSA	2	161	7654
89a	38.31	AFSA	2	141	5384
90a	34.89	AFSA	2	188	6565
91a	18.64	AFSA	2	72	1346
92a	17.87	AFSA	2	164	2939
92b	7.44	APNF	2	128	954
92c	10.01	AFS	2	58	585
93a	26.24	AFSP	2	132	3461
94a	37.06	AFSP	2	62	2284
96b	24.08	APNF	2	82	1966
126e	0.69	GCS	1	4	2
	1845.49				187733

Tabela 6.1.2.Cungishte

Parcelat	Sip.ha	Tipi i pyllit	Kl. Moshes	Vol. m3/ha	Vol. total m3
1a	24.35	GQR	2	14	338
2a	17.94	GQR	2	44	785
3a	35.24	GQR	2	18	648
4a	42.12	GQR	2	44	1850
5a	39.79	GQR	2	16	623
6a	36.78	GQR	2	24	900
7a	36.31	GQR	2	31	1127
8a	30.99	GQR	3	44	1364
9a	40.85	GQR	3	22	895

11a	43.24	GQR	3	22	933
12a	33.18	GQR	2	15	498
13a	25.91	GQR	3	53	1380
15a	14.4	GQR	3	47	683
18a	22.59	GQR	3	24	550
102a	20.16	GQR	2	25	513
103a	27.69	GQR	3	11	291
104a	20.08	GQR	3	22	436
105a	35.79	GQR	3	15	596
106a	13.72	GQR	2	17	233
106b	7.38	GQR	2	16	121
107a	7.87	GQR	2	13	104
109a	31.99	GQR	2	9	293
110a	47.29	GQR	2	19	899
111a	29.95	GQR	2	19	578
112a	48.71	GQR	2	18	854
113a	23.85	GQR	2	14	327
113b	1.46	GQR	2	19	28
114b	12.22	GQR	2	14	168
115a	0.5	GQR	2	13	6
115b	0.69	GQR	2	18	12
115c	0.84	GQR	2	18	15
115d	0.44	GQR	2	23	10
127b	16.96	GQR	2	31	527
131a	11.26	GQR	3	63	705
132a	26.38	GQR	3	58	1540
137a	32.16	GQR	3	47	1523
144a	8.19	GQR	2	15	124
145a	7.36	GQR	2	14	100
147a	16.37	GQR	2	25	405
148a	36.75	GQR	2	15	553
149a	10.13	GQR	2	14	143
	939.88				23678

Tabela 6.1.2. Trungishte e parregullt

Parcelat	Sip.ha	Tipi i pyllit	Kl. Moshes	Vol. m3/ha	Vol. total m3
14a	41.47	GCSQ	2	44	1805
48a	28.97	APNQ	2	52	1508
49a	9.04	APNQ	2	50	449
51a	13.77	APNQ	2	64	876
52a	9.78	APNQ	2	55	534
53a	17.53	AAAF	2	73	1286
96a	15.12	APNQ	2	91	1381

97a	24.3	APNQ	2	95	2309
98a	5.3	APNQ	2	65	346
99a	32.76	APNQ	2	74	2411
100a	37.2	APNQ	2	86	3201
101a	30.99	APNQ	2	88	2750
114a	15.48	APNQ	2	25	386
115e	10.08	APNQ	2	28	287
116a	12.69	APNQ	2	46	577
117a	16.31	APNQ	2	38	626
118a	17	APNQ	2	71	1214
119a	4.59	APNQ	2	83	380
119b	7.34	APNQ	2	68	497
119c	2.86	APNQ	2	46	131
119d	1.46	APNQ	2	50	73
120a	17.32	APNQ	2	50	864
121a	18.31	APNQ	2	41	748
125a	2.12	APNQ	2	46	97
125c	6.93	APNQ	2	41	282
127a	2.35	APNQ	2	69	162
128a	32.23	APNQ	2	77	2490
129b	10.72	APNQ	2	54	574
133a	24.08	AAA	2	58	1386
135a	41.2	AAA	2	108	4466
140a	12.24	APNQ	2	50	614
141a	10.36	APNQ	2	43	443
142a	8.12	APNQ	2	42	341
143a	17.8	APNQ	2	42	744
	557.82				36238

Tabela 6.1.2. Cungishte e perbere

Parcelat	Sip.ha	Tipi pyllit	i	Kl. Moshes	Vol. m3/ha	Vol. total m3
10a	22.2	GQR		3	54	1191
57c	6.74	GQPP		3	66	441
95a	29.57	GQPP		2	100	2967
108a	12.82	GQR		2	37	472
122a	21.84	GQPP		3	56	1226
123a	2.64	GQPP		2	35	91
124a	7.14	GQPP		2	44	316
126a	24.31	GQPP		2	27	661
129c	7.25	GQPP		2	34	246
130a	10.85	GQPP		3	85	922
134a	33.99	GQPP		3	47	1606
136a	23.34	GQPP		3	49	1143

138a	29.74	GQPP	3	78	2329
139a	14.61	GQR	3	52	755
146a	15.78	GQR	3	103	1632
	262.82				15998

6.1.2. Shpërndarja e sipërfaqes dhe volumit sipas formës së qeverisjes.

Tabelat në vijim japin të dhëna mbi shpërndarjen e sipërfaqes dhe volumit sipas formës së qeverisjes. Më të detajuara jepen në tabelat Nr.22/1a,1/b etj

Tab.6.1.2.1 Për pyjet prodhuese

Nr	Forma e qeverisjes	Sipërfaqja (ha)	Volumi (m3)
1	Trungishte	1845.5	187733
2	Trungishte e parregullt	557.8	36238
3	Cungishte	939.9	23678
4	Cungishte e perbere	262.8	15998
	Totali	3606	263647

Shpërndarja e sipërfaqes dhe volumit sipas formës së qeverisjes për ekonominë e marrë në studim sipas formës së qeverisjes është e ndarë si më poshtë:

ZËRAT	Pyje	Trung	Cung	Trung e parregullt	Cung perbere
Sipërfaqja ha	3606	1845.5	939.9	557.8	262.8
Vëllimi m3	263647	187733	23678	36238	15998

Të dhëna të plota të përpunuara nga programi për çdo nënparcelë sipas përshkrimit parcelar i bashkëlidhen këtij raporti.

6.1.3 Struktura e pyjeve sipas klasave të moshës dhe klasave të prodhimit

Në ekonominë pyjore Dardhe Qebik sipërfaqja e pyjeve gjendet në klasat e moshës, shume pak tek e para dhe shumica dermuese tek e dyta. Po e njehta gjë mund të thuhet edhe për volumin e lëndës drusore. Ky përqëndrim i sipërfaqes dhe volumit në klasat e ulta të moshës tregon se grumbujt pyjor janë ripërterirë pas shfrytëzimit i cili ka filluar që nga vitet 50 të shekullit të kaluar dhe kulmin e ka patur në vitet 80 - 90.

Në përgjithësi shfrytëzimi i pyjeve në këtë ekonomi është kryer duke zbatuar kriteret silvikulturale të ndërhyrjeve gjë që ka garantuar të ardhmen e pyllit.

Sipërfaqja totale sipas formës së qeverisjes kundrejt klasave të moshës është si më poshtë vijon:

Tab.6.1.3.1

Sipas tabelave të mëposhteme:

Shpërndarja e sipërfaqes dhe vëllimit sipas klasave të moshës (Trungishtet prodhuese)

Ek. Pyjore Dardhe Qebik	Kl. Moshes	Lloji	Sip. Ha	Vol. m3
	21-40vjec			
		AH	1044	118222.8

		BRB	305.8	30021.2
		GE	0	0
		LI	7.9	641.1
		PIZ	436.8	34687.1
	41-60vjec			
		GE	0.7	2.5
		AH	0.9	49.9
		PIZ	23.5	1304.1

Shperndarja e sipërfaqes dhe vëllimit sipas llojeve (trungishtet prodhuese)

Ek pyjore Dardhe Qebik	Lloji	Sip ha	Vol m3
	AH	1044.9	118272.7
	BRB	305.8	30021.2
	GE	0.7	2.5
	LI	7.9	641.1
	PIZ	460.2	35991.2

Shperndarje e sipërfaqes dhe vëllimit sipas klasave të prodhimit (Trungishtet prodhuese)

Ek pyjore Dardhe Qebik	Lloji	Sip ha	Vol m3	Kl prodhimit	Sip ha	Vol m3
	AH	1044.9	118272.7			
				2.00	116.6	15560.3
				3.00	698.2	78572.6
				4.00	225.7	24018
				5.00	4.4	121.9
	BRB	305.8	30021.2			
				1.00	31.9	3814.2
				2.00	206.7	21849.3
				3.00	59.3	4249.3
				4.00	8	108.3
	GE	0.7	2.5			
				4.00	0.7	2.5
				5.00	0	0
	LI	7.9	641.1			
				5.00	7.9	641.1
	PIZ	460.2	35991.2			
				2.00	63	8618.8
				3.00	334.2	23093.2
				4.00	63	4279.2

--	--	--	--	--	--	--

Shperndarja e siperfaqes dhe vellimit sipas llojeve per (Cungishtet prodhuese)

Ek pyjore Dardhe Qebik	Lloji	Sip ha	Vol m3
	CE	2.8	40.9
	FRB	0	0
	FRF	0	0
	GE	0	0
	LI	931.6	23400.6
	PIZ	5.5	234.1
	UL	0	0

Shperndarja e siperfaqes dhe volumit sipas klasave te moshes per (Cungishtet prodhuese)

Ek. Pyjore Dardhe Qebik	Kl moshes	Lloji	Text214	Sip ha	Vol m3
	11-20vjec				
		CE	0	0	0
		FRB	0	0	0
		FRF	0	0	0
		GE	0	0	0
		LI	0	375.1	10770.9
	21-30vjec				
		CE	0	2.8	40.9
		GE	0	0	0
		LI	0	556.5	12629.7
		PIZ	0	5.5	234.1
		UL	0	0	0

Shperndarja e siperfaqes dhe vellimit sipas klasave te prodhimit per (Cungishtet prodhuese)

Ek pyjore Dardhe Qebik	Lloji	Sip ha	Vol m3	Kl prodhimit	Sip ha	Vol m3
	CE	2.8	40.9			

				5	2.8	40.9
	FRB	0	0			
				4	0	0
	FRF	0	0			
				4	0	0
	GE	0	0			
				4	0	0
	LI	931.6	23400.6			
				5	931.6	23400.6
	PIZ	5.5	234.1			
				2	0.9	21.8
				3	0	0
				4	4.6	212.2
	UL	0	0			
				5	0	0

6.1.4 Analiza e përbërjes llojore të grumbujve pyjore

Ekonomia pyjore Dardhe Qebik ka një sipërfaqe të konsiderueshme pyjore me grumbuj të përbërë nga lloje të ndryshme drurësh pyjore. Llojet drusor kryesor janë, pisha e zeze, ahu, bredhi i bardhe, geshtenja, dushqet, frashëri, rrallë panje, mëllezë, ulez etj, ndërsa nga shkurret janë, dëllinje, murrizat, goricat, boshttra, ferrmana, trëndafili i egër, kulumbria etj. Prania e shumë specieve bimore në këtë ekonomi flet qartë për larminë e madhe të tyre, gjë e cila është vlerë e shtuar.

Në analizën e përbërjes llojeve një vend të veçantë zë fuqia lëndore e tyre, sipas të cilës lloji kryesor pyjor për trungishtet janë pisha e zeze, ahu, bredhi i bardhe, dushqet, geshtenja, për cungishtet janë dushqet.

Të dhëna me të hollësishme lidhur me përbërjen llojore dhe volumin e tyre sipas parcelave dhe nënparcelave jepen në tabelat bashkangjitur.

6.2. Analiza e të dhënave të kullotave

6.2.1 Gjendja e kullotave

Ekonomia në teritorin e saj ka sipërfaqe të vogël kullotash natyrore, kryesisht kullota verore. Ato gjenden të shpërndara në të gjithë ekonominë por dominojnë nga pjesa, VP, P dhe JP të ekonomisë në lartësi minimale nga niveli i detit që fillon nga 800 m gjer në 1685 m lartësi maksimale. Ndërsa lartësia mesatare mbi nivelin e detit varion nga 900 m deri 1300 m në një sipërfaqe kullosore prej 21.3 ha. Në këto kullota prezenca e gurëve është si vijon:

-prezencë mesatare e gurëve me shkallë mbulimi mbi 50% është në 70 % e sipërfaqes;

-prezencë e ulët e gurëve me shkallë mbulimi nën 50 % është në 20% të sipërfaqes;

-kurse pjesa tjetër ka prezencë shumë të ulët të gurëve.

Këto kullota përdoren kryesisht për bagëtitë e imta por dhe nga gjedhet dhe njëthundrakët gjatë veres. Banorët vendas në fakt përdorin në këtë periudhë për kullotë edhe pyjet e shkurret, të cilat në periudha të caktuara të vitit janë edhe të mbi ngarkuara. Nuk zbatohen sisteme të shfrytëzimit racional e teknik të kullotave (si në kullotat natyrore ashtu edhe në pyje) dhe të bërjes së gjethit për bagëtinë. Më tepër përdoren për kullotë pyjet e ahut dhe ato të dushkut që janë më afër qendrave të banuara. Theksojmë se në 10 vitet e fundit 100% e sipërfaqes kullimore të kësaj ekonomie pothuajse shfrytëzohet mesatarisht për kullotë. Aktualisht kullota përdoret për dele dhe për të trasha dhe më pak për dhi. Ashtu sikurse pyjet edhe kullotat janë në përdorim të përbashkët, sipas fshatrave. Periudha e përdorimit të tyre është vetëm gjatë veres.

Gjendja e tyre mund të konsiderohet mesatare, për arsyt e përmendura më sipër.

Në këto kullota predominon mbulesa barishtore graminace, që zë rreth 40-50 % të sipërfaqes së tyre dhe diferenca me lloje të tjera. Prodhimtaria e biomasës është e ulët dhe mesatarisht arrin në 9-13 kv/ha

Përgjithësisht përdorimi aktual i kullotave është mbi kapacitetin e tyre, shtuar edhe mungesën e masave për përmirësim. Kjo ka sjellë edhe uljen e aftësisë mbajtëse të tyre. Kapaciteti kullor llogaritet në 1-4 dele/ha dhe 0.2-1 dhi/ha dhe 0.5-1 gjedh/ha. Koeficienti i ngrënshmërisë varion nga 50 % deri në 80 %, ndërsa mesatarisht arrin në rreth 60 %.

Kullotja në pyll është një problem pjesërisht shqetësues dhe që lidhet me sigurimin e gjeneratës së re në pyje dhe duhet disiplinuar sa më parë nga personeli pyjor i zonës.

Kullotja rationale dhe çlodhja e saj me sipërfaqe të kufizuara për 1-2 vjet do rriste së tepërmi kapacitetin e tyre në të ardhmen.

Tabela 6.2.2

Parcela	Sip._ha	Pronesia	Përdoruesi	Fshati	Përdorim Familjar	Përdorim Kolektiv
78c	7.11	Bashkiake	Bashkia	Dardhe		Kolektiv
78d	1.26	Bashkiake	Bashkia	Dardhe		Kolektiv
79b	6.78	Bashkiake	Bashkia	Dardhe		Kolektiv
79c	6.13	Bashkiake	Bashkia	Dardhe		Kolektiv
	21.28					

Tab.6.2.1.1

Parcela	Sip._ha	Lloji i kullotes	Shkalla e mbulimit	Mbulimi me bime të keqia M-U-L	Altituda
78c	7.11	kullote	90	M	1448
78d	1.26	kullote	90	M	1549
79b	6.78	kullote	90	M	1346
79c	6.13	kullote	90	M	1549
	21.28	kullote	90	M	

13.2.3 Madhesia e sipërfaqes së kullotave dhe vendodhja e tyre

Kullotat përdoren nga popullatat që janë në brendësi dhe në afërsi të ekonomisë. Përdorimi i saj në përgjithësi është kolektiv por ka edhe raste të përdorimit familjar.

Kullotat qoftë këto të mirëfillta dhe në pyjet që kulloten përdoren gjatë gjithë vitit .

Territoret kullosore në përdorim të fshatrave të ekonomisë pyjore Dardhe Qebik përbëhen nga kullotat e mirëfillta, që në total zënë një sipërfaqe prej 21.3 ha ose ato zenë 0.49 % të sipërfaqes së përgjithëshme të ekonomisë. Kullotat shtrihen në lartësinë nga 1346 m mbi nivelin e detit e deri në lartësinë maksimale 1549 m mb i nivelin e detit. Përveç kullotave për nevoja të blegtorisë përdoren edhe sipërfaqe pyjesh të dushqeve, ahut por dhe të pishave. Kjo do të përbënte një rrezik dhe kërcënim për të ardhshmen e këtyre pyjeve, biodiversitetin dhe ekuilibrin mjedisor por ky rrezik tashme nuk ekziston sepse ne kete ekonomi ka shume pak blektori dhe pylli dhe kullota jo vetem nuk demtohen por nuk shfrytezohet as 40 kapaciteti kullosor aktual.

Për përmirësimin e gjendjes së tyre do të meren masa për një shfrytëzim racional të kullotave dhe luftim të bimëve të helmëta e shkurrëzave si dhe pastrimin e gurëve të lëvizshëm. Nga personeli pyjor i zonës do të merren masa për ndalimin e kullotës në sipërfaqet pyjore të parapërtëritura, si dhe mbikullotja veçanrisht në pyjet e dushqeve.

Gjatë këtyre viteve nuk janë kryer punime për përmirësimin e tyre. Megjithatë koeficienti i ngrenshmërisë, varion nga 50% deri në 80%. Mesatarisht 60 %.

Përveç kullotave, blegtoria kullot edhe në pyjet, nga të cilët sigurohet edhe baza ushqimore, për periudhën e dimrit.

6.2.3. Altituda, pjerresia, kundrejtimi, kushtet hidrologjike

Të dhënat përkatse lidhur me altituden, pjerresinë dhe llojin e kullotës i gjeni në tabelën.

Tab.6.2.3.1

Parcela	Sip._ha	Lloji i kullotes	Funksioni	Kundrejtimi
78c	7.11	Kullote	Prodhues	VL
78d	1.26	kullote	Prodhues	L
79b	6.78	kullote	Prodhues	VL
79c	6.13	kullote	Prodhues	L
	21.28			

Kundrejtimi i përgjithshëm i parcelave kullosore është ai lindor dhe Verilindor, sic është edhe kundrejtimi i përgjithshëm i ekonomisë pyjore. Në ekonominë pyjore Dardhe Qebik, nuk kemi konstatuar lera uji për blektorine, por për këtë qëllim shfrytezohen burimet, prrenjtë e zones.

6.2.4 Mbritshmëria

Dardhe Qebiku është një nga ekonomitë pyjore me rrjet rrugor pyjor me dendësi të mire dhe për këtë arsye mbritshmëria e ngastrave është po e tillë. Ky rrjet rrugor i shërben edhe kullotave për mbritshmëri. Rrjeti rrugor pyjor është në gjendje jo të mirë pasi ka dëmtime serjoze në një pjesë të konsiderueshme të tij, prandaj nevojat për rehabilitim janë jo të vogla dhe me kosto relativisht të lartë. Lidhur me këtë problem bashkia Fushe Arrez mendoj se ka pak mundësi ndërhyrje me investime përkatëse.

Po kështu, njesia administrative Blerim përshkohen nga rrugë automobilistike, të cilat mundësojnë lidhjen ndermjet fshatarave dhe ketyre te fundit, me qendren administrative, me njesite e tjera administrative dhe me qytetin e Fushe Arrezit. Përgjithësisht rrjeti rrugor nuk është në gjendje shumë të mirë, përjashtuar segmente të veçantë që janë rikonstruktuar dhe që janë të asfaltuara si rruga Qafmali-Fierze, kurse rruget e fshatrave, lagjeve dhe ato pyjore pra rruget e vjetra te shfrytezimit te pyjeve jane rruge me cakell ne nje gjendje mesatare deri te dobet, rruget e tjera jane rruge verore pyjore qe mund te shfrytezohen me shume veshtiresi vetem gjate veres dhe pa filluar sezoni i reshjeve intensive.

6.2.5 Grumbullimi i të dhënave për zonat e djegura në kullota (10 vitet e fundit)

Djegia e kullotave nuk aplikohet si praktikë në zonë, ndaj nuk ka të dhëna për zjarret në kullota apo kullotat e djegura. Pra zjarret në kullota janë të rastësishme dhe për këto nuk ka të dhëna të sakta.

7. REZULTATET E INVENTARIZIMIT TË PYJEVE DHE KULLOTAVE

7.1 Rezultatet e Inventarizimit të Pyjeve

7.1.1. Analiza statistikore e Inventarizimit

Numri i sipërfaqeve provë llogaritet përpara se të fillojë puna në terren dhe tregon numrin e vrojtimeve të nevojshme për të arritur një nivel saktësie të caktuar. Për këtë qëllim sipërfaqja e ekonomisë pyjore ndahet fillimisht sipas formës së qeverisjes dhe më pas secila formë qeverisje ndahet në njësi homogjene sipas: (i) tipit të pyllit ose (ii) klasës së moshës. Llogaritja e numrit të domosdoshëm të sipërfaqeve provë për klasë moshe dhe tip grumbulli llogaritet me anë të formulës:

$$n = \frac{t^2 \cdot S_{\%}^2}{\Delta_{\%}^2}$$

ku: t^2 -parametri i Shpërndarjes Student ($t = 2$; $P < 0.05$)

$S_{\%}$ - koeficienti i variacionit (e.g. 30% për nënshtresën tip pylli/klase moshe)

$\Delta_{\%}$ – gabimi i lejuar (shiko tabelën 1)

Në këtë rast metoda e përdorur për llogaritjen e gabimit bazohet në analizën e variancës duke përdorur diferencën e vrojtimeve në sipërfaqet provë të përhershme dhe të përkohëshme të cilat janë të njëjtat njësi provë në inventarizimin e grumbujve pyjor.

Duke patur parasysh kërkesat e mësipërme del se numri i sipërfaqeve provë të marra për inventarizimin e grumbujve të kësaj ekonomie janë mëse të mjaftueshme.

7.1.2. Volumi dhe rritja në volum e grumbujve pyjor

Një pasqyrë e plotë e të dhënave të karakteristikave të çdo n/parcele jepet në tabelën në formë aneksi të këtij plani, bashkëlidhur këtij relacioni si dhe për lehtësi të përpunimit gjenden edhe në programin e përpunimit të të dhënave, access database. Në këtë tabelë paraqiten në mënyrë të hollësishme të dhënat e n/parcelave si: sipërfaqja, funksioni, qeverisja, kurorëdendësia, lloji drunor, mosha, lartësia zotëruese, diametri mesatar, sipërfaqja bazemetrike, numri i drurëve/ha, vëllimi m^3/ha , rritja vijuese, mesatare/ha. Duke patur parasysh të dhënat e mësipërme do të parashikohen objektivat e mbaëeshtimit si dhe masat specifike për çdo n/parcelë.

Grumbujt e ekonomisë të cilët janë përcaktuar me funksion prodhues, do të trajtohen me masa silvikulturale, si rrallime te tipit te pare dhe te dyte, pastrime dhe shume pak prerje kopshtore si (kopshtore ne dru te vecante e grupe druresh) në 10-20 % të sipërfaqes duke

hequr 20-30 % të numrit të drurëve. Prerjet kryesore që do të ushtrohen në këtë ekonomi do të jenë rrallimet e tipit të parë dhe të dytë duke hequr 25-30 % të drurëve, në cungishte do të aplikohen pastrimet duke hequr 25-30 % të numrit të drurëve. Përveç këtyre një rëndësi e vecante do të kushtohet prerjeve sanitare në grumbujt pyjor të geshtenjes për luftimin e kancerit të geshtenjes, grerezes dhe vjezhdules dhe krasitja e degeve të poshteme në grumbujt halore në 1/3 e kurores nga poshte.

Pyje gjithsej janë **4308.3** ha

Volum **263647** m³

Nga të cilët sipas formës së qeverisjes;

Trungishte 1845.5 ha me volum 184929 m³,

Cungishte 939.8 ha, me volum 23676 m³,

Trungishte e parregullt 557.8 ha, me volum 39044 m³

Cungishte e perbere 262.8 ha dhe ka fuqi lëndore 15998m³.

Rritja mesatare në grumbujt e ekonomisë pyjore Dardhe Qebik për trungishtet është 9.75 m³/ha në vit ose 17995 m³ në total, për trungishtet e parregullta 3.83 m³/ha ose 2231 m³ në total për cungishtet është 4.55 m³/ha në vit ose 4282 m³ në total, ndërsa për cungishtet e perbera është 5.47 m³/ha në vit ose 1442 m³ total, dhe kështu për gjithë ekonominë kemi një rritje mesatare vjetore prej 23719 m³ në vit.

Rritja vijuese në grumbujt e ekonomisë pyjore Dardhe Qebik është 10.33 m³/ha ose 19008 m³ për trungishtet; 1.7 m³/ha në vit ose 995 m³ në total për trungishtet e parregullta; 4.13 m³/ha ose 3882 m³ në total për cungishtet; 2.91 m³/ha në vit ose 764 m³ në total për cungishtet e perbera, dhe kështu për gjithë ekonominë kemi një rritje vijuese prej 23712 m³ në vit.

7.1.3 Struktura Vertikale

Grumbujt pyjor të ekonomisë si trungishtet po ashtu edhe ato cungishtet janë kryesisht në masë të konsiderueshme një katësh. Kjo për faktin se prej tyre vazhdimisht janë marrë dru zjarri, duke prerë drurët me dimensione të vogla dhe shkurret, brenda sipërfaqes së parcelës, pa përjashtuar edhe prerjen e durëve të mëdhenj.

Në tipet e grumbujve sipas shkallës së homogjenitetit mbizotrojnë grumbujt johomogjen. Shih pasqyrat.

7.1.4 Cilësia e materialit drusor

Nga të dhënat e Sip.provë dhe vrojtimet e kryera në terren rezulton se në trungishte dhe cungishte mbizotrojnë grumbujt pyjor që kanë cilësi mesatare të materialit drusor dhe një përqindje e vogël deri mesatare.

Pyjet e ekonomisë pyjore Dardhe Qebik nuk janë trajtuar me prerje nga ana e shërbimit pyjor, për arsye të ndryshme. Ato janë përdorur prej dekadash nga ana e komuniteteve për nevojat e tyre. Kryesisht prej tyre janë marrë drutë e zjarrit, lënda e ndërtimit dhe gjethi për blegtorinë.

Aktualisht gjendja e tyre nuk paraqitet e mirë, sepse prerjet nuk janë bërë sipas kriterëve teknike.

Pyjet e mbjellë në mënyrë artificiale si pisha e zeze, geshtenja dhe akacia janë përgjithësisht në gjendje të mirë vegjetative dhe të mbrojtura, shumë rrallë kemi konstatuar dëmtime të tyre për lëndë punimi, vërehen shenja të mira të ripërtritjes së tyre. Pyjet cungishte janë në një gjendje pothuajse të mirë, pavarësisht se nuk janë grumbuj homogjen, vërehet shtimi i dushqeve në të gjithë ekonominë si pjesëmarrës në nënparcelat me pishe te zeze dhe sidomos shtimi i bungs sidomos në pjesën lindore të ekonomisë dhe jo vetëm. Nga këta grumbuj pyjor përvec lëndës së punimit dhe druve të zjarrit, janë prodhuar edhe hunj, thupra, bishta veglash, qymyr druri etj.

Përgjithësisht pyjet dhe shkurret pjesmarrese nuk janë mbrojtur si duhet nga kullotja dhe nga prerjet pa kriter, duke sjellë pjesërisht dhe degradim të tyre. Lënda e punimit në trungishte e cungishte megjithse e pakët, është e cilësisë mesatare, tek haloret është mesatare deri e mire. Masat silvikulturore që parashikohet të zbatohen në grumbujt pyjor, do të rrisin cilësinë e lëndës drusore, duke bërë që të dominojë cilësia mesatare deri e mire.

7.1.5 Biomasa dhe Faktorët e Ekspansionit të Biomases

Sipas përcaktimit të dhënë në Direktivën 2009/28/CE, biomasa është “fraksioni biodegradues i produkteve, mbetjeve dhe mbeturinave me origjinë biologjike nga bujqësia (përfshirë substancat e bimëve dhe kafshëve), pylltaria dhe industrite përkatëse që përfshijnë peshkimin dhe akuakulturën, si dhe fraksioni biodegradues i mbetjeve industriale dhe bashkiake.

Pyjet janë burim shumë i rëndësishëm i prodhimit të biomases. Së pari, biomasa është energji. Lënda drusore zë rreth 35-40% të energjisë për ngrohje në banesa, kryesisht në zonat rurale. Biomasa është lënda e parë, e cila është më e përshtatshme për marrjen e njëkohëshme të energjisë elektrike dhe termike (ngrohje), pra arrihet i ashtuquajtur i bashkëprodhim (kogjeneration). Së dyti, biomasa na rrethon kudo – në mbetjet drusore të shfrytëzimit të ekonomive pyjore, në bujqësi, në akuakulturë, në zonat ligatinore (kallamishtet), në jetën tonë të përditshme, etj. Një nga përparësitë e saj kryesore është se instalimet për energji termike ose elektrike të biomases janë kryesisht lokale, shumë afër konsumatorit. Në këtë këndvështrim, ekosistemet pyjore, shkurretat dhe zonat e mbrojtura mund të nxjerrin fitime nga përdorimi i biomases, nëse mirëmenaxhohen në mënyrë të integruar dhe të qëndrueshme. Sipas përllogaritjeve për ekonominë e marrë në studim, si biomasa në dispozicion për plotësimin e nevojave energjitike mund të merret vëllimi i materialit drusor që del nga masat silvikulturore të planifikuara për dhjetë vitet që zbatohet ky plan mbarështimi. Pra përfitohet një sasi biomase prej **185870** ton biomase në vit si mundësi vjetore vjeljes së lëndës drusore me metoden silvikulturore.

7.1.7 Analiza e rolit të ekonomisë pyjore në sekuestrimin e karbonit

Ashtu si në mbarë vendin edhe në ekonominë e marrë në studim pyjet gjithnjë e më shumë po marrin rëndësi të madhe jo vetëm për lëndën drusore dhe për prodhimet jo drusore por edhe për ndikimin e madh të pazëvendësueshëm në sekuestrimi e karbonit, mbrojtjen e biodiversitetit, zhvillimin e ekonomisë dhe turizmit natyror.

Drurët pyjor, të veçuar apo si pyll, kanë një potencial të madh për të rivendosur ekosistemet e degraduara, për të siguruar ushqim, produkte mjeksore dhe mallra të tjera që kontribuojnë në shëndetin e njeriut. Vetëm pyjet mundësojnë shërbime mjedisore si: mbrojtje nga rrezatimi diellor, mbrojtjen e ajrit nga ndotja, mbrojtje nga erërat dhe zhurma. Vetëm mjedisi pyjor arrin të krijojë një mikroklimë të përshtatëshme për njerezit dhe faunen, për mbrojtjen e burimeve ujore dhe të pjellorisë së tokës, për parandalimin e erozionit të tokës dhe zbutjen e ndryshimeve klimatike. Pyjet dhe drurët pyjor në mjediset urbane, konsiderohen sot si mjeti më i mirë për të luftuar stresin e qenieve njerëzore, për të përmirësuar gjendjen psikologjike, për shërim më të shpejtë dhe rritje të kapacitetit mendor.

Nëpërmjet realizimit të procesit të fotosintezës, drurët dhe bimët e tjera të pyllit thithin nga ajri gazin karbonik (CO_2) dhe çlirojnë oksigjen (O_2). Gazi karbonik, gazi kryesor i efektit ‘serrë’, pra i mbingrohjes globale, jo vetëm fiksohet prej druëve të pyllit, por njëherësh ky gaz depozitohet për një periudhë të gjatë kohe në dru. Karboni i sekuestruar nga druri vazhdon të qëndroj atje jo vetëm aq sa druri jeton në pyll por edhe për sa kohë në përdorim mobiljet. Është ky arsyetimi bazë që pyllit i atribuohet vetia e sekuestrimit të karbonit.

Llogaritja e biomasës është realizuar duke marrë në konsideratë parametrat e mëposhtëm referuar¹:

1. Dendësia e drurit, bazuar në llojin kryesor (për dushqet është 0.61 dhe për pishën është 0.48)
2. Përmbajtja e karbonit në lëndën e thatë të drurit = 0.5 ose 50% e saj
3. Faktori i ekspansionit të biomasës (BEF) = 1
4. Konvertimi nga C (karbon biomasë) në CO_2 ku raporti është $\text{CO}_2/\text{C} = 44/12 = 3.667$
5. Për cungishtet, raporti ndërmjet biomasës nëntokësore dhe asaj mbitokësore është 0.3 me 0.7 (pra 30% e biomasës gjendet nëntokë dhe 70% e saj mbitoke).
6. Për Trungishtet, raporti $(\mathbf{B}_{mbt})/(\mathbf{B}_{nt})$ është 0.54 (pra 54% është $\mathbf{B}_{mbt}$ dhe 46% është $\mathbf{B}_{nt}$).

Sa më sipër në ekonominë pyjore Dardhe Qebik për 3630.2 ha pyje me rritje mesatare 23719 m^3/vit , llogaritet të sekuestrohet rreth 340793 ton CO_2 afërsisht rreth 93.88 ton/ha

Kjo sasi do të ishte për pyjet e rinj afërsisht dy herë më e lartë nëqoftëse grumbujt pyjor të ekonomisë pyjore Dardhe Qebik do ishin trajtuar me prerje rralluese, prerje që i japin mundësi drurëve për rritje më të madhe dhe të shpejtë.

Ky sekuestrim i kundërvihet mbindotjes së atmosferës me gazin karbonik të çliuar prej gjithë veprimtarive të drejtpërdrejta ose jo të njeriut mbi mjedisin.

Nëpërmjet realizimit të transpiracionit pylli gjithashtu ruan lagështinë dhe freskinë e ajrit. Kurorat e drurëve të pyllit mbajnë mbi vete një masë të konsiderueshme të pluhurit të ajrit, që më pas përcillet në tokë prej ujit të reshjeve. Kurorat e drurëve të pyllit fiksojnë gjithashtu mjaft jone e atome të metaleve të rëndë, që konsiderohen lëndë toksike të rrezikshme për shëndetin e njeriut (përmenden këtu arseniku, kadmiumi, plumbi, etj), si edhe gazra si dioksidi i squfurit, etj.

7.2. Gjendja shëndetsore dhe fitosanitare

Vëzhgimet e kryera në terren tregojnë se kjo ekonomi nuk paraqet probleme shqetësuese për sa i takon gjendjes fitosanitare përjashtuar geshtenja që duhen marre masa urgjente për luftimin e kancerit, grerezes dhe vjezhdules, tek pishat gjate punimeve te terrenit nuk kemi

konstatauar shenja shqetesuese te procesionares se pishes megjithate ky demtues duhet te kihet gjithmone ne konsiderate. Përcaktimi i masave për rehabilitimin e gjendjes (prerja e drurëve me mosha të medha) dhe ndërmarrja e veprimeve konkrete në një periudhë sa më të shkurtër kohore do të ndikojnë në shëndetësimin e gjendjes. Kushtet e jetesës për popullatat lokale janë të vështira prandaj edhe dukuria e prerjeve ilegale është e pranishme. Me krijimin e tregut të punës që do të vijë si rezultat edhe i zbatimit të punimeve silvikulturore, në këtë ekonomi do të pakësohet presioni mbi pyjet, pasi njerëzit duke u punësuar do të krijojnë mundësi për të siguruar të ardhura në rrugë ligjore.

Gjithësesi, njohja e njerëzve me ligjin e pyjeve dhe puna për sqarimin e dobive të pyllit në shërbim të njeriut do të jenë vazhdimisht në fokus të personelit pyjor të zonës.

7.1 Drurët e tharë

Pyjet e ekonomisë Dardhe Qebik kanë gjendje fitosanitare në përgjithësi të mirë. Shumë rralle kemi takuar drurë të dëmtuar ose të tharë, përjashtuar druret e djegur nga zjarret ne parcelat që kemi përmendur më lart dhe pasojat e kancerit të geshtenjes. Ka raste të drurëve të mbytur dhe të nënshtruar sidomos në shkurre në pjesët me dendësi të madhe për efekt të seleksionimit natyral. Propozimi i masave teknike që ndikojnë në përmirësimin e gjendjes shëndetësore të pyjeve është një nga objektivat e planit të mbarështimit të ekonomisë pyjore. E rëndësishme është të theksohet se ky fenomen nuk ndikon negativisht në biodeversitet dhe gjendjen shëndetësore të grumbujve pyjor në përgjithësi.

7.2.2 Dëmtimet e tjera

Shkaqet e tjera të dëmtimit të grumbujve pyjor janë:

- ✓ rreziku i dëmtimeve masive nga zjarret, prerjet e paligjshme dhe kullotja pa kriter;
- ✓ dëmtimet nga insektet dhe sëmundjet e ndryshme;
- ✓ dëmtime nga erozioni dhe faktorë të tjerë atmosferikë.

Në këtë ekonomi zjarret nuk kanë qenë problem shqetësues sidomos 3 vitet e fundit, pasi zjarret e rena janë krejt rastësore jo të qëllimshme, por kullotja pa kriter dhe prerjet e paligjshme ekzistojnë por në masë shumë të kufizuar. Zjarri i fundit masiv që ra në këto zone preku pjesërisht këtë ekonomi. Në grumbujt pyjor të dushqeve janë vërejtur rënie gjethesh në përmasa joshqetësuese. Gjithashtu dëme në këto pyje në të kaluarën janë shkaktuar nga hiri i dushkut dhe vemja por këtë vit nuk kemi takuar vatra ose ekzemplare me sëmundje dhe dëmtues. Në pyjet e pishës nuk kemi hasur shenja ose qeska të procesionares së pishës, theksojmë se ky dëmtues rrezikon në pishën e zeze. Sëmundje të ndryshme përfshirë kancerin të geshtenjes, grerezes e vjezhdules nuk janë takuar kurse dëmtuesit e tjerë nuk paraqesin rrezik serioz. Dëmtimet nga erozioni të grumbujve pyjor janë të papërfillshme, kurse dëmtimet e teritorit nga ky fenomen megjithatë ka në përmirësim të dukshëm, perseri duhet kujdes dhe nderhyrje për minimizimin deri në eliminim të këtij fenomeni, kjo ekonomi pyjore është një ekonomi me erozion jo shumë shqetësues por në të ardhmen janë parashikuar masa me mbrojtje strikte të pjeseve të erodhuara dhe sisteme për stabilizimin e këtij fenomeni. Vetëm duke patur parasysh këtë fenomen shqetësues grumbujt pyjor të kësaj ekonomie janë përfshirë në statusin funksional prodhues dhe ndërhyrjet nuk do të jenë me prerje rrafsh dhe ricungime por vetëm me prerje me të zgjedhur me celtira dhe me dru të vecantë. Gjithashtu nuk janë evidentuar dëmtime nga orteqet dhe faktorë të tjerë atmosferikë. Në punimet propozuara janë parashikuar edhe masat përkatëse teknike.

Kanceri i geshtenjes

7.3. Prerjet e paligjshme

7.3.1 Prerjet e paligjshme, gjendja aktuale dhe efektet në procesin e planifikimit

Prerjet ilegale sidomos në periudhën e tranzicionit, kanë qënë të pranishme në përmasa të konsiderueshme në këtë ekonomi pyjore, etj. Prerjet ilegale bëhen për lëndë punimi të hollë dhe dru zjarri me qëllim përfitimi si nga individë të shkëputur ashtu edhe nga firma private. Nga kontakte dhe intervista të zhvilluara me popullata vendore rezulton se nga një veprimtari e tillë e paligjshme siguroheshin rreth 20 – 30 % të të ardhurave vjetore.

Prerjet e paligjshme në pyje janë vërtet shumë rrallë në cungishte, në trungishte, këto për lëndë dhe dru zjarri, më të rrezikuara këto pyje janë nga prerjet abuzive për prodhim dru zjarri dhe lende punimi. Më shumë të kërkuar nga tregu kanë qënë dushqet dhe ahu për nevoja të ngrohjes e kullotjes por dhe haloret për lende ndertimi. Në vitet e fundit ky fenomen është paksuar ndjeshëm krahasuar me planin e mëparshëm të menaxhimit ku evidentoheshin prerje ilegale në sipërfaqe të konsiderueshme. Kjo rënie e ndjeshme e prerjeve ilegale ka ardhur për arsye të largimit të popullsisë së zonës, kontrollit më të mirë të territorit dhe ndërgjegjësimit gjithnjë e më të mirë të banorëve të zonës për rëndësinë e pyjeve në cilësinë e jetës në këto zona.

7.3.2 Impakti i prerjeve ilegale në planifikimin dhe mbarështimin e pyjeve

Në këtë zonë pyjet përbëjnë një pasuri natyrore me vlerë dhe interes të veçantë. Për vlerat e larta të biodiversitetit si dhe të faktit që pyjet shërbejnë si një burim i mirë të ardhurash. Prandaj, është e domosdoshme që të bëhet një punë sqaruese me banorët vendas për pasojat që shkaktojnë prerjet ilegale si dhe për vlerën dhe dobinë që sjell një mbarështim i qëndrueshëm i resurseve pyjore.

Një situatë e tillë e detyron personelin pyjor të zonës të marrë masa për një zbatim me rigoroz të ligjit të pyjeve dhe për bashkëpunim më të mirë me organet e pushtetit vendor dhe popullatat lokale. Krahas sa më sipër nga organet e pushtetit vendor si dhe instanca më të larta shtetërore duhet të hartohen strategji për luftimin e varfërisë dhe hapjen e fronteve të reja të punës, në mënyrë që të pakësohet presioni mbi pasurinë pyjore dhe të mos jetë vetëm ajo si burim të ardhurash.

7.4 Rezultatet e Inventarizimit të Kullotave

7.4.1 Tipi dhe cilësia e kullotave

Nga sipërfaqja totale e kullotave, prej 21.3 ha nga të cilat 21.3 janë kullota verore të mirëfillta me bar te mire . Në këto kullota predominon mbulesa barishtore graminace, që zë rreth 40 % të sipërfaqes së tyre, rreth 30% leguminozet dhe 30% të tjera.

7.4.2 Përdoruesit e kullotave dhe koha

Kullotat përdoren nga popullatat që janë në brendësi dhe në afërsi të ekonomisë. Përdorimi i saj në përgjithësi është kolektiv por ka edhe raste të përdorimit familjar.

Kullotat përdoren vetem gjate veres. Edhe kullotja në pyje ka pothuajse këtë grafik por ketu kullotet gjate gjithë vitit. Pyjet e dushkut dhe shkurret pjesmarrese që janë në fakt më të mbingarkuar, kulloten pothuajse gjatë gjithë vitit, veçanërisht ato më afër fshatrave. Gjendja e atyre grumbujve që kulloten sidomos nga dhinë mund të konsiderohet jo e mirë.

7.4.3. Llojet e bagetive

Aktualisht kullotat përdoren për dele dhe më pak për të tjera, kurse kullotat me shkurre dhe pyjet që kulloten dominohet nga kullotja e dhive. Gjedhi përgjithësisht trajtohet me ushqim dhe regjim stallor në periudhën më të madhe të vitit. Blegtoria e imët kullot kryesisht në sezonin vjeshtë –dimër, pjesërisht në verë në keto kullota.

7.4.4 Përdorimi aktual dhe kapaciteti mbajtës i kullotave

Në këto kullota predominon mbulesa barishtore graminace, që zë rreth 30-50 % të sipërfaqes së tyre dhe diferenca lloje të tjera. Prodhimtaria e biomasës është e ulët dhe mesatarisht arrin në 9-13 kv/ha.

Përgjithësisht përdorimi aktual i kullotave është nën kapacitetin e tyre, shtuar edhe mungesën e masave për përmirësim. Kjo ka sjellë edhe uljen e aftësisë mbajtëse të tyre. Kapaciteti kullosor llogaritet në 1-4 dele/ha, 0.2-1 dhi/ha. 0.5-1 lopë/ha, ndërsa në kullotat me shkurre dhe shkurret që kulloten kapaciteti është 3-6 dhi/ha. Koeficienti i ngrënshmërisë varion, në sezonin më të mirë arrin nga 50 % deri në 80 %, ndërsa mesatarisht arrin në rreth 60 %.

Një përdorim më racional i kullotës, përmirësimi i tyre dhe mos kullotja mbi kapacitet, do të rrisë kapacitetin e tyre në të ardhmen.

7.4.5 Infrastruktura aktuale

Në ekonominë pyjore Dardhe Qebik nga informacioni i grumbulluar për kullotat rezulton se nuk ka lera uji për blektorinë, por për këtë qëllim përdoren projet, burimet ujore të zones.

7.4.6 Problemet mbi kullotjen dhe furnizimin e blegtorisë me bazeëushqimore

Problemi i mprehtë për kullotat është mbikullotja. Territorët kullosorë në përdorim të fshatrave të ekonomisë pyjore Dardhe Qebik përbëhen nga kullotat, që në total zënë një sipërfaqe prej 21.3 ha. Gjatë këtyre viteve nuk janë kryer punime për përmirësimin e tyre. Megjithatë koeficienti i ngrënshmërisë, varion nga 50% deri në 80%.

Përveç kullotave, blegtoria kullotet edhe në pyjet, nga të cilët sigurohet edhe baza ushqimore, për periudhën e dimrit.

8. OBJEKTIVAT E MBARËSHTRIMIT TË PYJEVE DHE KULLOTAVE

8.1. Objektivat e përgjithshme për planifikimin afat-gjatë

Pyjet janë një pasuri dhe trashëgimni e çmuar kombëtare, Në Nenin 1 të Ligji 57/2020, datë 30.04.2020, “Për pyjet” citohet: Qëllimi i këtij ligji është mbrojtja e pyjeve si pasuri me rëndësi të veçantë, për vlerat e mëdha dhe të pazëvendësueshme në mbrojtjen e klimës, të tokës, ruajtjen dhe përmirësimin e potencialeve prodhuese, të ekuilibrave të mjedisit natyror, biodiversitetit, burimeve gjenetike dhe regjimit hidrik si detyrime me interes kombëtar dhe ndërkombëtar.” Më tej po Ligji 57/2020, datë 30.04.2020. “Për pyjet” e konsideron planin e mbarështimit si instrumentin kryesor të zhvillimit të qëndrueshëm të fondit pyjor. Bazuar sa më sipër si dhe sipas parimeve të mbarështimit të qëndrueshëm e shumë funksional është realizuar optimizimi i nevojave lokale me mundësitë/kapacitetet ekologjike. Gjatë hartimit të PMPK u krye studimi i territorit, marrja e të dhënave, matjet në pyje si dhe takime me grupe interesi me synim:

- Bashkërendimin me aktorët lokale që veprojnë në zonë edhe me dy - tre ekonomi pyjore fqinje për të ndaluar prerjet abuzive e degradimin e pyjeve.
- Përfshirjen dhe angazhimin e aktorëve lokale, grave e grupeve të disavantazuara në hartimin dhe zbatimin e PMPK.
- Mbrojtjen e përmirësimin e mjedisit të përbashkët.
- Reduktimin e varfërisë në zonat rurale.
- Trajnimin profesional të aktorëve në pyje në të gjitha nivelet (punëtorë, teknikë, udhërrëfyes të guidave të natyrës)
- Përdorimin dhe zhvillimin natyral të pyjeve (automatizimi biologjik)
- Rehabilitimin e përmirësimin e sipërfaqeve pyjore për mbrojtjen e ekosistemeve Natyrore, përmirësimin e peisazheve rural dhe ruajtjen e biodiversitetit.
- Mirëmenaxhimin e qëndrueshëm dhe shumë funksional të pyjeve dhe kullotave.
- Përmirësimin e përdorimit të territorit, të formës së qeverisjes, përmirësim të shkurreve, konvertim të tyre në cungishte dhe cungishteve ekzistuese në trungishte.
- Përdorimin dhe zhvillimin e qëndrueshëm të pyjeve mbi bazën e vlerësimit me kritere bashkëkohore të gjëndjes biologjike dhe ekologjike të tyre në mënyrë që të përcaktohet realisht potenciali i tyre prodhues pa dëmtuar biodiversitetin dhe pa cënuar çështjet e mbrojtjes së mjedisit.
- Përcaktimin e rolit dhe mënyrës së përfshirjes së palëve të interesuara gjatë hartimit dhe zbatimit të këtij plani.

8.2. Objektivat kombëtare për Zhvillimin e Pyjeve dhe Kullotave

Qëllimi dhe objektivat kryesore kombëtare janë:

- Të sigurohet ruajtja dhe mbrojtja e integritetit të burimeve pyjore dhe kullosore si pasuri natyrore të qëndrueshme e në këtë kuadër edhe biodiversitetit pyjor dhe kullosor;
- Ekonomia pyjore të kontribuojë në zbutjen e varfërisë në zonat rurale.

Gjithashtu prioritetet e qeverisë shqiptare në mbështetje të zhvillimit të sektorit të pyjeve synojnë në:

- Një nxitje të menaxhimit të pyjeve dhe kullotave drejt konservimit natyror të tyre, mirëmbajtjes së biodiversitetit dhe zhvillimit të eko-turizmit;

- Rehabilitimin e pyjeve të degraduar për t'i rikthyer në kushte optimale të stacionit pyjor përkatës;
- Ripercaktimin i drejtimeve të punës sipas koncepteve afat-gjatë të zhvillimit për administrimin dhe menaxhimin e pyjeve dhe kullotave;
- Formulimin dhe zbatimin e një Programi Kombëtar të Pyjeve dhe Kullotave
- Krijimin e mundësive përfituese në mbrojtjen, konservimin dhe përmirësimin e burimeve pyjore dhe kullosore edhe përmes programeve qeveritare;
- Vazhdimin e bashkëpunimit teknik dhe financiar me agjensitë ndërkombëtare në sektorin e pyjeve dhe kullotave për të siguruar burime të investimeve;
- Ngritjen e kapaciteteve drejtuese dhe menaxhuese në nivelin e njësive të qeverisjes vendore dhe partnereve private si dhe zhvillimi i një programi efektiv të ekstensionit pyjor;
- Nxitjen dhe përfitimin e të ardhurave përmes zhvillimit të mundësive rikrijuese dhe turizmit;
- Përcaktimin e roleve dhe funksioneve të gjithë aktorëve në sektorin e pyjeve dhe kullotave dhe identifikimin e lidhjeve me kritike mes tyre;
- Promovimi i funksioneve sociale dhe mbrojtëse të pyjeve

Mbështetur në objektivat kombëtare të zhvillimit të sektorit të pyjeve dhe kullotave Ligji 57/2020, datë 30.04.2020. “Për pyjet” e konsideron planin e mbarështimit si instrumentin kryesor të zhvillimit të qëndrueshëm të fondit pyjor. Përcaktimi i objektivave në planin e mbarështimit bëhet në përputhje të plotë me interesin e popullatave lokale dhe pa çënuar objektivat rajonale dhe kombëtare për zhvillimin e qëndrueshëm.

8.3. Pajtueshmëria e PMPK me planifikimin rajonal dhe atë në nivel Bashkie

Sipas Planit të Përgjithshëm Vendor (PPV) të Bashkisë Fushe Arrez parashikohet realizimi i ndërhyrjeve të rëndësishme që do të përmirësojnë dhe mbrojnë peizazhin siç janë ripyllëzimi me lloje endemike që mund të zhvillohen në kushtet e territorit të bashkisë; zgjerimi i zonave të mbrojtura dhe hartimi e miratimi i planeve të menaxhimit për to. Gjithashtu një parameter kritik është ruajtja dhe krijimi aty ku mungojnë të zonave ripariante të lumenjve dhe të liqeneve. Këto zona kanë rol shumëfunksional, sepse kontrollojnë flukset (komponentet ushqyes dhe sedimentet) që përmirësojnë cilësinë e ujit, mbrojnë tokën nga erozioni dhe ndotja, kontribuojnë në mbrojtjen nga përmytjet, ndihmojnë në përmirësimin e mikroklimës dhe cilësinë e ajrit dhe funksionojnë si një habitat për faunën dhe në përgjithësi si një bio-korridor.

Peisazhi urban do të përmirësohet ndjeshëm përmes zbatimit të PPV dhe konkretisht nëpërmjet rindërtimit, krijimit të hapsirave të lira publike dhe hapsirave të gjelbra dhe mbjelljes së drurëve dekorativ përgjatë rrugëve. Përveç kësaj edhe në sistemin natyror dhe bujqësor propozohen masa që do të kenë si rezultat shtimin e gjelbërimit:

- Ripyllëzimi në zona të veçanta të degraduara /të shpyllëzuara.
- Rehabilitimi i gurorëve joaktive duke mbjellë llojeve bimësh të përshtatshme, në mënyrë që hapësira të jetë në harmoni me peisazhin e saj rrethues dhe në përputhje me vlerat e tij estetike.

- Realizimi i një rripi të gjelbër perimetrik me drurë të lartë dhe përherëblertë, në mënyrë që të ketë izolim vizual nga rrugët më të afërta.

Pikat e nxehta (hot spots) më të rëndësishme për Bashkinë Fushe Arrez janë të lidhura me përmytjet, zjarret dhe rrëshqitjet e tokës. Masat mbrojtëse për këto fenomene janë të përshkruara qartë në PPV të bashkisë. Por për këto fenomene do të ketë masa të propozuara edhe në planin e menaxhimit të ekonomisë pyjore Dardhe Qebik. Ndër të cilat do të përmendim masat për sensibilizimin e popullsisë lokale lidhur me rëndësinë e pyjeve në cilësinë e jetës së tyre; ndërhyrjet silvikulturore për përmirësimin dhe ripyllëzimin e ngastrave të degraduara dhe dëmtuara nga aktivitetet në kundërshtim me mbrojtjen e mjedisit. Gjithashtu propozimi konkret do të jetë që pyllëzimet dhe ripyllëzimet të projektohen për të krijuar grumbuj pyjore të përzier si më rezistent ndaj fenomeneve të sipërpërmendura. Nga bashkia do të mbështetet një studim për përpilimin e një hartë me mundësi përditësimi për zonat kritike mjedisore për zjarret, rrëshqitjet dhe përmytjet.

8.4. Objektivat kryesore të PMPK

Plani i Mbarështimit të Ekonomisë pyjore Dardhe Qebik ka disa objektiva kryesore, të cilat janë:

- marrja në konsideratë e të gjithë faktorëve që lidhen direkt ose indirekt ndërmjet tyre - popullata lokale, administrimi i pyjeve dhe kullotave, ekoturizmi, interesi që ofron pylli. blektorët etj, pa harruar kufizimin e erozionit, ruajtjen e natyrës dhe stabilitetin e resurseve.
- plotësimi i nevojave të popullatës me material drusor, bazë ushqimore për bagetinë, si dhe përdorimi i prodhimeve jodrusore pyjore vetëm nëpërmjet një zhvillimi të qëndrueshëm të pyjeve.
- harmonizimi i interesave të komunitetit dhe të pjesëmarrësve të tjerë veprues në territorin e kësaj ekonomie në përputhje me mundësinë aktuale dhe potenciale të pyllit.
- grumbullimi i informacionit të shumfishtë, evidentimi i faktorëve sociale dhe ekonomike që ndikojnë në një mbarështrim të qëndrueshëm të pyjeve, Informacionet nuk duhet të përshijnë vetëm ato pjesë që kanë të bëjnë me grumbullin pyjor, por të mundësojë vlerësimin e parametrave ekologjike (klime etj) biologjike (ekosistemet. biotopet, florën -faunën veçanarisht atë të kërcënuar).
- identifikimi i masave që do të merren në të ardhmen dhe harmonizimin e të gjithë faktorëve veprues për përcaktimin e objektivave specifike që janë rezultat logjik i një mbarështrimit bashkëkohor.

8.5. Objektivat specifike të ekonomisë pyjore/NJM

Objektivat specifike të ekonomisë pyjore janë:

- Evidentimi i gjëndjes aktuale në tërë hapësirën e ekonomisë pyjore me anë të matjeve direkte në terren.
- Bashkëpunimi që në fazën e hartimit të PMPK me përdoruesit dhe palët e tjera të interesuara.
- Përdorimi dhe zhvillimi i qëndrueshëm i pyjeve mbi bazën e vlerësimit me kritere bashkëkohore të gjëndjes biologjike dhe ekologjike të tyre.
- Organizimi i takimeve për diskutimin e masave që propozohen, dhe detajimin operacional të planit afat mesëm dhe afatgjatë.

8.5.1 Objektivat specifike mbi përdorimin e tokës, funksionin dhe formën e qeverisjes/mbarështimit

Mbarështimi aktual nga ai i propozuar për sa i takon përdorimit të territorit, formës së qeverisjes dhe funksioneve ka ndryshime të ndjeshme.

Në përdorimin e territorit ka ndryshime pasi janë shtuar **409.95** ha më tepër se mbareshtimi i vitit 1987 si në zërat toka bujqësore, pyje, sipërfaqe me bimësi pyjore, inproduktive etj.

Lidhur me funksionet kryesore dhe të propozuar për grumbujt pyjore të kësaj ekonomie vrehet se:

- Pyjet me funksion prodhues propozohet të jenë **3606** ha ose 100 % të sipërfaqes pyjore.

Si pyje prodhues janë specifikuar pyjet për prodhim lëndë punimi, lende ndertimi dhe dru zjarri.

Të specifikuara këto funksione jepen edhe në tabelën 5.5.1. ku është përcaktuar edhe sipërfaqja për secilin funksion specifik. Ndarja sipas funksioneve të mësipërme ka motive të karakterit tekniko - shkencor dhe social. Në përputhje me objektivat që do të vendos plani i mbarështimit do të fiksohen edhe masat për përmbushjen e tyre dhe çuarjen e pyjeve drejt zhvillimit të qëndrueshëm.

8.5.2 Objektivat specifike mbi tipet e pyjeve

Objektivi specifik për funksionin prodhues do të jetë shfrytëzimi me prerje para tregtare rrallim i tipit te pare dhe te dyte, pastrime, pjesersht prerje kopshtore e sanitare sidomos i grumbujve të pishës se zeze, geshtenjes, ahut dhe dushqeve si dhe sigurimi i gjeneratës së re të pyjeve, vjelja e një sasive të konsiderueshme materiali drusor pa cenuar vijueshmërinë e prodhimeve drusore gjatë gjithë ciklit të prodhimit. Mbarështimi i qëndrueshëm i pyjeve të rinj gjer në arritjen e moshës së shfrytëzueshmërisë nëpërmjet ndërhyrjes me punime të ndryshme duke siguruar të ardhura nga pylli me sa më pak pasoja negative në mjedis. Nga ndërhyrjet me rrallime paratregtare do të diferencohen drurët me cilësi më të mirë (drurët e së ardhmes) duke siguruar një gjenerate të re me trung të drejtë e cilindrik dhe kurorë pak a shumë simetrike. Objektivi final do të jetë krijimi i pyjeve me cilësi të mesme për prodhim lëndë punimi dhe dru zjarri.

Tipet e grumbullit. si edhe analiza e tyre jepen te Tab.6.1.2.1 - 6.1.2.5 etj. të rezultateve.

Vëllimi drusor në këmbë i pyjeve të Ekonomisë pyjore Dardhe Qebik në total është **263647** m³, vëllimi mesatar i pyjeve trungshte është **100.2** m³/ha, Cungshte **25.19** m³/ha, per trungshtet e parreg. **70.32** m³/ha, cungshtet e perbera kane volum drusor **60.87** m³/ha.

Për çuarjen e grumbujve drejt normalitetit (fondi real drejt fondit normal) janë propozuar masa konkrete në drejtim të harmonizimit të tre komponenteve (Fond-Strukture-Gjëndje) të pyllit, përshtatur funksioneve përkatëse nëpërmjet:

- Rritjes së prodhimtarisë të grumbujve pyjore (ndërhyrja me trajtime e shfrytëzime në grumbujt që kanë arritur moshën).
- Përdorimit optimal të stacionit.
- Sigurimit të gjeneratës së re në rrugë natyrore me prerje të njëpasnjëshme dhe përmiresime.
- Ruajtjes së biodiversitetit, të florës e faunës.

- Mbrojtjes të pyjeve nga zjarret dhe prerjet pa leje.
- Rehabilitimit të infrastrukturës rrugore.
- Krijimit të tregut të punës.
- Përmirësimit të gjëndjes së përkujdesjes për pyjet.

Për hollësi shih pasqyrat “Tipet e vegjetacionit potencial sipas funksioneve, përqindja ndaj totalit të sipërfaqes pyjore” tabela 5.1.1 dhe “Tipet e vegjetacionit aktual sipas funksioneve/përqindja ndaj totalit të sipërfaqes pyjore” tabela 5.5.1

8.5.3 Objektivat specifike silvikulturale

Në përshtatje të mjedisit lokal dhe karakteristikave të grumbullit do të zbatohet sisteme silvikulturale për realizimin e një përdorimi optimal të pyjeve.

Do të kryhen një sërë punimesh silvikulturore duke filluar që nga pastrimet, rrallimet, prerjet e ndryshme silvikulturore si dhe mbrojtje strikte të sipërfaqeve të eroduara dhe sistemime malore. Me anë të tyre synohet përmirësimi i gjëndjes aktuale duke gërshtuar të gjithë komponentët së bashku (teknike dhe sociale).

Ndërhyrjet silvikulturale do të kryhen në përshtatje me objektivat e planit të mbarështimit, kushtet e stacionit dhe cilësinë e grumbullit.

Objektivat kryesore silvikulturore konsistojnë në :

- shfrytëzimin e pyjeve të pjekur e të tej pjekur.
- rrallimin e grumbujve pyjore.
- sigurimin e ripërtëritjes.
- shëndetësimin e grumbujve.
- mbarështimin dhe ruajtjen e biodiversitetit

Të dhënat për sipërfaqen dhe koston e çdo objektiivi jepen në kapitujt përkatës.

8.5.4 Objektivat specifike për kullotat

Në ekonominë pyjore Dardhe Qebik mbikullotja nuk paraqitet si problem pasi kullotat nuk arrijnë të shfrytezohen sipas kapacitetit, por nuk është bërë asnjë punim përmirësues dhe investim për infrastrukturën prandaj kërkohet vëmendje e veçantë për to.

Gjithashtu duhet të përmirësojmë ndjeshëm infrastrukturën në kullota veçanërisht në mbërritshmëri dhe vepra ujëpërëse me qëllim rritjen e kapacitetit mbajtës dhe shmangien e kullotjes së detyruar.

8.5.5 Objektivat specifike mbi biodiversitetin

Shtrirja e ekonomisë pyjore Dardhe Qebik nga 300 m mbi nivelin e detit deri 1685 m mbi nivelin e detit, ekspozicioni i saj me luginat dhe shpatet, burime ujore, përrenjtë, përroskat e shumta e bëjnë këtë ekonomi mjaft të larmishme nga pikpamja e biodiversitetit.

Detyra jonë është që këtë biodiversitet ta mbrojmë dhe ta shtojmë me synim për ta bërë me atraktive zonën, me drejtim zhvillim agroturizmi dhe turizmit natyror.

Rreziqet për biodiversitetin kanë qënë dhe mbeten shfrytëzimet intensive, prerjet illegale, mbikullotja në afërsi të fshatrave dhe zjarret.

Për përmirësimin e biodiversitetit, që synojmë veçanërisht të llojet dhe varietetet gjenetike.

8.5.6 Objektivat specifike mbi gjëndjen shëndetsore

Vëzhgimet e kryera në terren tregojnë se kjo ekonomi nuk paraqet probleme shqetësuese për sa i takon gjëndjes fitosanitare (ka pak drurë të vjetër me majë të tharë).

Përcaktimi i masave për rehabilitimin e gjëndjes (prerja e drurëve me mosha të mëdha, heqja e drurëve të thyer, te djegur e të rrëzuar, luftimi i kancerit të geshtenjes dhe krasitja e degeve të poshteme të pishave) dhe ndërmarrja e veprimeve konkrete në një priudhë sa më të shkurtër kohore do të ndikojnë në shëndetësimin e gjëndjes. Kushtet e jetesës për popullatat lokale janë të vështira prandaj edhe dukuria e prerjeve ilegale është e pranishme dhe e ndjeshme sa i takon përmasave. Prejet ilegale janë dhe mbeten problem shqetësues për pyjet dhe strukturat përgjegjëse për pyjet në bashki.

Për të frenuar këtë fenomen rekomandohet marrje e përgjegjësisë jo vetëm nga personat përgjegjës direkt për mbrojtjen e pyjeve por edhe nga institucione të tjera të pushtetit qendror dhe lokal. Kjo gjë do të ndihmonte shumë në zbatimin e ligjit për ndalimin e prerjeve me qëllime fitimi, të cilat në pyje shkaktojnë pasoja të pariparueshme. Pra kështu, del me evident zbatim i rigoroz i ligjit, transferimi i përgjegjësisë dhe kompetencave drejt bazës e deri tek përdoruesi i përditshëm. Një gjë e tillë është e parashikuar edhe në strategjinë e zhvillimit të sektorit të pyjeve.

8.5.7 Objektivat specifike mbi faunën

Për mbarështrimin e gjahut objektiv kryesor për periudhën e vlefshmërisë të planit do të jetë krijimi i kushteve të përshtatshme për ushqim, riprodhim dhe folezim.

Pasuria faunistike mund të shndërrohet në një bazë për zhvillimin e gjuetisë turistike në ekonomi gjë që është në interes të gjithë komunitetit të zonës.

Nga informacionet e grumbulluara nëpërmjet intervistave të ndryshëm dhe disa vëzhgimeve konstatohet se në territorin e pyjeve dhe kullotave të ekonomisë pyjore gjenden lloje të ndryshëm kafshësh dhe shpendësh të egër. Ndër llojet më të rëndësishëm por që hasen rrallë janë: ariu, ujku, derri i eger, kaprolli, thëllëza e malit, pëllumbi i egër dhe qukapiku. Llojet që takohen zakonisht janë dhelpa, lepuri, laraska, grifsha, sorra, harabelat dhe mëllenja. Gjithashtu gjenden Iriqi dhe breshka. Prania e tyre tregon për një biodiversitet të kënaqshëm. Zhvillimi i popullatave të faunës së egër ka ndikim pozitiv mbi ekosistemet pyjore dhe mbi mbarështrimin e pyjeve. Aktualisht situata me pyjet ka filluar të përmirësohet e për pasojë edhe fauna e egër nuk është shumë e kërcënuar. Megjithatë është e nevojshme të merren masa për një kontroll më të mirë të gjuetisë.

Kryerja e një inventari të gjahut mbi kritere tekniko-shkencore do të ndihmonte së tepërmi në monitorimin e popullatave dhe përcaktimin e gjëndjes së tyre. Me një informacion të tillë mund të merren masa të plota për mbarështrimin shkencor të gjahut. Ndalimi i gjuetisë pa leje dhe me mjete të ndaluara gjuetie është një objektiv që kërkon seriozitet dhe këmbëngulje gjer në realizimin e tij të plotë.

8.5.8 Objektivat specifike për pyjet me funksion prodhues

Objektivi specifik për funksionin prodhues do të jetë shfrytëzimi rracional si dhe sigurimi i gjeneratës së re të pyjeve, vjelja e një sasive të konsiderueshme materiali drusor pa cenuar vijueshmërinë e prodhimeve drusore gjatë gjithë ciklit të prodhimit. Mbarështimi i pyjeve të

rinj gjer në arrijtjen e moshës së shfrytëzueshmërisë nëpërmjet ndërhyrjes me punime silvikulturore duke siguruar të ardhura nga pylli me sa më pak pasoja negative në mjedis. Nga ndërhyrjet me rrallime do të diferencohen drurët me cilësi më të mirë (drurët e së ardhmes). Objektivi final do të jetë grumbuj pyjore të përmirësuar nga të cilët do të sigurohet lëndë punimi dhe dru zjarri në vazhdimësi.

Për sigurimin e druve të zjarrit duhet të shfrytëzohen parcelat e përcaktuara për trajtime me prerje kopshtore e sanitare dhe materiali drusor që do të rezultojë nga prerjet e ndryshme silvikulturore. Do të përcaktohen detyrimisht parcela të veçanta për prodhimin e druve të zjarrit për banorët e zones, përveç druve të zjarrit të rezultuara nga ndërhyrjet silvikulturore apo drurët e dëmtuar nga faktorët atmosferike.

Potencialisht kjo ekonomi ka bimë mjekësore, eterovajore e tanifere që janë një potencial për sigurimin e të ardhurave të banorëve.

Për këtë do të respektohen të gjitha kriteret teknike mbi mënyrën e grumbullimit të tyre me qëllim të sigurohet vazhdimësi prodhimi. Mund të përmëndim frutat e geshtenjes, luleshtrydhja, boronica, dëllinja e kuqe, trëndafili i egër, murrizi, bime të ndryshme barishtore me vlera medicinale, myshqet, likenet, kerpudhat, vjezhdulla etj.

8.5.9 Objektivat specifike për pyjet me funksion mbrojtës

Për 10 vjeçarin e vlefshmërisë së planit, objektivat specifike për funksionin mbrojtës dhe pse nuk kemi grumbuj me funksion të tillë, do të konsistojnë në fuqizimin e funksionit mbrojtës të pyjeve duke mos lejuar prerje e kullotje si dhe duke organizuar një punë të pa ndërprerë propagandistike për ndërgjegjësimin e popullatës lokale për efektet mbrojtëse të pyllit ndaj tokës, klimës, ujrave dhe infrastrukturës. Kjo do të bëjë që mbrojtjen e pyjeve me këtë funksion, ku si të tilla do të konsiderohen pyjet e rralla të pishes që janë me kuroredendesi nën 0.6, ta marrin në dorë vetë banorët vendas, gjë që do të garantojë zbatimin e këtij objektivi. Aktualisht në këtë ekonomi nuk kemi propozuar pyje me funksion mbrojtës, por në të ardhmen në sajë të trajtimit dhe ecurisë së zhvillimit të biodiversitetit të kësaj ekonomie mund të parashikohen dhe pyje me funksion mbrojtës.

8.5.10 Objektivat specifike për pyjet me funksion rekreacioni

Për realizimin e objektivave të vendosura për pyjet me funksion rekreacioni duhet në fillim të krijojmë mundësinë e zhvillimit të aktiviteteve turistike rekreative dhe çlodhëse për njerëzit. Kjo gjë arrihet duke bërë prezent të mirat dhe produktet që ofrojnë pyjet e ekonomisë Dardhe Qebik tek operatorët turistik që kërkojnë të zhvillojnë të tilla aktivitete. Në këtë ekonomi ka indicje për një funksion të tillë por mbetet e hapur mundësia që grumbuj pyjor të vecantë në të ardhmen mund të trajtohen si të tilla.

8.5.11 Objektivat specifike për pyjet me funksion konservues

Duhet të theksojmë se funksioni konservues i pyjeve është një objektivi që kërkon në radhë të parë grumbuj pyjor që të plotësojnë kriteret teknike dhe stacionale për një funksion të tillë, duhet një personel pyjor me kualifikim të lartë profesional pasi dhe puna që kryejnë është punë me të tillë nivel.

Kërkohet korrektësi në zbatimin e ligjit për përdorimin e territorit. Po ashtu edhe për këtë funksion specifik nuk ka grumbuj pyjor të propozuar. Ndoshta në mbarështrimin pasardhës do të mundësohen funksione specifike pasi do të kemi gjëndje dhe kushte më të favorshme

për një gjë të tillë ku si të tillë në të ardhmen mund të trajtohen grumbuj të vecante të pishës se zeze, ahut me bredh, të dushqeve, ndoshta dhe të disa llojeve të tjera.

Ne grumbujt pyjor të kësaj ekonomie nuk kemi akoma grumbuj pyjor që të trajtohen me funksion konservues por ne një të ardhme të afert si të tilla mund të parashikohen një pjesë e grumbujve me pishë të zeze, geshtenje, ah dhe dushqe.

9. MASAT E PLANIFIKUARA NË KUADËR TË MBARËSHTIMIT TË PYJEVE DHE KULLOTAVE

9.1. Prerja vjetore e lejuar/mundësia vjetore e shfrytëzimit

Nga analiza e grumbujve pyjor të ekonomisë rezultojnë se ata janë në kryesisht në fazën e zhvillimit të rinisë, parapjekurisë dhe pjekurisë. Vërtet grumbujt pyjor janë në këto faza zhvillimi por dimensionet e tyre dendrometrike janë të konsiderueshme po ashtu për një periudhë të gjatë kohore nuk janë kryer punime silvikulturore.

Të gjitha produktet pyjore që do të vilen në periudhën 10-vjeçare janë ato që do të rezultojnë prej trajtimit silvikulturore të pyjeve (Rrallime paratregtare, prerje sanitare e kopshtore në trugishte e cungishte).

Materiali që rezultojnë nga këto ndërhyrje përcakton mundësinë vjetore të shfrytëzimit. Nga llogaritjet e kryera rezultojnë se për një periudhë 10 vjeçare do të nxirret nga pylli **18970 m³** material drusor, kryesisht dru zjarri në cungishte, por dhe lëndë punimi e lende e holle për ndertimet e tjera nga prerjet komerciale, fitosanitare dhe kopshtore në dru të vecantë në pisha, ah, bredh, dushqe e geshtenje.

1. Mundësia vjetore e shfrytëzimit sipas metodës së rritjes vijuese (treguese) është 23712 m³ x 0.8 = 18970 m³ në vit. Është parashikuar që mundësia vjetore e shfrytëzimit të jete sa 80% e rritjes vijuese.

Mundësia e shfrytëzimit sipas rritjes vijuese (treguese) është 18970 m³/vit

2. Mëqenese grumbujt pyjor të ekonomisë pyjore Dardhe Qebik janë grumbuj të rinj, ku trugishtet janë në klasën e dytë të moshës dhe cungishtet në klasën e dytë dhe të tretë të moshës; me konkretisht të gjithë grumbujt janë në moshë 20-35 vjeçare, mendojmë që si mundësi shfrytëzimi mund të përdoret mundësia silvikulturore e shfrytëzimit.

Konkretisht sasia e materialit drusor që duhet të hiqet sipas nevojës me ndërhyrje silvikulturore është 52651 m³, kjo e sasi e ndarë për 10 vjet është e barabartë me 52651 : 10 = 5265 m³ material drusor në vit.

9.2. Prerja vjetore silvikulturore

Në ndërhyrjet silvikulturore janë parashikuar të kryhen, rrallime të tipit të parë dhe të dytë, prerje fitosanitare, pastrime, krasitje degesh në pisha të zeza në 233 ha, në cungishte e cungishte .

Gjatë këtij 10 vjeçari janë parashikuar ndërhyrje gati në çdo parcelë pyjore, kjo për faktin që të vihet dorë në këta grumbuj me qëllim rritjen e prodhimtarisë së tyre në të ardhmen (në përfundim të këtij plani).

Në këtë ekonomi pyjore në trungishte dhe cungishte do të ndërhyhet me parimin e qëndrueshmërisë së pyjeve, prandaj masat do të jenë rrallime te tipit te pare dhe te dyte, prerje fitosanitare. Rrallimet e tipit te pare do te kryhen ne 463 ha duke hequr 9358 m³ material drusor, rrallimet e tipit te dyte ne 1464 ha duke hequr 41619 m³ material drusor, prerjet kopshtore ne 29 ha duke hequr 1674 m³ material drusor, me pastrime do te trajtohen 578 ha. Ne total sipas nevojën për ndërhyrje silvikulturale do te hiqen 52651 m³ material drusor nga ku rezultojne rreth 30 % ose 15795 m³ lende e holle dhe lende ndertimi dhe 36856 m³ dru zjarri por dhe lende e holle, bandiera e asortimente te tjera te imta per nevojat e ekonomise dhe te komunitetit.

Në grumbujt cungishte që kanë shkurre poshtë është parashikuar heqja në një masë të arsyeshme e shkurreve me qëllim favorizimin e dushqeve, frashërit etj. Qëllimi është që në të ardhmen një pjesë e shkurreve të kthehen me cungishte, duke favorizuar dushqet me të gjitha mënyrat.

Grafiku i realizimit të ndërhyrjeve jepet nga *tab 9.3.1.1.* po aty jepen numri i ngastrës, sipërfaqja, intensiteti i ndërhyrjes, shkalla e urgjencës dhe vëllimi i materialit drusor që do të rezultojë të hiqet.

9.3. Planifikimi vjetor i masave

9.3.1 Masat ne Pyje

Prerjet silvikulturale për ekonominë pyjore Dardhe Qebik përfshijne sasinë e volumit të materialit drusor që do të rezultojë nga masat e marra si trajtime silvikulturore për çdo vit brenda planifikimit dhjetë vjeçar. Në këtë ekonomi pyjore është parashikuar të ndërhyhet me prerje shfrytëzuese në pak grumbuj pyjor që kanë arritur pjekurinë dhe kushtet për ndërhyrje. Masat silvikulturore janë si më poshtë vijon:

Planifikimi vjetor i ndërhyrjeve – Pyje

Tab.9.3.1.1

Planifikimi vjetor I ndërhyrjeve						
Viti	Ngastra	Sip. Ha	Metoda e trajtimit	Siperfaqja qe do te ndërhyhet ha	Volumi i materialit qe sigurohet m ³	Shenim % e ndërhyrjes
2026	133a	24.08	Rrallim tipi 1	21.7	311.8	25% nr dr
2026	135a	41.2	rrallim tipi 2	37.1	1205.8	30% nr dr
2031	53a	17.53	rrallim tipi 2	14	308.8	30% nr dr
2027	58a	21.11	rrallim tipi 2	19	581.5	30% nr dr
2027	92c	10.01	rrallim tipi 1	9	131.5	25% nr dr
2027	23b	14.55	rrallim tipi 1	13.1	228.5	25% nr dr
2027	66a	13.62	rrallim tipi 1	12.3	480.8	30% nr dr
2027	71a	12.85	rrallim tipi 1	11.6	314.3	25% nr dr
2027	76b	3.14	rrallim tipi 1	2.5	46.9	20% nr dr
2027	78a	12.17	rrallim tipi 1	11	371.1	25% nr dr
2027	79a	38.14	rrallim tipi 1	34.3	966.1	30% nr dr
2031	82a	31.81	rrallim tipi 1	28.6	775.8	25% nr dr
2027	84a	12	rrallim tipi 1	9.6	209.3	25% nr dr

2028	87a	60.25	rrallim tipi 1	54.2	2335.7	25% nr dr
2027	36a	15.8	rrallim tipi 2	14.2	412.3	30% nr dr
2027	37a	13.95	rrallim tipi 2	12.6	333.5	30% nr dr
2031	44a	11.14	rrallim tipi 2	10	398.7	30% nr dr
2027	56a	27.98	rrallim tipi 2	22.4	539.8	30% nr dr
2027	57a	1.24	rrallim tipi 2	1.1	22.1	30% nr dr
2031	62a	46.13	rrallim tipi 2	41.5	1324.3	30% nr dr
2028	63a	43.1	rrallim tipi 2	38.8	1614.1	30% nr dr
2031	64a	31.2	rrallim tipi 2	28.1	752.5	30% nr dr
2028	65a	17.36	rrallim tipi 2	15.6	529.9	30% nr dr
2029	67a	22.08	rrallim tipi 2	19.9	830.7	30% nr dr
2029	68a	33.89	rrallim tipi 2	30.5	988.7	30% nr dr
2031	69a	61.22	rrallim tipi 2	55.1	1618.2	30% nr dr
2032	74a	35.32	rrallim tipi 2	31.8	1049	30% nr dr
2027	77a	14.51	rrallim tipi 2	13.1	635.4	30% nr dr
2028	83a	18.72	rrallim tipi 2	16.8	536	30% nr dr
2029	85a	11.84	rrallim tipi 2	10.7	418.6	30% nr dr
2032	86a	47.62	rrallim tipi 2	42.9	2600.4	30% nr dr
2029	89a	38.31	rrallim tipi 2	34.5	1453.8	30% nr dr
2032	90a	34.89	rrallim tipi 2	31.4	1772.4	30% nr dr
2033	92a	17.87	rrallim tipi 2	16.1	793.5	30% nr dr
2033	60a	16.9	rrallim tipi 1	15.2	374.9	25% nr dr
2028	27a	15.27	rrallim tipi 2	13.7	289.7	30% nr dr
2029	35a	15.89	rrallim tipi 2	14.3	550.2	30% nr dr
2033	38a	11.82	rrallim tipi 2	10.6	226.1	30% nr dr
2029	39a	12.95	rrallim tipi 2	11.7	541.2	30% nr dr
2030	45a	27.99	rrallim tipi 2	25.2	633.5	30% nr dr
2030	46a	17.72	rrallim tipi 2	15.9	543.6	30% nr dr
2033	61a	21.21	rrallim tipi 2	19.1	388.3	30% nr dr
2030	88a	47.45	rrallim tipi 2	42.7	2066.6	30% nr dr
2030	93a	26.24	rrallim tipi 2	23.6	934.4	30% nr dr
2030	94a	37.06	rrallim tipi 2	33.4	616.8	30% nr dr
2033	42a	13.14	Kop.dr.vec	10.5	660	30% nr dr
2033	16a	22.36	rrallim tipi 2	20.1	373.7	30% nr dr
2033	17a	31.36	rrallim tipi 2	28.2	527.1	30% nr dr
2033	83b	0.6	rrallim tipi 2	0.5	8.1	30% nr dr
2033	21a	19.6	rrallim tipi 2	17.2	414.5	30% nr dr
2029	22a	25.96	rrallim tipi 2	20.8	474.8	30% nr dr
2030	54a	25.23	rrallim tipi 2	22.7	478.7	30% nr dr
2033	59a	18.51	rrallim tipi 2	16.7	442	30% nr dr
2033	57b	3.99	rrallim tipi 1	3.6	49	25% nr dr
2033	40a	8.1	rrallim tipi 2	7.3	157.2	30% nr dr
2033	50a	26.29	rrallim tipi 2	23.7	621.6	30% nr dr
2033	92b	7.44	rrallim tipi 2	6.7	257.6	30% nr dr
2034	96b	24.08	rrallim tipi 2	21.7	530.9	30% nr dr

2034	47a	23.47	Kop.dr.vec	18.8	1014	30% nr dr
2034	20a	24.36	rrallim tipi 2	21.9	365.6	30% nr dr
2031	114a	15.48	rrallim tipi 1	13.9	86.8	25% nr dr
2034	115e	10.08	rrallim tipi 1	8.1	57.4	25% nr dr
2034	125a	2.12	rrallim tipi 1	1.7	23.4	30% nr dr
2026	140a	12.24	rrallim tipi 1	11	138.1	25% nr dr
2026	142a	8.12	rrallim tipi 1	7.3	76.6	25% nr dr
2034	51a	13.77	rrallim tipi 1	12.4	197.2	25% nr dr
2034	98a	18.53	rrallim tipi 1	16.7	271.9	25% nr dr
2026	100a	38.58	rrallim tipi 2	34.7	896.3	30% nr dr
2026	101a	30.99	rrallim tipi 2	27.9	733	30% nr dr
2034	116a	12.69	rrallim tipi 2	11.4	155.9	30% nr dr
2026	117a	16.31	rrallim tipi 2	14.7	169.1	30% nr dr
2034	118a	17	rrallim tipi 2	15.3	327.7	30% nr dr
2026	119a	4.59	rrallim tipi 2	4.1	684.5	30% nr dr
2034	119b	7.34	rrallim tipi 2	6.6	134.2	30% nr dr
2026	119c	2.86	rrallim tipi 2	2.6	35.3	30% nr dr
2034	119d	1.46	rrallim tipi 2	1.3	19.8	30% nr dr
2026	120a	17.32	rrallim tipi 2	15.6	233.2	30% nr dr
2034	121a	18.31	rrallim tipi 2	16.5	202	30% nr dr
2034	125c	6.93	rrallim tipi 2	6.2	76.2	30% nr dr
2034	127a	2.35	rrallim tipi 2	2.1	43.7	30% nr dr
2034	128a	32.23	rrallim tipi 2	29	672.2	30% nr dr
2034	129b	10.72	rrallim tipi 2	9.6	155	30% nr dr
2034	141a	10.36	rrallim tipi 2	9.3	119.7	30% nr dr
2034	143a	17.75	rrallim tipi 2	16	200.8	30% nr dr
2034	49a	9.04	rrallim tipi 2	8.1	121.4	30% nr dr
2034	96a	15.12	rrallim tipi 2	13.6	373	30% nr dr
2034	99a	33.26	rrallim tipi 2	29.9	660.9	30% nr dr
2032	124a	7.14	rrallim tipi 1	6.4	71	25% nr dr
2026	129c	7.25	rrallim tipi 1	6.5	66.3	30% nr dr
2032	134a	33.99	rrallim tipi 1	30.6	361.4	25% nr dr
2032	122a	21.84	rrallim tipi 2	19.7	331.1	30% nr dr
2035	130a	10.85	rrallim tipi 2	9.8	249	30% nr dr
2034	136a	23.34	rrallim tipi 2	21	308.6	30% nr dr
2035	138a	29.74	rrallim tipi 2	26.8	628.7	30% nr dr
2032	57c	6.74	rrallim tipi 2	6.1	119.2	30% nr dr
2035	95a	29.57	rrallim tipi 2	23.7	712.2	30% nr dr
2035	108a	12.82	rrallim tipi 1	11.5	106.1	25% nr dr
2035	10a	22.2	rrallim tipi 1	20	268	25% nr dr
2029	115d	0.44	rrallim tipi 1	0.4	2.3	25% nr dr
2026	127b	16.96	rrallim tipi 1	15.3	118.5	25% nr dr
2026	131a	11.26	rrallim tipi 1	10.1	158.7	25% nr dr
2035	137a	32.16	rrallim tipi 1	28.9	342.6	25% nr dr
2035	139a	14.61	rrallim tipi 1	11.7	151.1	25% nr dr

2035	15a	14.4	rrallim tipi 1	13	153.7	25% nr dr
2035	02a	17.94	rrallim tipi 1	16.1	176.7	25% nr dr
2032	109a	31.99	rrallim tipi 1	25.6	46.8	20% nr dr
2035	112a	48.71	rrallim tipi 1	43.8	192.1	25% nr dr
2035	132a	26.38	rrallim tipi 1	23.7	415.8	30% nr dr
2026	146a	15.78	rrallim tipi 1	14.2	440.5	30% nr dr
Shuma		2203.28		1961.4	52717.6	

Plani vjetor i nderhyrjeve ne infrastrukture

Sistemime malore (gardhe cifte e teke dhe prita me mure te thate e brez betoni)

Viti	Kod i llogaritjes	Sip.Ha	Lloji i Nderhyrjes	Sip e nderhyrjes	Prita me gardhe m2	Prita me gure m3	Shenim
2026	1e	0.7	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	0.5	20	10	Ndertim prita e hedhje fare
2026	5b	3.58	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	3	80	20	Ndertim prita e hedhje fare
2026	7b	4.29	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	4	80	20	Ndertim prita e hedhje fare
2027	9b	4.25	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	4	80	30	Ndertim prita e hedhje fare
2027	9c	0.59	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	0.5	20	10	Ndertim prita e hedhje fare
2027	16b	5.91	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	5	100	40	Ndertim prita e hedhje fare
2028	106c	0.8	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	0.5	20	10	Ndertim prita e hedhje fare
2028	109b	1.33	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	1	30	10	Ndertim prita e hedhje fare
2028	109c	1.71	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	1.5	30	10	Ndertim prita e hedhje fare
2028	120b	3.19	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	3	60	10	Ndertim prita e hedhje fare
2029	120c	1.39	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	1	30	10	Ndertim prita e hedhje fare
2029	125b	1.17	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	1	20	10	Ndertim prita e hedhje fare
2030	126b	7.83	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	7	140	40	Ndertim prita e hedhje fare
2029	127c	4.44	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	4	80	30	Ndertim prita e hedhje fare
2031	128b	13.5	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	12	250	80	Ndertim prita e hedhje fare
2032	129a	9.61	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	9	200	50	Ndertim prita e hedhje fare
2033	130b	1.21	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	1	20	10	Ndertim prita e hedhje fare
2033	130c	1.66	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	1.5	20	10	Ndertim prita e hedhje fare
2033	139d	1.78	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	1.5	30	10	Ndertim prita e hedhje fare
2033	140g	0.91	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	0.5	30	10	Ndertim prita e hedhje fare

2033	140h	1.14	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	1	30	10	Ndertim prita e hedhje fare
2033	140i	0.82	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	0.6	20	10	Ndertim prita e hedhje fare
2034	141b	1.57	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	1.3	20	10	Ndertim prita e hedhje fare
2034	141c	3.01	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	3	60	20	Ndertim prita e hedhje fare
2034	143b	3.31	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	3	60	20	Ndertim prita e hedhje fare
2035	144c	1.95	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	1.5	40	10	Ndertim prita e hedhje fare

Shuma

1570

510

Krasitje e 1/3 te kurorave te pishes se zeze nga poshte

Parcelat	Sip.Ha	Tipi i pyllit	Nderhyrja
114a	13	APNQ	Krasitje 1/3 e kurores nga poshte
115e	9	APNQ	Krasitje 1/3 e kurores nga poshte
116a	10	APNQ	Krasitje 1/3 e kurores nga poshte
117a	13	APNQ	Krasitje 1/3 e kurores nga poshte
118a	14	APNQ	Krasitje 1/3 e kurores nga poshte
119a	4	APNQ	Krasitje 1/3 e kurores nga poshte
119b	6	APNQ	Krasitje 1/3 e kurores nga poshte
119c	2	APNQ	Krasitje 1/3 e kurores nga poshte
119d	1	APNQ	Krasitje 1/3 e kurores nga poshte
120a	15	APNQ	Krasitje 1/3 e kurores nga poshte
121a	11	APNQ	Krasitje 1/3 e kurores nga poshte
125a	2	APNQ	Krasitje 1/3 e kurores nga poshte
127a	2	APNQ	Krasitje 1/3 e kurores nga poshte
128a	21	APNQ	Krasitje 1/3 e kurores nga poshte
129b	7	APNQ	Krasitje 1/3 e kurores nga poshte
140a	7	APNQ	Krasitje 1/3 e kurores nga poshte
141a	6	APNQ	Krasitje 1/3 e kurores nga poshte

142a	5	APNQ	Krasitje 1/3 e kurores nga poshte
143a	14	APNQ	Krasitje 1/3 e kurores nga poshte
Shuma	162		

Sipërfaqe me bimësi pyjore

<i>Parcelat</i>	<i>Sip.Ha</i>	<i>Perd. Teritorit</i>
1e	0.7	sbp
5b	3.58	sbp
7b	4.29	sbp
8b	1.48	sbp
9b	4.25	sbp
9c	0.59	sbp
16b	5.91	sbp
18b	2.26	sbp
27b	3.78	sbp
27c	1.65	sbp
28b	10.38	sbp
28c	2.33	sbp
29b	5.09	sbp
31b	14.27	sbp
32b	7.74	sbp
32c	0.92	sbp
33b	8.61	sbp
35b	8.59	sbp
36b	2.42	sbp
37b	4.12	sbp
37c	2.67	sbp
38b	2.83	sbp
38c	1.29	sbp
39b	12.82	sbp
40b	1.38	sbp
40c	1.9	sbp
41b	10.05	sbp
43b	2.64	sbp
43c	2.96	sbp
47b	0.68	sbp
47c	1.18	sbp
49b	1.46	sbp
50b	2.02	sbp
67b	2.71	sbp
67c	2.15	sbp
70b	6.22	sbp

71b	8.57	sbp
72b	3.03	sbp
73b	1.79	sbp
74b	1.74	sbp
75b	16.24	sbp
76c	2.27	sbp
77b	18.34	sbp
78e	0.97	sbp
78f	0.68	sbp
81b	1.01	sbp
92d	6.66	sbp
93b	2.28	sbp
93c	1.18	sbp
98b	4.71	``
106c	0.8	sbp
109b	1.33	sbp
109c	1.71	sbp
120b	3.19	sbp
120c	1.39	sbp
121b	0.85	sbp
121c	1.58	sbp
125b	1.17	sbp
126b	7.83	sbp
127c	4.44	sbp
128b	13.5	sbp
129a	9.61	sbp
130b	1.21	sbp
130c	1.66	sbp
139d	1.78	sbp
140g	0.91	sbp
140h	1.14	sbp
140i	0.82	sbp
141b	1.57	sbp
141c	3.01	sbp
143b	3.31	sbp
144c	1.95	sbp
	282.15	

Parcelat bujqësi (toka buke, troje,)

<i>Parcelat</i>	<i>Sip.Ha</i>	<i>Perd. Teritorit</i>
1b	7.17	bujqesi
1c	2.8	bujqesi
1d	0.83	bujqesi
3b	1.1	bujqesi

4b	6.1	bujqesi
6b	3.53	bujqesi
7c	2.68	bujqesi
8c	2.34	bujqesi
11b	2.72	bujqesi
12b	7.66	bujqesi
12c	0.71	bujqesi
12d	6.47	bujqesi
13b	15.42	bujqesi
14b	1.5	bujqesi
14c	2.1	bujqesi
14d	0.23	bujqesi
92e	0.42	bujqesi
99b	1.71	bujqesi
99c	0.46	bujqesi
100b	0.85	bujqesi
106d	21.94	bujqesi
106e	3.07	bujqesi
107b	32.33	bujqesi
108b	27.88	bujqesi
113c	1.52	bujqesi
113d	11.68	bujqesi
114c	1.05	bujqesi
114d	0.83	bujqesi
114e	0.25	bujqesi
115f	9.82	bujqesi
118b	1.7	bujqesi
118c	0.15	bujqesi
118d	0.43	bujqesi
119e	27.44	bujqesi
120d	2.86	bujqesi
122b	14.52	bujqesi
123b	18.92	bujqesi
124b	5.61	bujqesi
125d	8.87	bujqesi
126c	0.39	bujqesi
126d	4.1	bujqesi
127d	18.99	bujqesi
128c	4.01	bujqesi
128d	2.77	bujqesi
131b	6.01	bujqesi
134b	1.53	bujqesi
135b	7.33	bujqesi
135c	0.18	bujqesi

136b	1.71	bujqesi
136c	1.41	bujqesi
136d	1.91	bujqesi
136e	0.72	bujqesi
136f	0.86	bujqesi
137b	2.25	bujqesi
137c	2.81	bujqesi
137d	0.17	bujqesi
138b	1.06	bujqesi
138c	3.64	bujqesi
138d	0.16	bujqesi
139b	3.84	bujqesi
139c	0.65	bujqesi
140b	13.14	bujqesi
140c	0.76	bujqesi
140d	0.23	bujqesi
140e	0.14	bujqesi
140f	0.78	bujqesi
142b	3.7	bujqesi
144b	7.81	bujqesi
145b	1.86	bujqesi
146b	4.59	bujqesi
146c	3.36	bujqesi
147b	1.88	bujqesi
148b	3.78	bujqesi
149b	0.35	bujqesi
	366.55	

Siperfaqe te tjera ne total

Parcelat	Sip.Ha	Perd. Teritorit
6c	0.11	djerr
13c	0.67	djerr
13d	0.53	djerr
52b	0.57	urbane
53b	0.23	urbane
53c	0.22	urbane
54b	0.63	urbane
78c	7.11	kullote
78d	1.26	kullote
79b	6.78	kullote
79c	6.14	kullote
98c	0.86	joproductive

102b	1.79	urbane
112b	1.09	djerr
112c	0.64	djerr
117b	0.94	urbane
	29.57	

9.3.2 Masat në kullota

Për përmiresimin e kullotës është parashikuar që të bëhet heqja e bimëve dhe shkurrzave të pangrënëshme e të helmëta, heqje gurësh të lëvizshëm..

Do të merren masa për të evituar mbingarkesën me kafshë, për të shfrytëzuar racionalisht kullotën. Për këtë do të bëhet punë kshilluese me banorët vendas.

Plani vjetor i ndërhyrjeve – Kullota (Ekonomia Dardhe Qebik)

Tab.9.3.2.1

Viti	Kodi i ng.	Sip. Ha	Nderhyrjet permiresuese	Njesia	Volumet qe sigurohen ne m3	Shenim
2026	78c	7.11	Heqje guresh dhe bimesh te demeshme	ha	7	
2026	78d	1.26	Heqje guresh dhe bimesh te demeshme	ha	1	
2026	79b	6.78	Heqje guresh dhe bimesh te demeshme	ha	6	
2026	79c	6.13	Heqje guresh dhe bimesh te demeshme	ha	6	
		21.28		ha	20	

9.3.3 Masat në infrastrukture dhe në zonat e degraduara, rekreacionale dhe didaktike

Masat në infrastrukturë janë kryesoret rikonstruksioni dhe mirëmbajtja e rrugëve auto që përshkojnë këtë zonë dhe kryesisht grumbujt pyjor. Në zonat e degraduara do të merren masa për evitimin e degradimit të mëtejshëm dhe rehabilitimit me pyllëzime e sistemime malore.

9.4. Masat afat-gjata

9.4.1. Masat silvikulturale në trungishte

a - masa për favorizimin/stimulimin e rigjenerimit natyror në sipërfaqet me bimësi pyjore me kurordendësi nën 30%.

Përsa i përket ekonomisë pyjore Dardhe Qebik kemi një sipërfaqe të konsiderueshme me bimësi pyjore prej 306.2 ha. Këto nënparcela kanë qënë kryesisht nënparcela që në mbareshtimin e vitit 1987 kane qene po te tilla, kane bimësi të ndryshme pyjore nga 10-30% të sipërfaqes së tyre ndaj tani janë propozuar si të tilla. Në këto nënparcela për mbrojtjen e territorit dhe luftimin e fenomenit të erozionit do te aplikohet mbrojtja strikte e tyre per tu krijua mundesine te vishen me bimesi pyjore e te tjera dhe me sistemime malore me gardhe cifte e teke, shumë rrallë ku ka gurë mund të ndërtohen prita me mure të thatë e brez betoni.

b - trajtime silvikulturore:

Trajtimet silvikulturore në këtë ekonomi do të jenë rrallimet e tipit te pare dhe te dyte, prerjet sanitare. Në trungishtet me geshtenje do te behet luftimi i kancerit te geshtenjes, grerezes dhe vjezhdules dhe ne pisha krasitja e degeve te poshteme ne 1/3 e kurores nga poshte.

c - masa te tjera:

Këto masa do të konsistojnë në masat preventive për mbrojtjen e pyjeve nga zjarret, mbrojtjen nga prerjet abuzive dhe luftimin e sëmundjeve e dëmtuesve.

9.4.2. Masat silvikulturore në cungishte

Cungishtet shtrihen në 1202.6 ha sipërfaqe dhe janë në gjendje të mirë dhe mesatare. Në cungishte do të kryhen pastrime e rrallime, kryesisht me ndërhyrje nga poshte në 70-80% të sipërfaqes së parcelave, duke hequr 25-30% të numrit të drurëve.

a - masat ne cungishte te thjeshta

Kjo ekonomi ka cungishte të thjeshta, 939.9 ha që janë brenda fshatrave të kësaj ekonomie dhe kemi vendosur që ti trajtomë me pastrime e rrallime. Do të trajtohen kryesisht me prerje nga poshtë duke hequr drurët e mbytur, të nënshtruar, të shtrembër duke dhënë prioritet drurëve të së ardhmes dhe kryesisht duke lënë pa prerë drurët më të mirë dhe të pjekur për ti dhënë mundësi dhe konvertimit natyral me amësore në të ardhmen e grumbullit si cungishte.

b - masat ne cungishte te perbera

Kjo ekonomi ka cungishte të perbera 262.8, keto formohen nga dushqet cungishte te perziera me pishe te zeze ne grupe dhe intime. Do te trajtohen me rrallime te tipit te pare dhe te dyte te gjitha llojet, por perzgjedhja e llojeve te se ardhmes per dushqet do te behet me synim konvertimin e tyre ne cungishte, duke zgjedhur druret me te mire qe te prodhojne sa me shpejt lende per konvertim me amesore.

9.4.3. Masat silvikulturore ne Shkurre

Kjo ekonomi nuk ka siperfaqe te mirefillta me shkurre, por ka shkurre te rralla si pjesmarrje me llojet e tjera dominuese si dellinja, uleza, boshtra etj. Keto shkurre do te mbrohen dhe trajtohen me shume kujdes se jane lloje medicinale dhe boshtra eshte lloj endemik shqiptar, ne raste te rralla kur eshte e nevojshme mund te nderhyhet me prerje fitosanitare ose nderhyrje specifike, pa demtuar speciet dhe biodiversitetin qe krijojne keto bashke me llojet e tjera drusore. Ne nderhyrjet qe mund te lindin do hiqen drurët e mbytur, të shtrembër, të nënshtruar, kryesisht me prerje nga poshtë por do të ketë dhe raste që do të përdoren prerjet nga lart duke hequr drurët ozurpues, të vjetër, të dëmtuar me synim kryesor përmirësimin e strukturës vertikale dhe horizontale të grumbullit. Do të synohet që të ruhen bimët e dushqeve, frashërit, mëllezës, panjës dhe llojeve medicinale.

Kosto e prerjeve kulturore

Ngastra	Sip ha	Metoda e trajtimit silvikulturor	Vol materjalit qe sigurohet	Kosto lek	
				Per 1 ha lek	Totale lek
133a	24.08	Rrallim tipi 1	311.8	85000	2046800
135a	41.2	rrallim tipi 2	1205.8	85000	3502000

53a	17.53	rrallim tipi 2	308.8	85000	1490050
58a	21.11	rrallim tipi 2	581.5	85000	1794350
92c	10.01	rrallim tipi 1	131.5	85000	850850
23b	14.55	rrallim tipi 1	228.5	85000	1236750
66a	13.62	rrallim tipi 1	480.8	85000	1157700
71a	12.85	rrallim tipi 1	314.3	85000	1092250
76b	3.14	rrallim tipi 1	46.9	85000	266900
78a	12.17	rrallim tipi 1	371.1	85000	1034450
79a	38.14	rrallim tipi 1	966.1	85000	3241900
82a	31.81	rrallim tipi 1	775.8	85000	2703850
84a	12	rrallim tipi 1	209.3	85000	1020000
87a	60.25	rrallim tipi 1	2335.7	85000	5121250
36a	15.8	rrallim tipi 2	412.3	85000	1343000
37a	13.95	rrallim tipi 2	333.5	85000	1185750
44a	11.14	rrallim tipi 2	398.7	85000	946900
56a	27.98	rrallim tipi 2	539.8	85000	2378300
57a	1.24	rrallim tipi 2	22.1	85000	105400
62a	46.13	rrallim tipi 2	1324.3	85000	3921050
63a	43.1	rrallim tipi 2	1614.1	85000	3663500
64a	31.2	rrallim tipi 2	752.5	85000	2652000
65a	17.36	rrallim tipi 2	529.9	85000	1475600
67a	22.08	rrallim tipi 2	830.7	85000	1876800
68a	33.89	rrallim tipi 2	988.7	85000	2880650
69a	61.22	rrallim tipi 2	1618.2	85000	5203700
74a	35.32	rrallim tipi 2	1049	85000	3002200
77a	14.51	rrallim tipi 2	635.4	85000	1233350
83a	18.72	rrallim tipi 2	536	85000	1591200
85a	11.84	rrallim tipi 2	418.6	85000	1006400
86a	47.62	rrallim tipi 2	2600.4	85000	4047700
89a	38.31	rrallim tipi 2	1453.8	85000	3256350
90a	34.89	rrallim tipi 2	1772.4	85000	2965650
92a	17.87	rrallim tipi 2	793.5	85000	1518950
60a	16.9	rrallim tipi 1	374.9	85000	1436500
27a	15.27	rrallim tipi 2	289.7	85000	1297950
35a	15.89	rrallim tipi 2	550.2	85000	1350650
38a	11.82	rrallim tipi 2	226.1	85000	1004700
39a	12.95	rrallim tipi 2	541.2	85000	1100750
45a	27.99	rrallim tipi 2	633.5	85000	2379150
46a	17.72	rrallim tipi 2	543.6	85000	1506200
61a	21.21	rrallim tipi 2	388.3	85000	1802850
88a	47.45	rrallim tipi 2	2066.6	85000	4033250
93a	26.24	rrallim tipi 2	934.4	85000	2230400
94a	37.06	rrallim tipi 2	616.8	85000	3150100
16a	22.36	rrallim tipi 2	373.7	85000	1900600

17a	31.36	rrallim tipi 2	527.1	85000	2665600
83b	0.6	rrallim tipi 2	8.1	85000	51000
21a	19.6	rrallim tipi 2	414.5	85000	1666000
22a	25.96	rrallim tipi 2	474.8	85000	2206600
54a	25.23	rrallim tipi 2	478.7	85000	2144550
59a	18.51	rrallim tipi 2	442	85000	1573350
57b	3.99	rrallim tipi 1	49	85000	339150
40a	8.1	rrallim tipi 2	157.2	85000	688500
50a	26.29	rrallim tipi 2	621.6	85000	2234650
92b	7.44	rrallim tipi 2	257.6	85000	632400
96b	24.08	rrallim tipi 2	530.9	85000	2046800
20a	24.36	rrallim tipi 2	365.6	85000	2070600
114a	15.48	rrallim tipi 1	86.8	85000	1315800
115e	10.08	rrallim tipi 1	57.4	85000	856800
125a	2.12	rrallim tipi 1	23.4	85000	180200
140a	12.24	rrallim tipi 1	138.1	85000	1040400
142a	8.12	rrallim tipi 1	76.6	85000	690200
51a	13.77	rrallim tipi 1	197.2	85000	1170450
98a	18.53	rrallim tipi 1	271.9	85000	1575050
100a	38.58	rrallim tipi 2	896.3	85000	3279300
101a	30.99	rrallim tipi 2	733	85000	2634150
116a	12.69	rrallim tipi 2	155.9	85000	1078650
117a	16.31	rrallim tipi 2	169.1	85000	1386350
118a	17	rrallim tipi 2	327.7	85000	1445000
119a	4.59	rrallim tipi 2	684.5	85000	390150
119b	7.34	rrallim tipi 2	134.2	85000	623900
119c	2.86	rrallim tipi 2	35.3	85000	243100
119d	1.46	rrallim tipi 2	19.8	85000	124100
120a	17.32	rrallim tipi 2	233.2	85000	1472200
121a	18.31	rrallim tipi 2	202	85000	1556350
125c	6.93	rrallim tipi 2	76.2	85000	589050
127a	2.35	rrallim tipi 2	43.7	85000	199750
128a	32.23	rrallim tipi 2	672.2	85000	2739550
129b	10.72	rrallim tipi 2	155	85000	911200
141a	10.36	rrallim tipi 2	119.7	85000	880600
143a	17.75	rrallim tipi 2	200.8	85000	1508750
49a	9.04	rrallim tipi 2	121.4	85000	768400
96a	15.12	rrallim tipi 2	373	85000	1285200
99a	33.26	rrallim tipi 2	660.9	85000	2827100
124a	7.14	rrallim tipi 1	71	85000	606900
129c	7.25	rrallim tipi 1	66.3	85000	616250
134a	33.99	rrallim tipi 1	361.4	85000	2889150
122a	21.84	rrallim tipi 2	331.1	85000	1856400
130a	10.85	rrallim tipi 2	249	85000	922250

136a	23.34	rrallim tipi 2	308.6	85000	1983900
138a	29.74	rrallim tipi 2	628.7	85000	2527900
57c	6.74	rrallim tipi 2	119.2	85000	572900
95a	29.57	rrallim tipi 2	712.2	85000	2513450
108a	12.82	rrallim tipi 1	106.1	85000	1089700
10a	22.2	rrallim tipi 1	268	85000	1887000
115d	0.44	rrallim tipi 1	2.3	85000	37400
127b	16.96	rrallim tipi 1	118.5	85000	1441600
131a	11.26	rrallim tipi 1	158.7	85000	957100
137a	32.16	rrallim tipi 1	342.6	85000	2733600
139a	14.61	rrallim tipi 1	151.1	85000	2241850
15a	14.4	rrallim tipi 1	153.7	85000	1224000
02a	17.94	rrallim tipi 1	176.7	85000	1524900
109a	31.99	rrallim tipi 1	46.8	85000	2719150
112a	48.71	rrallim tipi 1	192.1	85000	4140350
132a	26.38	rrallim tipi 1	415.8	85000	2242300
146a	15.78	rrallim tipi 1	440.5	85000	1341300
Shuma	2166.7		51043.6		185166950

9.4.4. Pyllëzimi, ripyllëzimi

Pyllëzimi dhe ripyllëzimi janë masa që u studjuan gjatë vrojtimeve në terren. Për mendimin tonë duke parë koston e lartë të pyllëzimeve, mungesën e fuqisë punëtore, terrenin e lartë dhe të vështirë dhe duke parë se këto sipërfaqe me bimesi pyjore janë shumë të eroduara dhe me tokë shumë të ceket, garancia e zenjeve është shumë e vogël, prandaj është menduar që këto sipërfaqe të kenë një mbrojtje strikte duke krijuar mundësinë e instalimit në to të cfaredo lloji bimesie dhe duke ndihmuar në mbrojtjen e terrenit me sisteme malore me prita me gardh dhe me mure të thatë e brez betoni.

9.4.5. Masat në kullota

Të gjitha pjesët kullosore të ekonomisë do të mbeten nën suksesionin natyror. Për të përmirësuar cilësinë e kullotave dhe për të zgjatur periudhën e kullotjes janë propozuar të ndërhyhet me pastrim bimësh e shkurresh të padëshirueshme dhe të pangrënëshme, të cilat do të mundësojnë rritjen e cilësisë së kullotës dhe biomasës së barit.

a-punimet për përmirësimin e vegjetacionit

- Heqja gurëve, bimëve e shkurreve të pangrënëshme do të bëhet në 21.3 ha

9.4.6. Gjendja dhe masat në infrastrukturën e ekonomisë pyjore

Ekonomia pyjore Dardhe Qebik është e përshkruar pothuajse në të gjithë sipërfaqen e saj me rrjet rrugor me dendësi të mirë por me gjendje teknike të dobët.

Në përgjithësi gjendja e rrugëve nuk është e mirë për shkak të dëmtimit nga kushtet atmosferike sepse ndërtimi i tyre nuk është bërë konform kushteve teknike përkatëse dhe ka mbi 30 vjet që për këto rrugë nuk ka asnjë lloj kujdesimi, mirembajtje dhe rikonstruksioni.

Gjithashtu, dëmtimet janë evidente sidomos për shkak të mungesës për një kohë të gjatë, të fondeve të nevojshme për riparimin dhe mirëmbajtjen e tyre.

Megjithatë, për sa u përket rrugëve pyjore, ato nuk i plotësojnë tërësisht kërkesat teknike, sepse nuk kanë gjërësinë e duhur, mungojnë bankinat, kanalet dhe tombinot si dhe në jo pak raste kanë pjerrësi shumë të mëdha. Në këtë ekonomi nuk parashikohen të kryhen punime rehabilitimi për rrugët pyjore, pavarësisht se kanë nevojë, por do të kryhen sistemime malore për stabilizimin e terrenit siç janë ndërtimi i pritave malore, gardheve teke dhe çifte, pasi e kanë të nevojshme këtë ndërhyrje.

Masat në infrastrukturën e ekonomisë pyjore

Sistemime malore(gardhe cifte e teke

Tabela nr.9.4.6.1

Parcelat	Sip.Ha	Nderhyrjet	Volumi gardhe m2	Prita me gure m3	Urgjenca
1e	0.7	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	20	10	1
5b	3.58	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	80	20	1
7b	4.29	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	80	20	1
9b	4.25	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	80	30	1
9c	0.59	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	20	10	1
16b	5.91	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	100	40	1
106c	0.8	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	20	10	1
109b	1.33	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	30	10	1
109c	1.71	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	30	10	2
120b	3.19	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	60	10	2
120c	1.39	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	30	10	2
125b	1.17	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	20	10	2
126b	7.83	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	140	40	2
127c	4.44	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	80	30	2
128b	13.5	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	250	80	2
129a	9.61	Sistemime me gardhe cifte e teke+me	200	50	2

		mure			
130b	1.21	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	20	10	2
130c	1.66	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	20	10	2
139d	1.78	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	30	10	2
140g	0.91	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	30	10	2
140h	1.14	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	30	10	2
140i	0.82	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	20	10	2
141b	1.57	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	20	10	2
141c	3.01	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	60	20	2
143b	3.31	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	60	20	2
144c	1.95	Sistemime me gardhe cifte e teke+me mure	40	10	2

Shuma

1570

510

Sistemimet malore me ndërtim të gardheve teke dhe çifte do të realizohen sipas nënparcelave të mësipërme.

9.4.7. Masat specifike për aktivitetet rekreacionale dhe didaktike

Në pyjet me funksion rekreativ që mund të parashikohen në të ardhmen do të jenë hapja dhe marketimi i shtigjeve. Në zonat e degraduara do të merren masa për evitimin e degradimit të mëtejshëm dhe rehabilitimit me pyllëzime e sistemime malore.

10. VLERËSIMI EKONOMIK

10.1. Vlerësimi i efekteve të masave të planifikuara në pyje dhe kullota

Masat e propozuara dhe zbatimi i tyre në harkun kohor të këtij plani mbarështimi do të jenë garanci për rritjen cilësore dhe sasiore të grumbujve pyjorë sidomos për grumbujt e rinj të pyjeve trungishte dhe cungishte, të cilat detyrimisht kërkojnë kujdes të vazhdueshëm dhe punime silvikulturore për kalim në një stad të ri të zhvillimit të tyre. Në pyjet trungishte e cungishte do të ndërhyet me operacione shfrytëzimi, që garantojnë vlerësimin racional të lëndës drusore dhe ripërtëritjen natyrore të grumbujve pyjor. Për të garantuar një shfrytëzim në përputhje me kërkesat e mbrojtjes së mjedisit pyjor dhe trajtimit të qëndrueshëm do të përdoren teknika pune miqësore me mjedisin. Gjithashtu për të rritur nivelin dhe cilësinë e shërbimit ndaj pyjeve nga plani i mbarështimit janë propozuar punime rehabilituese të infrastrukturës rrugore, gjithmonë duke zbatuar metoda rehabilituese me ndikime minimale negative në mjedis.

Rëndësi të veçantë do i kushtohet disiplinimit të rrjedhjeve ujore në skarpata dhe në shtratin e rrugës me qëllim që rehabilitimi të jetë sa më efikas, sidomos në mbrojtjen nga erozioni. Punimet do të kryhen me mekanizma që ndikojnë sa më pak në mjedis, kurse skarpatat

parashikohet të mbillen në të dy krahët me farë bari në mënyrë që të mos u krijojnë mundësi fillimit të dukurive të erozionit.

Nga kryerja e punimeve silvikulturore dhe nga punimet për përmiresimin e infrastrukturës do të prodhohet e transportohet material drusor, do lehtësohet lëvizja e mjeteve të transportit dhe e njerëzve, do ju ofrohet pyjeve shërbim cilësor në kohë, do të zbukurohet pejsazhi dhe në aspektin social, do të krijohet mundësi punësimi e lëvizjeje komode për popullatën lokale.

Mirëmbajtja e rrugëve ekzistuese dhe kryerja e punimeve silvikulturore do të jenë faktor garante, sidomos për mbrojtjen e pyjeve nga zjarret dhe faktore nxitës të rritjes së frekuentimit të pyjeve nga turistët të cilët do të ndikojnë në një zhvillim të qëndrueshm në ëe gjitha aspektet.

10.2 Planifikimi i të ardhurave/përfitimeve

Në ekonominë pyjore Dardhe Qebik do të kryhen aktivitete të ndryshme të cilat sigurojnë të ardhura direkte dhe indirekte apo edhe të mira.

Të ardhurat kryesisht do të sigurohen nga shitja e lëndës drusore (lëndë punimi dhe dru zjarri), nga tarifat e grumbullimit të bimeve mjeksore etj.

Llogaritja e të ardhurave është kryer duke ju referuar tarifave në fuqi dhe cmimet e përafërta, për çdo produkt të realizuar nga pylli. Vëllimi i lëndës drusore që do të shitet, do të jetë ai që është planifikuar sipas operacioneve të trajtimit të grumbujve pyjor.

Të dhënat jepen në tabelën nr.10.2.1;

Të ardhurat

Tabela 10.2.1.

Emërtimi	Njësia matjes	Sasia	Çmimi për njësi (lek)	Vlera (lek)
Lëndë punimi nga prerjet silvikulturore	m3	15795	3200	50 544 000
Dru zjarri	m3	36856	500	18 428 000
Tarifë kullote	krerë	1000	300	300 000
Bimë mjeksore	kv	80470 000		80 470 000
Sekuestrim karboni	Ton/CO2	340793 0	4.24	14 449 623
TOTALI				164 191 623

Të ardhurat në ekonominë pyjore Dardhe Qebik llogariten të jenë në total **164 191 623** lek.

10.3 Planifikimi i kostove/shpenzimeve

Vlera totale e kostos së punimeve përmbledh të gjitha shpenzimet e punimeve të parashikuara gjatë dhjetë viteve në harkun kohor të zbatimit të këtij Plani Mbarështimi sipas urgjencës së parashikuar në kapitujt e mësipërm.

Kosto shpenzime

Tabela 10.3.1

Emertimi	Njesia matjes	Sasia	Çmimi per njesi (lek)	Vlera (lek)
Sistemime malore, me gardhe çifte e teke	M ²	1570	2000	3 140 000
Pastrim gurë,shkurre e bimë të dëmëshme	ha	21.3	100 000	2 130 000
Krasitje degesh ne pisha	ha	162	30000	4 860 000
Luftim kanceri geshtenje	ha	42	20000	840 000
Prerje kulturore (Rrallim e pastrim)	ha	2166.7	85000	185 166 950
TOTALI				196 136 950

Shpenzimet në ekonominë pyjore Dardhe Qebik llogariten të jenë në total **196 136 950** lek

10.4 Analiza kosto-perfitim

Mbi bazën e analizës së mësipërme, në tërësi rezultojnë më shumë shpenzime se sa të ardhura. Në këto shpenzime janë përfshirë shpenzimet për lëndën e parë dhe kostoja e punës, ndërsa shpenzimet për personelin pyjor nuk janë përfshirë.

Në total përfitimi bruto, për periudhën 10 vjeçare llogaritet si diferencë e të ardhurave me shpenzimet. Të dhënat jepen në tabelën nr.10.4.1;

Analiza kosto – përfitim

Tabela nr.10.4.1

Emertimi	Vlera (lek)
Të ardhura	164 191 623
Shpenzime	196 136 950
Humbja	31 945 327

Nga sa më sipër rezulton se nga aktivitetet e planifikuara, shërbimi pyjor do të sigurojë të ardhura, që nuk i mbulojnë shpenzimet gjatë **10 viteve** të para por për një periudhë **11 vjet e 9 muaj**. Natyrisht vlera e të ardhurave presupozohet të jetë më e madhe se sa ajo e përlllogaritur nëse këtu përfshihen edhe përfitimet mjedisore, si nga sekuestrimi i karbonit nga të mbjellat, vreshtat, foragjeret, pemët frutore, sipërfaqet me bimësi pyjore, drurët dekorativ nëpër kopshte private, sipërfaqet ujore dhe projet me bimësi e tyre. Ka akoma më shumë rezerva në sasinë e grumbullimit të bimëve mjeksore, gjuetia dhe peshkimi e të tjera për komunitetin e zonës por edhe më gjërë.

Pyjet e kësaj ekonomie janë në përgjithësi pyje të reja dhe do të kenë një zhvillim të lartë në volum, sasia e frutave të geshtenjes dhe bimëve medicinale do të ketë rritje të konsiderueshme, kështu që të ardhurat do të kenë një rritje me 20-30% më shumë se ato të planifikuara dhe të llogaritura bazuar në parametrat aktual.

Mundësitë për shtimin e të ardhurave nga aktivitetet në pyje janë të mëdha pasi bashkia si menaxhuese e pyjeve dhe kullotave duhet që të gjejë mënyrat për nxjerrjen në treg të produkteve pyjore sepse kështu për lëndën e punimit të ardhurat dyfishohen, për lëndën e hollë trefishohen, për bimët mjekësore mund të 2 fishohen dhe për drutë e zjarrit dhjetëfishohen. Pra bashkia duhet të krijojë ndërmarrjen e vet për kryerjen e punimeve ose të shesë punën tek kompanitë private dhe jo të shese produktin lëndë në këmbë.

11. LIDHJA MIDIS PLANIT TË MBARËSHTRIMIT TË PYJEVE E KULLOTAVE DHE SISP

Lidhja midis PMPK dhe SISP përshkruhet në Udhëzues sipas ecures kronologjike të rrjedhes së punës në hartimin e planit.

12. PROCESI I VALIDIMIT TË PMPK NE SISP]

Kur plani i mbarështimit është gati, konsulenti duhet të paraqesë PMPK për miratim dhe pranim. Miratimi i planit të ri të mbarështimit dhe futja në SISP konsiston në këto procese :

- korigjimi i të dhënave gjeo-hapsinore
- plotësimi dhe korigjimi i informacionit të përgjithshëm të attributeve

Kryesisht, funksionalitetet edituese duhet të garantojnë korrektësinë e të dhënave të futura në mënyrë që të shmangen gabimet sa më shumë të jetë e mundur. Gjatë përgatitjes së planit të mbarështimit të pyjeve dhe kullotave mund të ketë mangësi në lidhjen logjike midis të dhënave për shkak të lënies jashtë të informacionit. Për shembull, në hartimin e planit të ri të mbarështimit, hapi i parë është plotësimi i bazës së të dhënave mbi gjëndjen e pyjeve dhe më pas të përcaktohen objektivat dhe ndërhyrjet në bazën e të dhënave të planit të mbarështimit. Hartuesi i planit të mbarështimit duhet të përcaktoj objektivat dhe ndërhyrjet për secilën nënparcelë pyjore dhe kjo duhet bërë një e nga një. Sistemi informacionit paraqet listën e nënparcelave pa objektivat e përcaktuara.

13. MIRATIMI I PLANIT TË MBARËSHTRIMIT TË PYJEVE DHE KULLOTAVE

Kërkesat bazë për miratimin e planit të mbarështimit janë:

❖ Kur të përfundojë hartimi i planit të mbarështimit, një përmbledhje ekzekutive duhet të përgatitet duke nxjerrë në pah karakteristikat e tij si: objektivat e planit, treguesit e fondit pyjor dhe kullosor, mundësinë vjetore të shfrytëzimit, ndërhyrjet silvikulturore dhe efektiviteti ekonomik i zbatimit të planit të mbarështimit si dhe pjesëmarrja e komunitetit lokal në hartimin e tij.

❖ Veçoritë kryesore të planit të mbarështimit duhet të shpjegohen dhe diskutohen me stafin e shërbimit pyjor të bashkisë dhe me aktorët e tjerë nëpërmjet një prezantimi në poërpunt.

❖ Plani dërgohet në Ministrinë e Turizimit dhe Mjedisit për miratim i shoqëruar me letrën mbështetëse të hartuar nga Drejtoria e Pyjeve e Bashkisë.

❖ Një komision ngrihet nga ministria (1 përfaqësues nga MTM.1 përfaqësues nga AKP dhe 1 përfaqësues nga FSHP/UBT), për të kryer kontrollin cilësor të planit të mbarështimit dhe për të siguruar që cilësia e planit është e mirë dhe se plani është hartuar në përputhje me rregulloret, udhëzuesin si dhe respekton të drejtat e palëve të treta. Miratimi final i planit të mbarështimit për pyjet publike dhe private bëhet nga Ministri i MTM pas vlerësimit pozitiv të komisionit.

14. MONITORIMI I ZBATIMIT TË PMPK

SISP bën të mundur monitorimin vjetor të ndërhyrjeve që kryhen në përputhje me planin e mbarështimit si dhe rastet e ngjarjeve ekstreme si psh: zjarret në pyje, rrëshqitjet, përmbytjet, që ndikojnë në gjëndjen e territorit dhe menaxhimin e planit. Monitorimi i zbatimit të PMPK do të bëhet sipas procedurës së pritshme të futjes së informacionit në SISP për çdo ndërhyrje duke futur këto të dhëna: (i) tipi i masave; (ii) sipërfaqja ku është kryer ndërhyrja (si psh: gjatësia e rrjetit të ri rrugor); (iii) kostoja e ndërhyrjeve; (iv) kontraktori; (v) punësimi i grave dhe burrave (mundësia për të ndarë dhe për të menaxhuar ndërhyrjet e parashikuara në planin e mbarështimit duke respektuar pjesmarrjen gjinore sipas ligjit 9970/2008) duke siguruar edhe një informacion më të përditësuar. Në SISP do të futen të gjitha ngjarjet që do të ndodhin në territorin e ekonomisë pyjore si: zjarret në pyje, problemet fitosanitare, rrëshqitjet etj

15. RISHIKIMI PERIODIK I ZBATIMIT TË PLANIT TË MBARËSHTRIMIT

Megjithëse progresi në zbatimin e aktiviteteve specifike është një nga problemet kyç në rastin e një plani mbarështimi. ky i fundit duhet të rishikohet në mënyrë të rregullt çdo vit si pjesë e procesit të ruajtjes dhe kontrollit mbi qeverisjen e pyjeve. Është e dobishme të kryhet periodikisht një rishikim tërësor i planit të mbarështimit gjatë periudhës së vlefshmërisë së tij. Tendenca afat-shkurtër në progresin e zbatimit të planit të mbarështimit mund të kryhet pas një periudhe 2- 3 ose më shumë vitesh në varësi të subjektit dhe këto tendenca duhet të pasqyrohen gjatë zbatimit të planit të mbarështimit.

16. RISHIKIMI AFAT-MESËM I PLANIT TË MBARËSHTRIMIT

Rishikimi i planit të mbarështimit ka për qëllim adaptimin me kushtet e reja. të krijuara gjatë zbatimit të tij. Për këtë arsye, hartimi i planit të ri të mbarështimit, përfaqëson një rishikim të situatës në ekonominë pyjore për të cilën ai hartohet.

Rishikimi në fund të periudhës 10 vjeçare, përmban një analizë të rezultateve të kësaj periudhe pas zbatimit të planit të mbarështimit që lidhen me:

- evidentimin dhe pasqyrimin e ndryshimeve për sa i perket përhapjes së vegjetacionit pyjor brënda dhe jashtë ngastrave, pra korrigjimeve të nevojshme nëse vërehen ndryshime kufijsh.
- evidentimin dhe pasqyrimin e ndryshimeve strukturore dhe fazave të zhvillimit të grumbujve.
- evidentimin dhe pasqyrimin e gjëndjes fitosanitare të grumbujve.
- evidentimin dhe pasqyrimin e infrastrukturës rrugore të shtuar.
- përcaktimin e objektivave të rinj për periudhën pasardhëse.

17. RISHIKIMI FINAL I PLANIT TË MBARËSHTRIMIT

Rishikimet brënda periudhës 10-vjeçare. bëhet në intervale të ndryshme për të verifikuar:

- zbatimin e planit të shfrytëzimeve.
- parametrat dendrometike të grumbujve në sipërfaqe provë të përherëshme.
- zbatimin e planeve të punimeve përmirësuese dhe punimeve të tjera.
- reflektimin e ndryshimeve të ndodhura në fondin pyjor .

Në fund të periudhës së vlefshmërisë së planit të mbarështimit, kryesisht në vitin e fundit një rishikim tërësor i aktiviteteve të planit duhet të kryhet. Rishikimi final i planit të mbarështimit duhet të kryhet në të njëjtën mënyrë si rishikimi afat-mesëm por duke përfshirë të gjithë periudhën kohore të vlefshmërisë së planit të mbarështimit. Duhet të analizohet efektiviteti dhe performanca e planit të mbarështimit kundrejt objektivave të tij, plani i ndërhyrjeve në fillim dhe sa është zbatuar ai dhe cili ka qënë buxheti. Rishikimi final i planit do të krijojë një bazë shumë të mirë për planin tjetër të mbarështimit që duhet të hartohet për ekonominë pyjore.

18. PËRGATITJA E HARTAVE

Hyrje

Nisur nga rëndësia që hartat tematike kanë në procesin e planifikimit është e nevojshme që të përcaktohen: – tematika e hartave në përshtatje me kushtet e reja të territorit – elementët grafike standard, ngjyrat dhe emërtetat – dixhitalizimi i hartave dhe integrimi i tyre në sistemin GIS. SISP menaxhon direkt hartat dhe elementët e dhënë më poshtë (vijat, ngjyrat, emërtimet etj) mund të jenë standard i sistemit të informacionit për përgatitjen e hartave. Përpara se sistemi të jetë operacional, përgatitja e hartave duhet të realizohet në sistemin GIS duke respektuar standartet e mëposhtme. Hartat mund të ndërtohen nëpërmjet GIS duke përdorur sistemin e ri zyrtar KRGJSH 2010 kompatibël me sistemin kordinativ UTM. Hartat mund të ndërtohen në shkallët 1:25 000 ose 1:10 000 në rastin kur sipërfaqja është e vogël. Hartat dhe ortofotot që janë të disponueshme në faqen e ASIG (ëëë.asig.gov.al) mund të përdoren direkt edhe nga SISP. Hartat më të rëndësishme për planin e mbarështimit janë:

- Harta e Ekonomisë pyjore
- Harta e funksioneve të pyjeve
- Harta e tipeve të pyjeve. shkurreve dhe kullotave
- Harta e rrjetit rrugor, infrastrukturës dhe zonave të degraduara
- Harta e ndërhyrjeve, punimeve që do kryhen

Harta e ekonomisë pyjore

Është harta bazë tematike e cila përcakton kufijtë e ekonomisë pyjore dhe ndarjen e saj në parcela dhe nënparcela. Kufijtë e ekonomisë pyjore, ndarja në parcela dhe nënparcela do jenë të njëjtë me ato ekzistues. Në çdo rast parcela identifikohet me numër, ndërsa nënparcela me shkronjë. Disa të dhëna që duhet të merren parasysh: – Ngjyra (e zezë) dhe trashësia e vijave për parcelat dhe nënparcelat është e njëjtë me atë të Udhëzuesit të 2001 (0.5 dhe 0.25 mm). – Numri i parcelës duhet të shkruhet vetëm 1 herë në qendër të parcelës dhe trashësia e numrit është 0.5 mm dhe lartësia e tij 8 mm. – Shkronja e nënparcelës duhet të shkruhet vetëm 1 herë në qendër të nënparcelës ku trashësia e numrit është 0.5 mm dhe lartësia e tij 5 mm. Shkalla e hartës mund të jetë 1:10 000 ose 1:25 000, por për parcelat në pronësi private mund të përdoret edhe shkalla 1:2500 e cila kërkohet nga zyra e regjistrimit të pasurive të paluajtshme për regjistrimin e pronës. Harta e ekonomisë pyjore duhet të përmbajë këto informacione: – rrjetin e sipërfaqeve provë të përhershme dhe të përkohshme – pronësia me teksturë grafike të limituar për pronësi private për të bërë dallimin nga pronësia publike (pa ngjyrë ose teksturë) 80 – zonat e mbrojtura në rast se janë prezente në brëndësi të ekonomisë pyjore, por edhe në rast të kufijve të ekonomive fqinje (duhet informacion për të patur sinergji) – rrugët kryesore, duke u kufizuar tek rrugët me akses kryesor – rrjedhjet ujore dhe trupat ujore (liqenet, rezervuaret).

Harta e funksioneve

Kjo hartë përcakton funksionet kryesore të pyjeve dhe kullotave të ekonomisë pyjore. Klasifikimi i përdorur është i njëjtë me atë të IKP 2018 dhe do përdoret edhe në përshkrimin parcelar dhe nënparcelar. Është një hartë e re e cila lidhet me funksionet e pyjeve dhe kullotave në nivel parcele dhe nënparcele dhe është lehtësisht e realizueshme nëpërmjet sistemeve dixhitale .

Harta e tipeve të pyjeve dhe kullotave

Kjo hartë përshkruan tipet e pyjeve dhe kullotave në lidhje me qëllimet e PMPK. Harta e propozuar lidhet me speciet kryesore dhe ndahet në 4 zona duke iu referuar: vegjetacionit mesdhetar, pyjeve mezofile dhe termofile dhe pyjeve të zonës alpine. Kjo ndarje integrohet edhe me tipet e tjera të përdorimit të territorit si: kullota, livadhe, sipërfaqe inproduktive, sipërfaqe të zhveshura, sipërfaqe shkëmbore dhe zonat e prekura nga zjarret. Kodet e tipeve të pyjeve janë bazuar në klasifikimin e Udhëzuesit të vitit 2001 dhe është bërë integrimi me kodet e reja të përcaktuara me kritere të ngjashme. Për zgjedhjen e ngjyrave baza fillestare është Harta e Pyjeve në shkallën 1: 25.000 në nivel kombëtar duke shtuar disa elemente të sugjeruar nga stafet e shërbimit pyjor bashkiak. Në përgjithësi pyjet e dushqeve do shënohen me ngjyrë kafe, pyjet fletore me ngjyrë të gjelbër, halorët me ngjyrë të kuqe/vjollce, shkurret me ngjyrë bojëqielli/blu. Për të lehtësuar interpretimin e tipeve të pyjeve është mirë që të futet një etiketë me një kod specifik për secilin tip pylli sipas legjendës së mëposhtme. Është e mundur që të lexohen tipet edhe kur printimi bëhet bardhë e zi. Harta është organizuar në bazë të specieve dominante. Kur kemi një pyll të përzierë është e mundur të përdoret i njëjti standard vetëm duke bërë modifikimin e ngjyrës që mbush zonën. Në rast se kemi 1 specie dominante mbushja me ngjyrë do jetë e plotë dhe në këtë rast do përbëhet vetëm nga 1 ngjyrë dhe emërtesë/etikete (psh: pyje të dominuar nga Bunga (*Quercus petraea* Mill)-do të jetë e kafenjtë me emërtimin përkatës). Në rast se kemi 2 specie duhet të përdorni një teksturë me vija vertikale me 2 gjërësi të ndryshme (vijat më të gjëra për llojin dominant dhe ato më të ngushta për llojet e tjera). duke përdorur të njëjtat ngjyra dhe emërtesa si në tabelën e mëposhtme. Për të lehtësuar leximin e bazës topografike është mirë që të përdorim komandën "transparence" për të reduktuar intensitetin e ngjyrave (reduktohet rreth 50%).

Harta e rrjetit rrugor, infrastrukturës dhe zonave të degraduara

Është një hartë e re e cila synon të përcaktojë rrjetin për mbritshmerinë me rrugë të ekonomisë pyjore, praninë e strukturave mbështetëse për aktivitetet e ndryshme për menaxhimin shumëfunksional të pyjeve, praninë e sipërfaqeve të degraduara dhe masat për parandalimin e degradimit. Ajo ndahet në seksionet e mëposhtme: - Rrugët pyjore dhe shtigjet - Infrastrukturat (për funksionet sociale dhe rekreacionale, punimet pyjore, kullotat, masat për parandalimin e zjarreve, problemet në rrjedhjet ujore, shpatet etj.) - Sipërfaqet e degraduara në shpatë për shkak të aktivitetit human (gurore, vënd- gërmime mineralesh etj) Elementë të hartës janë përcaktuar në formën e simboleve, vijave me dimensione të ndryshme për secilin nga specifikimet e lartpërmendura. Për të ndihmuar leximin e hartës bazë topografike është më mirë që të përdoret komanda "transparence" për të reduktuar intensitetin e ngjyrave (rreth 50%) për mbushjen e sipërfaqeve.

Harta e ndërhyrjeve

Është një hartë shumë e rëndësishme pasi përmbledh të gjitha masat që do zbatohen në ekonominë pyjore gjatë 10 viteve (ose më shumë) të ardhshëm. Kjo hartë duhet të jetë e

ndarë në këto seksione: - asnjë nderhyrje: zonat pyjore pa ndërhyrje duhet të jenë pa ngjyrë ose simbole - trajtimet silvikulturore që tregojnë ndërhyrjet kryesore në plantacionet e reja, trungishte, cungishte, punimet e kujdesimit (prerjet fitosanitare), rehabilitimi i pyjeve të dëmtuar etj. - rrugët pyjore dhe strukturat (rrugët e reja, mirembajtja, struktura dhe impiantet për prodhimin e lëndës së punimit) - ndërhyrjet për parandalimin e zjarreve në pyje (pikat e furnizimit me ujë, korridoret etj.) - ndërhyrjet për rehabilitimin e tokave dhe rrjedhjeve ujore (punimet në shpatë, përgjatë rrjedhjeve ujore dhe rrugëve auto) - ndërhyrjet rekreacionale (shtigjet e reja dhe mirëmbajtja e tyre, fasilitetet për rekreacion/qëllime didaktike, barakat, baret etj) - masat në shkurre dhe kullota (përmirsimi i sipërfaqeve me bimësi barishtore, strukturat e reja dhe mirëmbajtja e tyre). Ndërhyrjet do të raportohen me ngjyra dhe fushë me një transparence deri 50% , derisa të jetë e mundur që të shikohet tematika e hartës në sfond.
